

▼ HIV-HJEMMETEST

Der er ingen mulighed for at stoppe salg af en hiv-hjemme-test i Danmark.

En ny, amerikansk hiv-hjemmetest er parat til salg i Danmark, og salget kan næppe stoppes trods stor modstand mod testen både fra myndighederne og private organisationer.

Formanden for Den Selvejende Institution STOP AIDS, Erik Ladefoged er bekymret af flere grunde. - Vi kan ikke være bekendt, hvis vi bare uden videre tillader hjemmetest og helt glemmer vores erfaring, siger Erik Ladefoged. Hans væsentligste bekymring går på, at nogen risikerer at sidde alene med et ulykkeligt test-svar. Men han er også bekymret over, at det gode, danske hiv-meldesystem undergraves i en grad, hvor man fuldstændig mister overblikket over, hvordan hiv-smitten spredes.

OraScreen HIV Rapid Test er navnet på den amerikanske hjemmetest. Med testen kan man i løbet af 15 minutter med en spytpøve finde ud af, om man er hiv-positiv eller hiv-negativ. Producenten, Beacon Diagnostics Inc. forsikrer, at testen har samme nøjagtighed, som den blodprøve-test, der foretages på klinikker og hospitaler. I Danmark sidestilles hiv-hjemmetest med en graviditetstest, og testsættet kan derfor sælges, uden at Sundhedsstyrelsen skal godkende produktet først.

EU FORHINDRER FORBUD

Danske politikeres muligheder for at forbyde testen er små. Et direkte forbud mod salg af testen ville kræve en særlov, men en sådan særlov ville stride mod et EU-direktiv.

- Det er en dybt ulykkelig situation, siger Erik Ladefoged og forklarer det med, at EU-direktivet formentlig er udarbejdet til en helt anden type produkter. - Men nu må vi så se direktivet bane vejen for lanceringen af et produkt, ingen kan være tjent med. Hvis vi tror, vi hjælper mennesker, som har mistillid til sundhedssystemet, tager vi grundigt fejl, siger Erik Ladefoged. De er ikke spor hjulpet, når der ingen er til at varetage omsorgen for personens følelsesmæssige reaktioner efter et test-svar.

- Hvis testen viser, at man er hiv-smittet, så har man brug for råd, vejledning og omsorg. Det er simpelthen for voldsomt at sidde alene med, konstaterer Erik Ladefoged. - Gennem årene har vi samlet en masse erfaring og vejledet i, hvordan blandt andre ansatte i sundhedsvæsenet skal rådgive før en hiv-test, og når man modtager sit svar. Og det er altså ikke bare en fiks idé, når retningslinierne siger, at test-svaret ikke må gives over telefonen. Der er brug for personlig rådgivning, både når man bliver testet nega-

tiv, og når testen er positiv. Løvrigt burde der overhovedet ikke være brug for en hjemme-test, når man tænker på, at man på alle teststeder kan få taget en test både anonymt og gratis.

ØDELÆGGER STATISTIKKEN

I det offentlige bliver 180.000 mennesker hvert år hiv-testet, og alle test-resultater indgår i overvågningen af smittespredningen. Den overvåger Statens Serum Institut på den måde, at alle teststeder rapporterer om nye tilfælde af hiv-smittede. Bliver hjemmetests almindelige, vil det uundgåeligt undergrave hiv-statistikkerne.

- Statistikkerne bliver blandt andet brugt til at holde øje med, hvor smitten spredes, forklarer Erik Ladefoged. Det er jo da også helt til grin, at Sundhedsstyrelsen ikke kan gribe ind over for noget, som i den grad undergraver Styrelsens eget arbejde.

SIKKERHED

Læge Mads Frellsen fra Sundhedsstyrelsens lægemiddelfdeling siger, at man ikke kan afvise, at testen rent faktisk er lige så nøjagtig, som producenten lover. Alligevel har han sine betænkeligheder ved den tekniske side af testen. Han peger bl.a. på, at testen kun er lige så nøjagtig som den første test, man får foretaget på hospitalet (ELISA), hvor man aldrig stoler på det første svar. Er den første prøve positiv, kan det være, fordi andet end hiv-virus kan få en hiv-test til at reagere, og derfor kan man først give et sikkert svar, når den første prøve bekræftes af svaret fra en ny test taget med en anden test-metode (Western Blot).

- Men selv om den tekniske side er i orden, så skal man jo for eksempel også vide, at der er en periode, hvor hiv ikke kan påvises med en antistoftest. Der er i det hele taget mange forbehold og det bør man ikke sidde alene og holde styr på, siger Mads Frellsen.

APOTEKERNE ADVARER

Allerede i maj 1995 advarede Sundhedsstyrelsens Aids-sekretariat i nyhedsbrevet KursHIV mod hjemmetests. KursHIV skrev: „Sundhedsstyrelsen kan ikke anbefale brug af hjemmetests, idet de ikke altid er sikre, ligesom det ikke er hensigtsmæssigt at skulle forholde sig til en nyopdaget positiv test i hjemmet uden professionel rådgivning.“

På den baggrund har Danmarks Apotekerforening skrevet ud til sine medlemmer, at det kan ikke anbefales landets apoteker at sælge testsættet. - Når landets øverste sundhedsmyndighed ikke kan anbefale testen, så mener vi heller ikke, apotekerne bør sælge den, siger Helle Jacobsgaard fra Danmarks Apotekerforening.

▼ 100.000 SPRING-UD-PJECER

Fra næste onsdag distribuerer STOP AIDS-kampagnen spring-ud-pjecen „Ung og forelsket - i en anden fyr“ til en stor del af landets unge.

Pjecen „Ung og forelsket - i en anden fyr“ sendes ud med ungdomsbladet Tjeck, som uddeles gratis på 564 uddannelsesinstitutioner over folkeskoleniveau. På denne måde når pjecen ud til 166.000 læsere, som fortrinsvis er mellem 15 og 24 år. Det vil sige, at en trediedel af alle uddannelsessøgende over folkeskoleniveau ser den.

Pjecen er en dansk bearbejdelse af den tyske „Verliebte Jungs“, og den henvender sig til unge fyre, som er i tvivl om deres seksuelle identitet. I pjecen fortælles der om, hvordan det er at være ung og bøsse og måske bange for hiv og aids, og der henvises til relevante oplysningstelefoner som Landsforeningen for bøsser og lesbiske Ungdomstelefon, PAN-Information og STOP AIDS-kampagnens egen Hiv-rådgivning for bøsser og andre mænd, der har sex med mænd.

Pjecen trykkes i alt i et oplag på 100.000 eksemplarer, og den bliver STOP AIDS-kampagnens største bidrag til årets cen/lok-kampaner i amterne i forlængelse af tv-kampagnen mand+mand. - Hermed går STOP AIDS-kampagnen videre end kampagnens egentlige hovedmålgruppe ved at distribuere til alle unge, men det sker for at skabe kontakt til unge bøsser, som det ellers kan være svært at nå, siger kampagnesekretær Mogens Caprani.

▼ VÆRD AT VIDE

Er du ung, er du bøsse, og vil du gerne have opdateret din viden om hiv og aids, får du tilbudet om at deltage i Sikker Sex Bandens årlige vidensdag lørdag den 20. januar fra kl. 13 til 17. Du behøver ikke i forvejen at være frivillig i Sikker Sex Banden eller på anden måde have haft kontakt med STOP AIDS-kampagnens frivillige arbejde. Har du lyst til en dag med nyt input om stof, som det er værd at vide, skal du bare kontakte STOP AIDS-kampagnens ungdomskonsulent Hans Donslund på telefon: 33 11 29 11. Det er ungdomskonsulenten, som tilrettelægger dagen, der koncentrerer sig om de nyeste resultater inden for den medicinske forskning i hiv og aids, sikker sex-råd og en kort orientering om alle danske organisationer, der arbejder med hiv og aids. Vidensdagen foregår i STOP AIDS-kampagnens lokaler på 3. sal på Amagertorv 33.

▼ DIREKTØR FOR FONDET

Den 1. februar sætter den 41-årige Charlotte Nekman sig i AIDS-Fondets direktørstol. Den blev ledig, da fondets tidligere direktør Jens Elbirk uden varsel forlod sin stilling den 24. oktober sidste år. Den nye direktør bruger januar til så småt at sætte sig ind i fondets arbejde, men forlader først sin nuværende

stilling som afdelingschef i Bella Centret ved udgangen af måneden.

Inden længe må fondet også se sig om efter en ny marketingchef, efter at Mette Agerskov uventet har opsagt sin stilling. Mette Agerskov vil bytte arbejdet i fondet ud med en stilling som projektleder i reklamebureauet NP/Grey.

▼ NY I KAMPAGNEN

STOP AIDS-kampagnen har ansat en ny psykosocial medarbejder.

Den 1. februar begynder den 37-årige sygeplejerske Stig Akselgaard som ny psykosocial medarbejder i STOP AIDS-kampagnen. Med ansættelsen er det tanken både at styrke arbejdet med Besøgtjenesten og den interne kvalificering af medarbejdere og frivillige i kampagnen.

Stig Akselgaard blev uddannet som sygeplejerske i Aalborg i 1992, og han har siden arbejdet med hiv-smittede i København, dels på Hvidovre Hospitals infektionsmedicinske afdeling og det sidste halve år på specialinstitutionen for hiv-smittede stofbrugere på Forchhammersvej. Ansættelsen i STOP AIDS-kampagnen er en halvtidsstilling, og Stig Akselgaard kan derfor samtidig fortsætte sit arbejde som sygeplejelærer på Social- og Sundhedsskolen i Brøndby.

Stig Akselgaard - ny psykosocial medarbejder i STOP AIDS-kampagnen (foto: Frederik Hertz)

▼ FULDTALLIG BESTYRELSE

SISAs nye bestyrelse gør sig klar til at overtage ansvaret for Den Selvejende Institution STOP AIDS.

Den Selvejende Institution STOP AIDS har i øjeblikket hele to bestyrelser: Den midlertidige, fungerende, og den nyvalgte, kommende bestyrelse. Alle venter på, at forhandlinger mellem Sundhedsministeriet og AIDS-Fondet snart falder på plads, så Fondet kan overtage administrationen af AIDS-Linien og paraplyorganisationen SISA koncentrere sig om det ene formål, som fremgår af SISAs nye vedtægter: At drive STOP AIDS-kampagnen.

Imidlertid har den fungerende og kommende bestyrelse allerede indledt et samarbejde om en glidende overdragelse af bestyrelsesansvaret. På et fælles arbejdemøde søndag den 7. januar blev den nye bestyrelse således orienteret om dette års budget for STOP AIDS-kampagnen, et budget, som den nye bestyrelse får ansvaret for, når formalia er i orden.

Mødet var den nyvalgte bestyrelses første, og selv om den altså ikke er trådt til, valgte man at følge vedtægterne med hensyn til konstituering og supplerings-

FORMANDEN BLIVER

På SISAs første repræsentantskabsmøde i oktober blev både Erik Ladefoged og John Hagel Mikkelsen genvalgt til bestyrelsen. På det konstituerende møde blev Erik Ladefoged uden modkandidat genvalgt som formand for den nye bestyrelse, mens Bjørn Hvidt-Pedersen enstemmigt blev valgt til ny næstformand. Bjørn Hvidt-Pedersen repræsenterer kampagnens frivillige i Vestdanmark.

Ifølge vedtægterne skal bestyrelsen på sit første møde desuden supplere sig med endnu to medlemmer. Denne bestemmelse skal sikre, at følgende synsvinkler altid er repræsenteret i bestyrelsen: hiv-smittede og ikke-smittede, provinsboer og københavnere, frivillige, bøssepolitiske interesser og faglig viden. Alle disse interesser var allerede tilgodeset gennem bestyrelsens valgte medlemmer, og ved suppleringen måtte bestyrelsen derfor vælge, hvilke interesser den lagde størst vægt på yderligere at styrke. Ved valget bakkede en enig bestyrelse op om formandens forslag om at skaffe Landsforeningen for bøsser og lesbiske en direkte repræsentant i SISAs bestyrelse. Hvis bestyrelsen skal arbejde som en troværdig paraplyorganisation for bøsse/lesbiske grupperinger i Danmark, må vi have et godt samarbejde med landets største bøsse/lesbiske forening, understregede Erik Ladefoged.

Han pegede også på, at der manglede unge bøsser i

bestyrelsen, og han foreslog derfor at slå to fluer med ét smæk ved at vælge LBLs hovedkasserer, den 23-årige Carsten Fohlmann som det ene af de to suppleringsmedlemmer. Carsten Fohlmann blev valgt med alle stemmer, og som det andet suppleringsmedlem valgtes læge Jan Fouchard, der har været med i aids-arbejdet fra begyndelsen, han var bl.a. den første leder af STOP AIDS-kampagnen.

OVERORDNEDE RAMMER

Ud over budgetter, konstituering og suppleringsdrøftede bestyrelsen også de overordnede rammer for sit arbejde. Der var almindelig enighed om, at bestyrelsens arbejde netop er det overordnede, politiske arbejde, mens det ikke er et bestyrelsesanliggende at gå i detaljer om kampagnens daglige arbejde.

▼ LANDSSEMINAR PÅ FYN

Hiv-Danmark efterlyser gode emner til workshops på årets landsseminar.

Hiv-Danmark er allerede godt i gang med forberedelserne til årets landsseminar for alle hiv-smittede. Det finder som sædvanlig sted i pinsen, i år fra lørdag den 25. maj til mandag den 27. maj og igen i år på Vejstruplund kursuscenter mellem Nyborg og Svendborg.

Hiv-Danmark har lejet hele kursuscentret, og det betyder, at der kan komme 90 deltagere med på landsseminaret. Weekenden byder på mange workshops og oplæg, og planlægningsgruppen efterlyser i den forbindelse gode ideer og emner. Frem til den 9. februar modtager gruppen derfor også gerne forslag til emner, som kan behandles på f.eks. workshops.

Kontakt Bo på tlf: 33 32 58 68, hvis du har gode ideer eller bare vil høre mere om årets landsseminar.

Det endelige program ventes færdigt sidst i marts, hvor det sendes ud til medlemmer og medlemsorganisationer sammen med et girokort, som skal benyttes ved tilmelding, fordi det i år ikke er muligt at tilmelde sig telefonisk. Sidste frist for tilmelding er den 30. april, og seminaret er åbent for alle hiv-smittede.

▼ KURSER I KAMPAGNEN

Tilmeldingsfrist om 3 uger til „Mænd Mødes“ og „Mit liv med hiv“.

Selv om vejret ikke ligefrem signalerer forår, tager STOP AIDS-kampagnen om tre uger fat på forårets to kursusrækker: Mit Liv med Hiv og Mænd Mødes. Mit liv med hiv henvender sig specifikt til hiv-smittede bøsser/mænd, der har sex med mænd, mens Mænd Mødes-kurserne er åbne for alle mænd, der har sex med mænd - hvad enten de regner sig selv for bøsser, biseksuelle eller heteroseksuelle mænd, som også har sex med andre mænd.

Kurserne, der gennemføres to gange om året, evalueres og justeres løbende, så nye emner og ny viden bygges ind i kursusforløbene. For både Mit liv med hiv og Mænd Mødes-kurserne gælder, at det er gratis at deltage. Man kan, hvis man ønsker det, deltage anonymt på kurserne, som gennemføres et centralt sted i det indre København.

MIT LIV MED HIV

Mit liv med hiv løber over 8 mandagsaftener med 6-8 deltagere frem til 1. april. Første gang er en introduktionsaften mandag den 12. februar, hvor kursusleder Per Sander introducerer kurset og fortæller om de enkelte aftener. Overskrifterne for de følgende mandage er: Min krop, min kost, mine rettigheder, min krop/2, mit sexliv, mit liv før jeg dør og mit daglige liv med hiv. Eksterne oplægsholdere lægger op til debat de enkelte aftener.

Kurset er som nævnt åbent for alle hiv-smittede mænd, der har sex med mænd, og sidste frist for at melde sig til kurset er fredag den 9. februar.

MÆND MØDES

Mænd Mødes-kurserne løber over 6 aftener, og der er planlagt 4 kurser om ugen med hver 6 deltagere. Man kan altså vælge mellem at følge kursus en mandag, tirsdag, onsdag eller torsdag aften, men ikke flytte fra en kursusaften til en anden. Det er vigtigt for kurserne, at man deltager i alle kursusaftener og på samme hold. Der er knyttet to igangsættere til hvert hold, og de lægger op til debat om aftenens emner. Hovedemner er bl.a.: Om sikker og usikker sex, om bøsseidentitet og selvværd, om erotiske oaser og pornografi. Kurset sluttet med gruppens egen aften, hvor der er tid og mulighed for at uddybe og runde kurset af.

Mænd Mødes-kurser har været holdt med stor tilslutning to gange om året siden 1989, og som tidligere år forsøger man også i år at gennemføre et kursus specielt for lædermænd én af dagene. Mænd Mødes-kurserne begynder alle i uge 8 henholdsvis mandag den 19., tirsdag den 20., onsdag den 21. og torsdag den 22. februar. Sidste frist for tilmelding er for alle kursusaftener mandag den 12. februar.

Aids-konsulent Bent Hansen er ansvarlig for begge

kursusrækker, og hvis du vil vide mere om kurserne, kan du kontakte STOP AIDS-kampagnen på telefon: 33 11 29 11. Snak med Bent Hansen - han træffes bedst om eftermiddagen. Du vil også snart kunne se brochurer med tilmeldingsblanket til kurserne på alle barerne. Ring til STOP AIDS-kampagnen og bed om brochurerne, hvis du ikke har fået dem - eller ring og meld dig til.

▼ JOB I VALBY OG ÅRHUS

AktHIVhuset og HIV-pensionatet søger administrative og psykosociale medarbejdere.

Den 1. juni ophører HIV-pensionatet med at fungere som tre-årigt forsøgsprojekt, og der er endnu ikke truffet aftaler om faste tilskud som økonomisk basis for husets fortsatte eksistens. Pensionatets daglige leder, Lene Gottfredsen er dog sikker på, at brikkerne nok skal falde på plads, og pensionatet søger nu både en administrativ medarbejder (30½ time pr. uge) og tre psykosociale medarbejdere på fuld tid.

Den administrative medarbejder skal dels bistå den daglige leder, dels klare forskelligt skrive- og arkivarbejde, telefonisk og personlig betjening af henvendelser til huset m.m. Tiltrædelse snarest muligt.

De tre psykosociale medarbejdere skal deltage i rådgivning og vejledning af husets beboere, indgå i husets vagtordning i weekender og aften/nat og i mindre omfang på tværs af faggrænser deltage i madlavning og rengøring. Ansøgere forventes at have en relevant uddannelse inden for social- og sundhedsområdet og erfaring fra tilsvarende arbejde med mennesker i krise. Tiltrædelse den 1. maj eller tidligere. Yderligere oplysninger om stillingerne hos Lene Gottfredsen på telefon: 36 30 51 50. Ansøgninger sendes til HIV-pensionatet, Antoinettevej 1, 2500 Valby med angivelse af, hvilken stilling der søges. Ansøgningsfristen er mandag den 5. februar.

½-TIDS SERVICEMEDARBEJDER

Også AktHIVhuset i Århus søger snarest muligt en hiv-smittet, ½-tids servicemedarbejder til undervisning og kontorarbejde. Det er en forudsætning for jobbet, at ansøgeren er hiv-smittet, fordi en del af arbejdet består i at gå ud og undervise som hiv-smittet. Undervisnings erfaring er ikke nødvendig, AktHIVhuset sørger for den nødvendige optræning. Desuden består arbejdet i almindeligt kontorarbejde. Det er nødvendigt, at ansøgeren er venlig og imødekommende, fordi vedkommende er den første, brugerne møder i AktHIVhuset. Godt humør og gode samarbejdsevner er vigtigt, fordi servicemedarbejderen skal arbejde tæt sammen med AktHIVhusets øvrige ansatte og 60 frivillige.

Ansøgning sendes til AktHIVhuset, Vestergade 5 B, 8000 Århus C senest mandag den 29. januar. Yderligere oplysninger telefonisk på: 86 18 16 46 efter kl. 12.

▼ SUCCES MED NY MEDICIN

Nye forsøg viser, at kombinationsbehandling også kan tilbydes hiv-smittede, som allerede er i behandling

Resultaterne af to forsøg med det nye og meget aktive proteasehæmmerstof, Crixivan, giver håb om, at hiv-smittede kan leve ca. et år længere, hvis de behandles med en kombination af det nye stof sammen med Retrovir og 3TC.

Samtidig viser forsøgene, at de nye kombinationsbehandlinger også har effekt hos hiv-smittede, der allerede er i Retrovir-behandling og ikke kun ny-smittede, som resultaterne ved den store europæiske aids-konference i København sidste efterår syntes at tyde på.

Bag de nye forsøg står det amerikanske medicinalfirma MDS, hvis aids-forskningschef dr. Emilio Emini fremlagde resultaterne på den 3. internationale konference om retrovirus og opportunistiske infektioner. Konferencen finder sted i Washington og slutter i morgen torsdag.

NEDSAT VIRUSMÆNGDE

Proteasehæmmere virker ved at blokere et enzym, som er nødvendigt for, at virus kan formere sig i blodet.

I begge forsøg har en behandling med det nye stof Crixivan sammen med Retrovir og 3TC nedsat mængden af hiv-virus så meget, at virus ikke længere kunne spores i blodet samtidig med, at immunforsvaret generelt blev styrket gennem øget produktion af hvide blodlegemer og altså højere CD4-tal.

I alt har 175 patienter har deltaget i de to forsøg, og for henholdsvis 86 pct. og 59 pct. var behandlingen så effektiv, at virusmængden faldt så markant, at den var under den målbare grænse. Samtidig steg CD4-tallet i løbet af det halve år, forsøgene varede. I en sammenligningsgruppe, hvor patienterne alene blev behandlet med Crixivan, var det tilsvarende tal kun 44 pct, mens der i hele forsøgsperioden kunne måles virus i blodet hos patienter, som alene fik Retrovir og 3CT. Bortset fra enkelte tilfælde af nyresten blev der heller ikke under forsøgene sporet alvorlige bivirkninger af Crixivan.

DOBBELT EFFEKT

Det er ikke kun i USA, der eksperimenteres med kombinationsbehandlinger med proteasehæmmere. Overlæge, dr.med. Lars Mathiesen på Hvidovre Hospitals infektionsmedicinske afdeling siger, at de

positive resultater fra USA bekræfter de foreløbige resultater fra tilsvarende forsøg, som Hvidovre Hospital har gennemført. - På Hvidovre bruger vi stoffet Ritonavir i kombinationsbehandlingen, og det synes at virke så positivt, at vi så at sige får en dobbelt virkning, siger Lars Mathiesen. Han advarer dog mod at tro, at der er tale om nogen mirakelkur, bl.a. fordi man ikke nu kan sige noget sikkert om medicinens effekt på patienternes evne til at leve længere. I dag regner man med, at patienter i gennemsnit lever ca. tre år efter, at der er konstateret aids i udbrud. De nye resultater tyder på, at patienterne i gennemsnit måske vil kunne leve et år længere med den nye type kombinationsmedicin. - Og det er langt fra godt nok, selv om de nye resultater er positive, siger Lars Mathiesen.

VEJEN FREM

Både de nye forsøg i USA og forsøgene på Hvidovre Hospital bekræfter, at kombinationsbehandling er vejen frem i den medicinske behandling af aids. Lars Mathiesen understreger imidlertid, at man ikke må glemme, at selv om virkningen holdt sig i det halve år, forsøgene i USA varede, så kan den ikke forventes at vare ved.

På Hvidovre Hospital er de første forsøg med kombinationsbehandling med Ritonavir sluttet, og forskerne venter nu på den færdige statistiske bearbejdelse af materialet, før der kan tolkes på forsøgsresultaterne. Lars Mathiesen regner dog med, at resultaterne vil vise sig at være lige så positive som de resultater, de amerikanske forskere nu har fremlagt i Washington.

▼ GENOPSLAG

STOP AIDS-kampagnen

STOP AIDS-kampagnen søger snarest muligt en informationsmedarbejder, 23 timer om ugen, til at varetage følgende arbejdsopgaver:

- * Formidling: STOP AIDS-kampagnens budskaber formidles for tiden blandt andre medier gennem kampagnens Nyhedsbrev, Pan-Bladet, Radio Rosa og andre homoseksuelle medier. Desuden skal du skrive pressemeddelelser og andre tekster, f.eks. årsrapporter og informationsfoldere.

- * Kvalificering: Informationsmedarbejderen skal løbende følge udviklingen på hiv-området og stå for intern kvalificering af kolleger og frivillige i STOP AIDS-kampagnen, herunder uddannelseskurser, samt løse udrednings- og analyseopgaver på et højt fagligt niveau.

Informationsmedarbejderen skal gerne have kendskab til hiv medicinsk, kulturelt, samfundsmæssigt og psykosocialt. Du skal kunne analysere og formidle information på videnskabeligt niveau. Akademisk og/eller journalistisk uddannelse vil være en god kvalifikation, men anden uddannelse og erfaring kan også være relevant.

Du skal have et dybtgående kendskab til bøsse miljøet, ligesom kendskab til hiv-miljøet vil være en fordel. Vi kan tilbyde et kreativt og engageret arbejdsmiljø med høj grad af selvstændighed i tilrettelæggelsen af arbejdet samt gode muligheder for faglig videreudvikling. Arbejdstiderne er varierende, så du må være fleksibelt indstillet.

Lønæssig indplacering i henhold til aftale mellem staten og din faglige organisation.

Yderligere oplysninger: Kontakt informationsmedarbejder Jesper Tønnes Hansen eller kampagnechef Jakob Haff på telefon 33 11 29 11, kl. 10-16.

Skriftligt ansøgning + CV senest med post fredag den 9. februar, stilet til Jakob Haff. Adresse: Amagertorv 33, 1160 København K.

▼ HIV-DANMARK SØGER OGSÅ

Også HIV-Danmark søger en informationsmedarbejder 20 timer om ugen. Den nye medarbejder skal skrive og redigere Hiv-Danmarks Magasin, som udkommer seks gange om året. Desuden skal informationsmedarbejderen udarbejde eksterne informationer om organisationens arbejde og hiv-smittedes vilkår og både internt og eksternt udvikle HIV-Danmarks profil - meget gerne på internettet.

Ansøgere skal både kunne skrive og redigere og være indstillet på fleksible arbejdstider. Løn efter aftale. Yderligere oplysninger hos Lone Sigbrand på tlf: 33 13 58 68. Sidste frist for ansøgning er den 19. februar.

▼ SIDSTE FRIST

Så er det ved at være tæt på deadline for tilmelding til STOP AIDS-kampagnens forårskurser: Mit liv med hiv og Mænd Mødes.

Mit liv med hiv er otte mandagsaftener for hiv-smittede bøsser og andre mænd, der har sex med mænd. Første aften introduceres kurset af Per Sander, som er kursusleder og selv hiv-smittet. De følgende aftener handler det om min krop, min kost, mine rettigheder, min krop/2, mit sexliv, mit liv før jeg dør og mit daglige liv med hiv. Det koster ikke noget at deltage på kurset, som gennemføres i Københavns centrum. Sidste frist for tilmelding er fredag den 9. februar, og første kursusaften er mandag den 12. februar.

MÆND MØDES

Mænd Mødes-kurserne er for alle mænd, der har sex med mænd.

Der bliver fire hold, som mødes samme ugedag seks uger i træk med de samme to igangsættere. Også disse kurser gennemføres i Københavns centrum, og det er gratis at deltage.

Hovedemner for de enkelte aftener er bl.a.: sikker og usikker sex, bøsseidentitet og selvværd, erotiske oaser og pornografi. Hvis der er interesse for det gennemføres det ene hold specielt for lædermænd med særligt uddannede gruppeledere. Holdene slutter med gruppernes egen aften, hvor der er tid til at uddybe enkelte emner og runde kurset af.

Alle hold begynder i uge 8 henholdsvis mandag den 19., tirsdag den 20., onsdag den 21. og torsdag den 22. februar. Tilmelding til alle kurser er mandag den 12. februar.

Hvis du har spørgsmål, så ring til STOP AIDS-kampagnen på telefon 33 11 29 11 og tal med Bent Hansen, som er ansvarlig for alle kurserne. Bent Hansen træffes bedst om eftermiddagen.

Du kan tilmelde dig kurserne telefonisk eller bruge tilmeldingsblanketten på kursusbrochurerne, som du kan se på barer og væresteder. Angiv gerne, hvis du kan følge kursus enten den ene eller anden aften. Det gør det nemmere at sammensætte holdene.

▼ ER DU FLYTTET

Får du ikke Nyhedsbrevet? Er du måske flyttet? Eller skriver vi din adresse mangelfuld eller ukorrekt?

Hvis du vil være sikker på at få Nyhedsbrevet til tiden, så hjælp os.

Ring eller skriv til os, hvis du flytter, eller hvis der er fejl i adressen, så du kun får Nyhedsbrevet, fordi postbudet er god til at gætte.

Normal praksis er, at navne bliver slettet af adresselisten, når vi flere gange har fået breve retur. Det kan du altså undgå, hvis du husker at give besked. Skriv til STOP AIDS-kampagnen, Amagertorv 33, 1160 København K, eller ring til os på telefon 33 11 29 11.

▼ STILSTAND I STYRELSEN

Overlæge Michael von Magnus er fjernet som chef for Aids-sekretariatet - Dybt beklageligt, siger SISAs formand.

Der er stilstand i Sundhedsstyrelsen efter de seneste ugers begivenheder, som blev fulgt tæt af både politikere og presse. Den foreløbige kulmination på politikerskænderier om rod i økonomien i Aids-sekretariatet kom, da sundhedsminister Yvonne Herløv Andersen imødekom kritikerne af overlæge Michael von Magnus og fjernede ham som chef og midlertidigt lagde sekretariatet direkte under den konstituerede medicinaldirektørs kontor.

FØR ELLER EFTER STORMEN

Om der er tale om stilstand før eller efter stormen, vil vise sig til marts, når fire embedsmandsgrupper fremlægger rapporter om styrelsens nuværende og kommende struktur. Så vil det sandsynligvis også afsløres, om der stadig er en chefstol i Styrelsen til von Magnus, og om han kan komme tilbage som chef for aids-arbejdet. Det håber i hvert fald formanden for Den Selvejende Institution STOP AIDS, Erik Ladefoged, som kalder det dybt beklageligt, at von Magnus er fjernet som chef.

Flytningen af Aids-sekretariatet er sundhedsminister Yvonne Herløv Andersens måde at give en leder en skarp irettesættelse på efter, at en intern revisionsrapport afslørede, at sekretariatet for tredje gang havde omgået EUs licitationsregler for oplysningskampagner trods påtale året før.

DYBT BEKLAGELLIGT

Formanden for Den Selvejende Institution STOP AIDS, Erik Ladefoged, beklager dybt, at von Magnus er fjernet fra aids-arbejdet. - Selvfølgelig må der ikke være rod i bogholderiet, siger Erik Ladefoged, men rod i bogholderiet er alligevel småting, som må kunne klares på andre måder end ved at fjerne en fagligt højt kvalificeret chef. Nu risikerer vi, at sagen skades, fordi vi får en ny chef for sekretariatet, som ikke er så fremsynet eller fagligt kvalificeret, og så skal vi bruge tid og kræfter på at lære ham eller hende at forstå vores ideer og budgetter. Erik Ladefoged er bange for, at det hele kan ende med, at alt aids-arbejde bliver ramt, fordi der kommer ukvalificerede folk til. - Og, tilføjer han, det bare fordi man ikke har overholdt nogle EU-regler.

IKKE ALENE

Fra politisk side har der med Venstres sundhedspolitiske ordfører Jørgen Winther i spidsen været

tilfredshed med, at sundhedsministeren har handlet hurtigt på den interne revisionsrapport og fjernet Aids-sekretariatet fra von Magnus. Flere politikere har også tvivlet på, om der bliver en chefstol til von Magnus, når Sundhedsstyrelsens nye struktur falder på plads.

Aids-sekretariatets chef faldt altså først og fremmest på manglende overholdelse af EU-regler. Men det har senere vist sig, at Aids-sekretariatet ikke har været alene om ikke at overholde EUs udbudsregler for oplysningskampagner. Bl.a. har Bo Andersson fra Rådet for Større Færdselssikkerhed offentligt sagt, at rådet aldrig har udbudt kampagner i EU-licitation. Direktivet om EU-licitation for opgaver på mere end 1 mio. kr. trådte i kraft den 1. juli 1993, og Rådet gennemfører hvert år kampagner for mellem 5 og 10 mio. kroner.

IKKE I LOMMEN PÅ NOGEN

Jørgen Winther har, som nævnt, ført an i kritikken af Aids-sekretariatet og von Magnus. Bl.a. har han og den tidligere medicinaldirektør Palle Juul-Jensen beskyldt von Magnus for at være i lommen på bøsserne. Det afviser Erik Ladefoged på det kraftigste.

- Han er ikke i lommen på nogensomhelst. Han har bare været modig og fremsynet nok til allerede i 1986 at gå ind for, at bøsser er de bedste til at stå for oplysning til bøsser. Og det synspunkt har han forsvaret lige siden, understreger SISAs formand, som alt i alt synes, det er sørgeligt, at man er mere interesseret i, om bogholderiet stemmer end, hvordan den smittebekæmpende virksomhed foregår.

▼ DE SMÅ MIRAKLER

Hiv-smittede børn, der bliver raske af sig selv er levende, små mirakler. At forstå miraklerne ville være en god hjælp i kampen mod hiv.

Det er en gåde for lægerne, hvordan børn, som er smittet med hiv fra fødslen, tilsyneladende kan helbrede sig selv og fjerne virus fra kroppen. Det er også en gåde for lægerne, hvorfor man ikke har set voksne gøre det samme som spædbørnene.

Forskningsleder John-Erik Stig Hansen fra Hvidovre Hospitals infektionsmedicinske laboratorium kan ikke give nogen videnskabelig forklaring og siger, at vi simpelthen må konstatere, at immunforsvaret kan få bugt med hiv-smitte inden for de første leveår.

Eksempler fra Sverige er tidligere beskrevet, og senest er to undersøgelser om franske og engelske børn netop blevet offentliggjort.

I den franske fandt lægerne, at 12% af de hiv-smittede børn blev virusfrie, mens det i en engelsk undersøgelse var omkring 2% af børnene, der blev smittefri. Det eneste sikre er indtil nu, at det sker, men spørgsmålet er stadig: hvordan kan det ske?

SVAGT VIRUS - STÆRKT FORSVAR

- Vi ved det ikke, siger John-Erik Stig Hansen. Men vi forestiller os, at der kan være sket ét af to: Enten har det virus, som børnene er smittet med, muteret sig så svagt, at det så at sige har muteret sig ihjel. Eller også har disse børn et specielt stærkt immunforsvar.

Begge situationer er interessante for forskningen. Et svagt virus ville måske kunne bruges som vaccine, ligesom man bruger svækkede vira som poliovacciner. Hvis derimod børnenes immunforsvar er ekstra stærkt, og hvis man kan finde ud af hvorfor, så har man måske også mulighed for at isolere den styrke og give den til andre smittedes immunforsvar.

- Vi ved jo nu, at der foregår en daglig kamp mellem immunforsvaret og hiv-virus, og noget af vores forskning går ud på at hjælpe immunforsvaret med at bekæmpe hiv. Hvis disse børns immunforsvar af sig selv har fundet midlet til at bekæmpe hiv, vil det være et stort skridt frem at finde ud af, hvordan det sker, siger John-Erik Stig Hansen.

▼ 1438 ER DØDE AF AIDS

Statens Seruminstitut følger både hiv-smittespredningen og antallet af aids-diagnosticerede i Danmark og offentliggør tallene henholdsvis hvert kvartal og hver måned.

Serum instituttet har netop offentliggjort tallene for hele 1995, hvor 206 fik stillet diagnosen aids. Dermed har i alt 1848 danskere fået stillet diagnosen. 1438 er døde af sygdommen, deraf 47 i 1995, hvor de fik stillet diagnosen. Tallene viser også, at gennemsnitslevetiden set over årene har ligget på ca. to år, efter at diagnosen er stillet. I øjeblikket regner lægerne dog med en gennemsnitslevetid på tre år efter diagnosen, og der er håb om, at levetiden kan øges med endnu et år gennem den nye kombinationsbehandling med proteasehæmmere, som vi omtalte i sidste nummer af Nyhedsbrevet. Det er dog også værd at mærke sig, at der som nævnt er tale om gennemsnitstal, og at enkelte lever med diagnosen længere.

Af de 1848, som har fået diagnosen aids, er godt to tredjedele - 1288 - mænd, som er smittet gennem sex med andre mænd.

▼ ABE-CELLER HJALP IKKE

Den 14. december sidste år gennemførte amerikanske læger et usædvanligt forsøg med indsprøjtning af bavianknoglemarv i en aids-patient.

Transplantation var så usædvanlig, at den 38-årige Jeff Getty måtte gå rettens vej for at få tilladelse til at bruge sig selv i eksperimentet. Han og lægerne håbede, at hans krop både ville acceptere baviancellerne

og samtidig overføre bavianens resistens mod hiv til hans immunforsvar.

Indgrebet gik godt, og Jeff Getty blev allerede kort før nytår udskrevet tilsyneladende ved godt mod og helbred. Nu to måneder efter indgrebet har lægerne konstateret, at forsøget ikke lykkedes, og at Jeff Getty ikke har fået overført hiv-resistente celler.

Det eneste positive ved forsøget er, at operationen heller ikke har givet alvorlige bivirkninger, selv om der var god grund til tro, at det ville medføre nye og ukendte sygdomme at overføre celler fra dyr til menneske. Mange forudså også, at Jeff Getty ville fremskynde sin død ved at gennemføre operationen.

Alt i alt har lægerne konstateret, at transplantationen hverken gav bivirkninger eller nogen effekt.

Professor, dr.med. Jens Ole Nielsen fra Hvidovre Hospital kalder det *heroisk*, at patienter stiller sig til rådighed for den slags forsøg, og han tror ikke på, at vi får tilsvarende forsøg i Danmark. Det vil danske hiv-smittede ikke gå med i, mener Jens Ole Nielsen. Anderledes er det i USA, hvor mange hiv-smittede allerede står på venteliste for at deltage i det næste bavian-forsøg - selv om det altså tilsyneladende ikke har nogen som helst effekt.

▼ HVAD VIL DU VIDE

Den 1. februar begyndte sygeplejerske Stig Akselgaard som psykosocial medarbejder i STOP AIDS-kampagnen, hvor han bl.a. skal være med til at undervise kampagnens frivillige. Selv om han allerede har gjort sig nogle tanker om, hvilke emner det kunne være interessant at tage fat på, vil han også meget gerne høre fra de frivillige, hvad de har lyst og behov for at høre mere om eller diskutere med andre frivillige.

Stig Akselgaard beder derfor alle frivillige tænke over forslag til emner, og hvordan undervisningen skal foregå, og også om det eventuelt ville være en god idé at mødes med frivillige fra andre grupper i kampagnen.

Alle gode kommentarer eller forslag kan sendes til Stig Akselgaard eller til den kampagnemedarbejder, du kender fra dit frivilligarbejde. Ring eller skriv til STOP AIDS-kampagnen.

▼ BESØG HIV-DANMARK

Onsdag den 28. februar holder den københavnske del af Hiv-Danmark igen intro-arrangement for samarbejdspartnere i Storkøbenhavn.

Fra kl. 15.30 til kl. 18 fortæller medarbejderne og formanden Michael Smedemark om foreningen og viser rundt i lokalerne på Gammel Mønt 14.

Sidste del af arrangementet foregår på Kafé Knud, hvor der bagefter er mulighed for at blive og spise dagens ret til en billig penge. Hiv-Danmark skal senest mandag den 26. februar have besked, hvis du vil deltage. Du kan melde til hos Bo i Hiv-Danmarks sekretariat på telefonnummer 33 32 58 68.

▼ NY MEDICINALDIREKTØR

Regeringen har på sit møde i går blandt 22 ansøgere udpeget den 58-årige dr. med. Einar Krag til ny direktør for Sundhedsstyrelsen.

Einar Krag er lægelig direktør for Bispebjerg Hospital og desuden chefredaktør for det lægevidenskabelige stof i Ugeskrift for Læger.

Einar Krag's medicinske speciale er mave-tarm-sygdomme, og han var administrerende overlæge på Hvidovre Hospitals mave-tarm-afdeling fra 1977, indtil han i 1995 flyttede til Bispebjerg. Einar Krag har i en årrække været udsendt som medicinsk direktør for Sundhedsstyrelsen til et hospitalsprojekt i Saudi-Arabien, og fra 1982 har han været leder af Sundhedsstyrelsens kurser om mave-tarm-sygdomme. Fra 1988 til 1990 var han desuden medlem af styrelsens registreringsnævn.

Einar Krag blev uddannet læge fra Århus Universitet i 1962 og dr.med. samme sted i 1967.

Til radioavisen sagde Einar Krag umiddelbart efter sin udnævnelse, at han vil lægge stor vægt på det faglige arbejde i styrelsen, og at han isørigt først og fremmest er „patienternes mand“.

▼ LUKKER TIL SOMMER

Aids-afdelingen på Frederiksberg Hospital nedlægges den 1. juli.

Direktionen for Hovedstadens Sygehusfælleskab og personalet på Afdeling B på Frederiksberg Hospital enedes på et møde den 13. februar om, at afdelingens aids-afsnit nedlægges den 1. juli. Det betyder, at hiv-smittede, som er tilknyttet Afdeling B, nu skal vælge, om de vil overføres til Rigshospitalet eller Hvidovre Hospital. Lukningen af aids-afdelingen på Frederiksberg Hospital sker som konsekvens af vedtagelsen af den overordnede plan for Hovedstadens sygehusvæsen.

De hiv-smittede bliver grundigt orienteret om flytteplanerne, næste gang de besøger ambulatoriet, og det er med vemod, overlæge Johan Wandall ser frem til samtalerne:

- Det har været godt og lærerigt for personalegruppen at have kontakt med de hiv-smittede, og det er ærgerligt at skulle sige farvel til en afdeling, der har fungeret i så få år, siger Johan Wandall.

BEDST FOR PATIENTERNE

Det er dyrt at drive en afdeling, som kun 150 patienter er tilknyttet, men Johan Wandall ser ikke kun økonomiske grunde til, at patienterne skal flytte.

- Der er mange nye behandlingstilbud på vej, og det

kan være svært at opretholde den nødvendige ekspertise på så lille en afdeling, siger overlægen og tilføjer, at til syvende og sidst er de hiv-smittede nok bedst tjent med, at infektionsmedicinen samles på de to store afdelinger på Rigshospitalet og Hvidovre. Johan Wandall skal også selv flytte, men bliver ved infektionsmedicinen. Fra 1. juli flytter han til Rigshospitalets epidemiske afdeling M.

▼ I LOMMEN PÅ BØSSERNE

STOP AIDS-kampagnens Sexikon passer lige til baglommen og de fleste moderne sengemiljøer. Her er den lige ved hånden, når man skal finde ud af den eventuelle hiv-smitterisiko ved forskellige sex-praktikker. Sexikon udsendes med denne måneds PAN-Blad som indstik i en ny pjece „Unge bøsser: sikker sex generation“, hvor du blandt andet kan få svar på, hvorfor ungdom ikke er en garanti mod hiv. Sexikonet skal indgå i endnu tre pjecer, som udsendes i løbet af året. Alle pjecer vil blive udsendt med PAN-Bladet og blive fordelt til barer, væresteder, klubber og foreninger og så kan de selvfølgelig bestilles hos STOP AIDS-kampagnen.

STOP AIDS-kampagnens Sexikon - designet til baglommen.

▼ FØRSTE ORDINÆRE MØDE

SISAs repræsentantskab samles til ordinært - men atypisk - møde i Odense den 30. marts.

Delegerede fra paraply-organisationerne i STOP AIDS samles for anden gang til repræsentantskabsmøde i Odense lørdag den 30. marts.

Denne gang er der ifølge vedtægterne tale om et ordinært møde, men alligevel bliver det atypisk, fordi det er umuligt at følge den vedtægtsbestemte dagsorden. Der skal nemlig ikke vælges bestyrelse, fordi

det første, ekstraordinære repræsentantskabsmøde i oktober sidste år valgte at forlænge alle valgperioder med et halvt år. Første gang, bestyrelsesmedlemmer igen er på valg, bliver derfor på det ordinære møde i marts 1997.

Nu er den valgte bestyrelse formelt slet ikke trådt til endnu. Det kan den først, når Sundhedsministeriet og AIDS-Fondet har forhandlet sig til rette med hensyn til fondets overtagelse af det administrative ansvar for driften af Linien. Det ansvar ligger ifølge vedtægterne i dag i Den Selvejende Institution STOP AIDS, og først når vedtægter og realiteter stemmer overens, bliver den valgte bestyrelse formelt ansvarlig.

▼ I ARBEJDESTØJET

Det betyder dog ikke, at den nye bestyrelse kun venter på at trække i arbejdstøjet. Reelt har bestyrelsen holdt flere møder, og det er da også den valgte bestyrelse, som har besluttet, at et indholdsrigt program for mødet bedst kompenserer for, at de delegerede må afstå fra indflydelse gennem bestyrelsesvalg på dette møde.

Bestyrelsen imødekommer med sit valg af emne for indholdsdebatten ønskerne fra sidste års repræsentantskabsmøde, hvor flere delegerede efterlyste debat af evalueringsrapporten om STOP AIDS-kampagnen fra 1993.

Den debat kommer på dette møde, hvor den ene af rapportens forfattere, antropolog Steffen Jöhncke lægger op med et resume af rapportens konklusioner. Kampagnechef Jakob Haff følger op med en vurdering af, hvordan kampagnen har udviklet sig i forhold til rapportens handlingsanvisninger.

Desuden skal de delegerede naturligvis, som dagsordenen foreskriver, orienteres om kampagnens årsregnskab 1995 og budget og planer for 1996.

▼ BØSSENETVÆRK

Syv europæiske bøsse-organisationer indleder netværks-samarbejde om hiv/aids-spørgsmål

Syv europæiske bøsse-organisationer, som alle arbejder med hiv og aids, er enedes om at formalisere samarbejdet i et bøsse-netværk.

Det blev resultatet af en konference i London i sidste måned, som var arrangeret af det britiske Gay Men Fighting AIDS med det formål at diskutere fremtiden for STOP AIDS-kampagnens og svenske RFSLs udlandsprojekt Hot and Safe. Konferencen skulle tage stilling til, om der var basis for at etablere en særlig organisation til at stå for Hot and Safe-projekterne, som på kun to år har fået deltagelse af organisationer i Sverige, Holland, Spanien og England. Projekterne finansieres dels af de deltagende organisationer og dels af EU.

Initiativtagerne fra STOP AIDS-kampagnen, kampagnechef Jakob Haff og aids-konsulent Bent Hansen talte begge imod at forsyne projektet med en unødvendig bureaukratisk overbygning. De foreslog

og fik konferencens tilslutning til i stedet at udbygge det eksisterende samarbejde med koordinering af f.eks. ansøgninger til EU, udveksling af materialer, fordeling af turistmålene mellem organisationerne m.m.

FLERE MED

Samtidig vedtog deltagerne på konferencen at udstrække samarbejdet til også at omfatte mere generelle fælles opgaver og problemer af politisk og praktisk karakter. Irland og Tyskland, som ikke er har været aktivt med i Hot and Safe-projekterne, har også ønsket at komme med i netværkssamarbejdet. I løbet af det næste halve år skal en tremandsgruppe udarbejde forslag til retningslinier for, hvordan netværket og kontakten mellem organisationerne skal fungere i det daglige.

Med i tremandsgruppen er aids-konsulent Bent Hansen fra STOP AIDS-kampagnen, som i år har planlagt et Hot and Safe-projekt i Sitges i Spanien.

▼ HIV-SMITTEDE I DANMARK

Hiv-Danmark har ansat antropolog Steffen Jöhncke til at forberede en spørgeskemaundersøgelse af hiv-smittedes vilkår. Hiv-Danmark vil undersøge hiv-smittedes muligheder for at få psykosocial støtte. Undersøgelsen skal vise om mulighederne udnyttes godt nok og om der mangler tilbud. Hvis du har idéer til relevante emner vil Steffen Jöhncke meget gerne høre fra dig. Du kan kontakte ham hos: Hiv-Danmark, Att: Steffen Jöhncke, Gammel Mønt 14, 1., 1117 København K. Telefon 33 32 58 68.

1995 - ÅRET, HVOR DET GLED! - Så kort karakteriserer formanden for Den Selvejende Institution STOP AIDS, Erik Ladefoged det år, der gøres status over i Årsrapport 1995. Rapporten er netop udkommet og sendt til kampagnens mange frivillige og samarbejdspartnere som et synligt udtryk for, hvilke opgaver der i fælleskab er blevet løst i årets løb.

Rapporten giver et godt indtryk af STOP AIDS-kampagnens mange og mangesidede initiativer i ind- og udland, nye informationsmaterialer, events, raids, psykosociale aktiviteter, undervisningsdage og meget andet.

Årsrapport 1995 er trykt i 1000 eksemplarer, og skulle du/I ved en fejl ikke have fået rapporten, kan den rekvireres hos STOP AIDS-kampagnen.

STOP AIDS NYHEDSBREV - en orientering for hiv/aids-aktivister i STOP AIDS-kampagnen,

Amagertorv 33, 1160 København K, tlf. 33 11 29 11

Oplag: 1200 Redaktion: Jesper Tønnes og Nille Friis. Ansvarshavende: Jakob Haff. Udsendt: 28. februar 1996

▼ HETZ OG/ELLER DEBAT?

Kravene om ny aids-politik bunder i forkert fortolkning af aids-statistikker i Danmark og Sverige

Morgenavisen Jyllands-Posten ønskede med en helsides artikel søndag den 3. marts at lægge op til ny debat om den danske aids-politik. Bladet konstaterer, at de sidste ti års politik er slået fejl, fordi der har været tale om rent dobbeltspil. Hovedbudskabet i aids-kampagnerne var sikker sex-oplysning, men den skjulte dagsorden var ikke at udsætte bøsserne for fordomme. Prisen for politikken var ifølge bladet en helt urealistisk frygt i befolkningen for at blive smittet med hiv. Bladet mener, at „dobbeltspilspolitikken“ lykkedes, fordi Danmarks aids-politik var defineret, afgrænset og formuleret af en lille klike af tidligere højtplacerede folk i Landsforeningen for bøsser og lesbiske med fangarme i Sundhedsstyrelsens Aids-sekretariat og nogle enkelte politikere i Socialdemokratiet.“

DANSKE OG SVENSK TALE

Jyllands-Posten låner argumenter til sin påstand i en kronik af Jens Maigaard i Det Fri Aktuelt den 29. februar. Maigaard har senere offentliggjort sin artikel i Weekendavisen, hvor han ikke tøver med at fastslå, at Sundhedsstyrelsens alliance med bøsserne har kostet menneskeliv.

Jens Maigaard ønsker - som Jylland-Posten - at indføre svenske tilstande og fravige princippet om frivillighed og anonymitet ved hiv-tests og smitteopsporing. Maigaard støtter sin opfattelse på sammenligning af danske og svenske aids-tal, men han læser dem forkert, siger formanden og chefen for STOP AIDS-kampagnen, Erik Ladefoged og Jakob Haff i en svarkronik i Det Fri Aktuelt lørdag den 9. marts.

FLERE DANSKE SMITTEDE

Det er sandt, at tallene taler deres tydelige sprog, men de siger det modsatte af, hvad Maigaard hører. Jens Maigaard bruger aids-tal, hvor han snarere skulle se på hiv-tallene, hvis han vil undersøge, om aids-politikken har spillet en rolle for smitteudbredelsen. Hiv-tallene siger noget om den aktuelle smittespredning, mens aids-tallene siger noget om udbredelsen på smittetidspunktet, og det ligger i gennemsnit ti år før aids-diagnosen. Samtidig viser de danske og svenske tal, at epidemien har fulgt samme mønster i Sverige og Danmark med en stærk stigning i 80'erne frem til midten af 90'erne, hvor kurverne knækker og viser samme faldende tendens. Hvis den svenske politik var så meget bedre, burde

kurverne være alt andet end parallelle. Forklaringen på de højere aids-tal i Danmark er først og fremmest, at der var langt flere hiv-smittede i Danmark end i Sverige, da man begyndte den aktive smittebekæmpelse. Ekspertter skønner, at der som udgangspunkt for epidemien var 2-3 gange så mange smittede i Danmark bl.a. på grund af tættere forbindelser mellem New York og København.

POLITIK MED EFFEKT

Hiv-tallene bekræfter, at den danske politik betød, at epidemien ikke fik en chance. Siden den intensive smitteovervågning i begyndelsen af 90'erne har der været konstateret ca. 330 smittede om året, og det er svært at se bort fra den førte politik, hvis man skal forklare, at tallet ikke eksploderede. Hvis man overhovedet vil tillægge tallene nogen betydning, må man derfor sige, at de tyder på, at politikken og kampagnerne virker. Et meget tydeligt eksempel er målgruppen bøsser og mænd, der har sex med mænd, hvor antallet af nykonstaterede homoseksuelt smittede er faldet støt og markant (fra 153 i 1991 til 103 i 1994).

TVÆRTIMOD

Som Jyllands-Posten mener Jens Maigaard, at det er hensynet til bøsserne, som har gjort, at der ikke meget tidligere er blevet advaret mod analsex. Det afviser STOP AIDS-kampagnen. Tværtimod har kampagnen i årevis opfordret Sundhedsstyrelsen til for det første at gå ud i massemedierne med direkte information til målgruppen og til for det andet at droppe myten om den heteroseksuelle epidemi. Der er ikke en heteroseksuel epidemi her i landet, understreger Erik Ladefoged og Jakob Haff.

ENKEL FORKLARING

Jens Maigaard undrer sig over de mange smittede indvandrere og mener, det kan skyldes, at indvandrere skulle have et andet smitte- og sygdomsmønster. Som det vil være Nyhedsbrevets læsere bekendt, er forklaringen en anden. Indvandrerne kommer fra lande med stor hiv-spredning og er smittede, før de kommer til Danmark. Derfor er en meget stor del af den gruppe smittede, som i tide og utide annonceres som tegn på en heteroseksuel epidemi, simpelthen mennesker, der er smittede, før de kom til landet. De kunne derfor heller ikke være nået af danske oplysningskampagner og kan folgelig heller ikke tages til indtægt for kampagnernes fiasko, skriver Erik Ladefoged og Jakob Haff.

MISTÆNKELIGGØRELSE

STOP AIDS-kampagnen vil gerne diskutere aids-

politik, men så længe bladet foretrækker at åbne en debat om aids-politikken ved at føre hetz mod en af de grupper, som politikken berører meget direkte, er der ikke meget at debattere. Jyllands-Postens artikel er, som Weekendavisen skriver i en leder den 8. marts en „ubehagelig mistænkeliggørelse, hvor bladet alene tramper på de svage i jagten på læsere.“

▼ TÆPPER PÅ RÅDHUSET

I juni kommer der tæpper på Rådhuspladsen, når Navneprojekter fra hele Europa udstiller mindetæpper som en del af Europride '96.

STOP AIDS-kampagnen arrangerer i juni den største danske udstilling af navnetæpper til minde om personer døde af aids. Projektet er en del af Europride '96, som København er vært for i dagene fra den 21. til den 30. juni. Udstillingen kan ses i Rådhushallen fra den 22. til den 25. juni og STOP AIDS-kampagnens ungdomskonsulent Hans Donslund håber, at der kommer så mange tæpper, at der ikke er plads til dem alle indendøre.

- Hvis vejret er til det den 23. juni, rykker vi udstillingen ud på Rådhuspladsen, så vi kan udstille endnu flere tæpper, og det tror jeg bliver et fantastisk og bevægende syn. Navneprojekter fra hele Europa deltager, og hvis der bliver plads, vil vi også gerne udstille tæpper fra Afrika, USA og Australien, siger Hans Donslund.

KAN IKKE FLYVE ALENE

Men det er dyrt at få tæpperne til Danmark, fordi de skal rejse med ledsager. Tæpperne er uvurderlige og uerstattelige for de efterladte, og derfor skal en fra Navneprojekterne altid følge dem.

- Når der også skal betales en flybillet, bliver transporten af tæpperne en tung post på budgettet, som samlet er på 280.000 kr., siger Hans Donslund. En del af udgifterne dækkes af Kulturbud 96, som har godkendt udstillingen som et støtteberettiget projekt under Europride. Desuden håber Hans Donslund på støtte fra blandt andre flyselskaber og AIDS-Fondet.

FLOT ÅBNING

Der er nok at få på plads inden juni, så Hans Donslund håber at kunne få hjælp til arbejdet fra frivillige.

- Og man kan godt begynde at glæde sig til den 22. juni hvor kendte mennesker sørger for en flot og stemningsfuld åbning af udstillingen, siger Hans Donslund, som dog endnu ikke vil afsløre, hvem de kendte er.

NAVNEPROJEKTER I DANMARK

Danske navneprojekter, som syr mindetæpper til minde om personer, der er døde af aids, kan du finde på følgende telefonnumre. København 31 11 29 11, Fyn 65 91 11 19 og Århus 86 18 16 46.

▼ HURTIGT NYE STOFFER

Med en hurtig godkendelse af proteasehæmmere til behandling af hiv-smittede kan de tages i brug allerede i næste måned.

Tre varianter af proteasehæmmere kan i løbet af meget kort tid tages i brug ved behandling af danske hiv-smittede. Det regner professor dr.med. Peter Skinshøj fra Rigshospitalet med efter, at den amerikanske sundhedsmyndighed The Food and Drug Administration (FDA) på rekordtid har godkendt to og lovet at tage stilling til et tredje stof inden midten af april.

INDIVIDUEL ANSØGNING

Den danske Sundhedsstyrelses godkendelse af nye stoffer sker ofte efter en godkendelse i EU, og den proces tager mindst et halvt år. Men lægerne har mulighed for at søge dispensation til hver enkelt patient, så stoffet kan bruges til behandling, selv om det endnu ikke er officielt godkendt. I øjeblikket er hospitalerne ved at udarbejde fælles retningslinier for, hvem der skal tilbydes behandling med proteasehæmmere, og hvornår behandlingen skal begynde. Derefter skal lægerne undersøge, hvilket stof der har færrest bivirkninger og koster mindst. Peter Skinshøj håber, at hospitalerne er klar til at søge dispensationer, når medicinalfirmaerne kan levere stofferne midt i næste måned.

FORLÆNGER LIVET

Det kommer til at koste 30.000 kr. ekstra om året pr. hiv-smittet, når proteasehæmmere skal indgå i behandlingen.

- Men det skal nok vise sig at være prisen værd, siger Peter Skinshøj. - Det handler jo om at forlænge menneskers levetid.

De tre stoffer er Saquinavir (også kaldet Invirase) fra medicinalfirmaet Hoffman LaRoche, Ritonavir (Novir) fra Abbot Laboratories Inc. og Crixivan (Indinavir) fra Merck Sharp & Dohme.

▼ X I KALENDEREN

Det er en god idé allerede nu at sætte X i kalenderen ved to datoer, én i april og én i maj, hvis du er frivillig i STOP AIDS-kampagnen.

LØRDAG DEN 13. APRIL er der temadag om aktiv dødshjælp. Dagen tilrettelægges af kampagnens psykosociale medarbejder Stig Akselgaard og er et tilbud til alle kampagnefrivillige uanset, hvilken gruppe man er med i. Nærmere om dagens program i næste Nyhedsbrev og i PAN-Bladets april-nummer.

SØNDAG DEN 19. MAJ er af den amerikanske organisation International Candlelight Memorial fastsat som dato for årets fakkeltog til minde om alle, der er døde af aids.

▼ FLERE FINDES SMITTEDE

Det er ikke nødvendigvis udtryk for en tendens, at flere bøsser findes hiv-smittede et enkelt år, men det er foruroligende, at mange tidligere er testet negative.

Hiv-meldesystemet viser, at antallet af hiv-smittede bøsser steg fra 103 i 1994 til 116 i 1995. Det er umiddelbart et kedeligt billede efter fire års konstant fald i antallet af ny-konstaterede smittede, men overlæge Else Smith fra Statens Seruminstitut advarer mod at overfortolke tallene.

- Det er meget små tal i statistiksammenhæng, og de kan kun bruges til at se de store linier. At tallene er steget en smule i 1995, kan for eksempel være udtryk for, at flere har fået foretaget en test, siger Else Smith.

Hun understreger, at der først er grund til bekymring og eventuelle ændringer i aids-politikken, hvis stigningen fortsætter de kommende år. Folk smittes jo ikke nødvendigvis det år, de testes, og derfor giver test-tallene ikke noget pålideligt billede af den aktuelle smittespredning.

TEST I STEDET FOR KONDOM

Derimod mener Else Smith, at man skal se alvorligt på, at flere og flere, som er fundet hiv-smittede, tidligere har fået et negativt test-svar. Hun har gransket tallene og fundet ud af, at det er meget unge bøsser, som findes smittede kort efter den negative test.

- Det er måske udtryk for, at nogle bruger testen som en slags "frifindelse" og dermed tror, at når bare de ikke er smittede, så behøver de ikke at dyrke sikker sex, siger Else Smith.

Hun ser det også som et tegn på, at rådgivningen omkring testen skal styrkes. En tidligere undersøgelse blandt praktiserende læger viser, at mindst en femtedel ikke føler sig i stand til at give den nødvendige rådgivning, hverken når de skal give et positivt eller negativt test-svar.

Kampagnechef Jakob Haff deler Else Smiths bekymring og mener også, at rådgivningen bør styrkes. Men han mener desuden, at den store fokusering på testen giver et forkert signal til danskerne.

- Egentlig er det ikke så overraskende, at en del af dem, der testes positivt, tidligere er testet negativt, siger Jakob Haff. - Testen er jo, modsat hvad nogle tror, ikke en mirakelkur, der med ét slag får folk til at ændre sex-vaner. Det er forkert at tillægge testen i sig selv alt for stor betydning i forebyggelsen, mener Jakob Haff.

Fordelingen mellem de forskellige smittemåder holder sig nogenlunde uændret. 40% af de nysmittede er

bøsser eller biseksuelle, andre 40% er heteroseksuelt smittede og heraf er 1/3 smittede indvandrere, og 10% er stofmisbrugere. De sidste 10% er smittet ved blodtransfusioner, ved fødslen eller også har de ikke oplyst smittemåden.

▼ KAMPAGNEN VIRKEDE - viser aids-statistikken

Fald i aids-tallene tyder på, at kampagnen fik bøsserne til at ændre sex-vaner

Aids-statistikken for 1995 viser et lille fald i antallet af nye aids-diagnosticerede fra 235 i 1994 til 209 i 1995. Det tyder ifølge overlæge Else Smith fra Statens Seruminstitut på, at danskerne for ca. 10 år siden begyndte at ændre sex-vaner i takt med den stigende oplysning gennem aids-kampagnerne. Og det vil i høj grad sige, at bøsserne var modtagelige for kampagnernes budskaber om, at sikker sex er lig med kondom og vandbaseret glidecreme. Aids-statistikken siger nemlig ikke noget om den aktuelle smittespredning, men tegner et billede af situationen for ca. ti år siden. Det skyldes, at der i gennemsnit går ca. ti år fra smittetidspunktet, til sygdommen medfører aids-diagnosen.

▼ FULD BEMANDING

I løbet af det sidste trekvarte år er medarbejderstaben i STOP AIDS-kampagnens informationsafdeling skiftet ud. Senest har den 38-årige journalist Kasper Skaaning afløst Søren Skov, som forlod sin stilling ved årsskiftet.

Alt i alt er afdelingen kommet styrket gennem en periode med underbemanding, idet, der nu er tre faste medarbejdere. Det er foruden Kasper Skaaning - Jesper Tønnes og Nille Friis.

Kasper Skaaning vil først og fremmest være beskæftiget med STOP AIDS-kampagnens sider i XPANSion og Nyhedsbrevet. Det vil blandt andet betyde, at læserne snart igen bliver præsenteret for fire sider i XPANSion.

Kasper Skaaning, journalist og 38 år, ny skrivende medarbejder i STOP AIDS-kampagnen

▼ TEMADAG OM DØDSHJÆLP

Den første af foreløbig tre planlagte temadage om emner, som er relevante for alle frivillige i STOP AIDS-kampagnen, holdes lørdag den 13. april, hvor et panel lægger op til debat om aktiv dødsbistand.

Det er STOP AIDS-kampagnens psykosociale medarbejder Stig Akselgaard, der står bag det nye uddannelsesstilbud til kampagnens frivillige.

- Der er første gang, vi prøver at samle alle under én hatuanset, hvilken gruppe de er aktive i, og vi håber, at det bliver en succes, siger Stig Akselgaard.

Alle brikker til den første temadag er endnu ikke faldet på plads, men det ligger fast, at overlæge, dr.med. Kristen Bendtsen fra Odense Universitets-hospital indleder med et oplæg, hvor hun blandt andet forklarer, hvordan smertedrop bruges, og hvilke muligheder, den nuværende lovgivning giver behandlerne. Desuden har formanden for Hiv-Danmark, Michael Smedemark, og pastor Ivan Larsen fra Stefanskirken sagt ja til at deltage i panelet.

De næste temadage er planlagt til lørdagene den 25. maj og 8. juni. Alle temadage finder sted i STOP AIDS-kampagnens mødelokale på Amagertorv 33 mellem klokken 13 og 17. Vil du deltage i temadagen den 13. april, kan du melde dig til ved at ringe til STOP AIDS-kampagnen hverdage mellem kl. 10 og 16.

▼ SNAK SEX I JYLLAND

Mænd, der har sex med mænd, får mulighed for at snakke ud om sex og følelser. Det kan de på to netværkskurser, som STOP AIDS-kampagnen holder i weekenden den 10.-12. maj på Federicia Vandrerrhjem.

Det ene kursus, "Sexualitetens væsen og uvæsen", har psykologen og sexologen Sten Hegeler samt psykiateren John Hagel Mikkelsen som undervisere. Deltagerne skal arbejde med de modsatrettede følelser, mange har over for emner som sex, kærlighed og parforhold.

Det andet kursus holdes under overskriften "Mænd mødes - en weekend". Her får deltagerne lejlighed til en fortrolig snak om deres forhold til erotik, kærlighed, engagssex, genbrugssex, parforhold, porno og fantasier. Dette kursus ledes af Stig Berdiin Larsen og Jens Wraa Laursen.

Kurserne arrangeres af STOP AIDS-kampagnen med støtte af Sundhedsstyrelsen og vestdanske amter. De holdes begge på Federicia Vandrerrhjem fra kl. 18 fredag den 10. maj til søndag den 12. maj kl. 15. Deltagerne fra begge hold mødes til måltiderne og socialt samvær om aftenen.

Det er gratis at deltage, og transportudgifter over 100 kroner refunderes. Du kan leje sengelinned eller selv medbringe det eller sovepose.

Du skal selv betale drikkevarer.

Tilmelding inden den 18. april pr. brev eller telefon til kursuseder Søren Nyskov, STOP AIDS-kampagnen, Jægergaardsgade 42, 8000 Århus C. Tlf: 86 12 88 00.

▼ HOT & SAFE I KØBENHAVN

STOP AIDS-kampagnen søger frivillige til sommerens raids.

Sidste sommers succes med Hot and Safe-informatorer i Københavns erotiske oaser gentages i år.

Projektet går i korthed ud på, at uniformerede sikker sex-guider uddeler pakker med kondomer, vand-baseret glidecreme og bolsjer på træffestederne for bøsser i København.

- Vi skal nå ud til endnu flere end de 7.600 bøsser, som vores 24 frivillige kontaktede sidste sommer. Derfor skal vi bruge mange nye frivillige, siger projektleder Tonny Jensen.

Der er informationsmøder den 17. og 18. april, og alle, der melder sig som frivillig, indkaldes derefter til en personlig samtale den 22. eller den 23. april.

De, der melder sig til Hot and Safe i København, skal kunne bruge lørdag den 11. maj til undervisning i spørgsmål om hiv og aids.

Interesserede kan melde sig ved at ringe til STOP AIDS-kampagnen på telefon 33 11 29 11 hver dag mellem klokken 12 og 16.

▼ LILLE USIKKERHED

Usikkerheden ved den testmetoder, som er brugt i Nordjylland, er så lille, at det ikke har nogen betydning i praksis.

Der er meget lidt grund til at være nervøs for at blive hiv-smittet ved blodtransfusion, selv om man i Nordjyllands amt siden oktober har brugt en hiv-test, som ikke er så nøjagtig som dem, der bruges i resten af Danmark.

- Vi er nede i så små tal, at vi kun taler om en teoretisk risiko, siger overlæge Henrik Nielsen på den infektionsmedicinske afdeling på Aalborg Sygehus Syd.

Alligevel meddelte Sundhedsstyrelsen før påske, at alt blod, som endnu ikke er brugt, skal testes igen med en ny metode. Samtidig skal donorer, hvis blod ikke er i blodbanken mere, indkaldes til en ny hiv-test.

Der er ikke siden 1986 fundet nogen hiv-smittede blandt bloddonorere i Nordjylland og generelt findes der meget få smittede bloddonorere.

4 UD AF 2,5 MILLIONER

- Det er et meget overdrevent skridt at tage, siger læge Kim Varming fra blodbanken på Aalborg Sygehus. - Risikoen for at noget af vores blod er inficeret med hiv er i praksis ikke større end i resten af landet. Det omtalte test-sæt kommer fra medicinalfirmaet Abbott og er nu taget ud af handlen i Danmark. Sættet har den svaghed, at det kan give et negativt svar, selv om man er smittet. I fire tilfælde ud af 2,5 millioner har testen ikke vist, at patienterne var smittede, selv om de var det, oplyser læge Torben Hørslev fra Sundhedsstyrelsens 4. afdeling.

- I alle fire tilfælde var der tale om patienter, som var syge og havde en meget høj virusmængde i blodet, siger han. Til gengæld synes testen at være en af de bedste, når den testede har meget lidt virus i blodet.

ALDRIG 100% SIKKERHED

Skal man tættere på 100% sikkerhed ved screening af blod, skal man lave dobbelttest. Selv med to forskellige test på samme prøve kan man ikke være helt sikker. Alle metoder til screening af blod påviser antistof og der kan gå op til 3 måneder fra smitten, til der er dannet antistoffer nok, til at metoderne kan opdage smitten.

KONTROL MED HIV-TEST

På baggrund af påskens debat overvejer sundhedsminister Yvonne Herløv Andersen at styrke kontrollen og vurderingen af medicinsk udstyr. I øjeblikket kan hospitalerne nemlig ikke hente råd og vejled-

ning nogen steder, når de skal vælge mellem de godt 200 hiv-testprodukter, som er på markedet. Hvordan det skal se ud i fremtiden drøfter sundhedsministeren med sundhedsstyrelsen på et møde den 16. april, hvorefter sundhedsstyrelsen kommer med deres redegørelse om sagen.

▼ SORT UDSIGT FOR SITGES

Det ser i øjeblikket sort ud for årets HOT & SAFE-projekt i den spanske by Sitges ved Barcelona.

I bedste fald forsinkes og indskrænkes den periode, hvor sikker sex-guider skal minde ferierende bøsser om, at hiv ikke holder ferie, og i værste fald må projektet aflyses. Hvad udfaldet bliver, afgøres på et møde i EU den 22. maj. Her ventes et udvalg under Europakommissionen at tage stilling til en ansøgning om ½ mio kr., som udgør hovedparten af udgifterne til projektet. Resten finansieres af de organisationer fra fire EU-lande, som er gået sammen om projektet. Det er ud over STOP AIDS-kampagnen, RFSL fra Sverige, Gay Men Fighting AIDS fra Storbritannien og Coordinadora Gai Y Lesbiana fra Barcelona.

Det er tredje gang, der er søgt om EU-tilskud til et HOT & SAFE-projekt i udlandet, og umiddelbart er ansøgningen indstillet til afslag. Det er den, fordi EU prioriterer fornyende pilotprojekter. Kampagnechef Jakob Haff mener ikke, at EU kan afslå at støtte projektet med den begrundelse. - Selv om den grundlæggende idé i projektet er den samme, har projektet udviklet sig meget år for år, alene ved at det flytter til et nyt rejsemål hvert år. Der er kommet stadig flere deltagerlande, og der er for nylig i London dannet et europæisk netværk til at udvikle projektet, som retter sig mod turister fra hele EU, siger Jakob Haff. Han tilføjer, at det ærlig talt er svært at forestille sig et projekt, der har større EU-relevans.

▼ SIDSTE GANG VI LEGER

Det løfte gav formanden for Den Selvejende Institution STOP AIDS, Erik Ladefoged, de delegerede, som lørdag den 30. marts samledes til repræsentantskabsmøde i Odense.

Løftet kom efter, at Erik Ladefoged havde beklaget, at han endnu en gang måtte byde velkommen til et repræsentantskabsmøde, som kun blev holdt på skråt. På skråt fordi institutionens vedtægter først kan træde i kraft, når AIDS-Fondet og Sundhedsministeriet har forhandlet til ende om Fondets overtagelse af administrationen af AIDS-Linien. Formanden slog fast, at tålmodigheden i den midlertidige bestyrelse er sluppet op, og at bestyrelsen nu vil drøfte en mere offensiv måde at gribe sagen an på, hvis ikke et møde mellem Fondet og ministeriet sætter en dato på Fondets overtagelse. 22 delegerede fra 11 bøsse/lesbiske grupperinger deltog i repræsentantskabsmødet i Odense, som var det andet i den nye institutions historie.

EVALUERING AF KAMPAGNEN

Efter formandsberetning, fremlæggelse af årsregnskab, budget og årsplan for 1996 blev mødets hovedemne en grundig orientering om evalueringsrapporten fra 1993. Den ene af rapportens forfattere, antropolog Steffen Jöhncke gennemgik nogle af dens væsentlige konklusioner og trak nogle perspektiver op til i dag, og STOP AIDS-kampagnen chef, Jakob Haff, orienterede om, hvordan rapporten har fået konsekvens for kampagnens arbejde. Steffen Jöhncke pegede i sit indlæg bl.a. på, at der er stor forskel på, hvordan kampagnen ser sin målgruppe og hvordan målgruppen ser kampagnen. Og den efterfølgende debat gjorde klart, at der også er en reel forskel på, hvordan de delegerede fra provins og storby opfatter målgruppen. Erik Ladefoged, der er formand for både den siddende og den kommende bestyrelse, lovede de delegerede, at bestyrelsen tager alle gode ideer og forslag med hjem til grundig drøftelse og inspiration for nye kampagneinitiativer.

AIDS-INFO FYN TRÅDT UD

På et bestyrelsesmøde forud for repræsentantskabsmødet meddelte AIDS-Info/Fyns gruppe vedrørende mænd, der har sex med mænd, at de ville forlade SISA-paraplyen og ikke ønskede at deltage i repræsentantskabsmødet for at orientere de øvrige delegerede om baggrunden for beslutningen. I det daglige fortsætter Aids-Info's gruppe vedrørende mænd, der har sex med mænd det frivillige arbejde for STOP AIDS-kampagnen i Vestdanmark, og bestyrelsen tilsluttede sig på mødet formandens konstatering af, at kampagnen og Aids-Info/Fyn ikke kan være andet end samarbejdspartnere.

For SISAs valgte bestyrelse betyder udmeldelsen, at Paul Madsen forlader bestyrelsen og erstattes af Søren Baatrup.

▼ HOSPICE TIL NYTÅR

Diakonissestiftelsen på Frederiksberg åbner til nytår et nyt hospice med ni sengepladser i ledige lokaler i stiftelsen på Peter Bangsvej. Samtidig regner Diakonissestiftelsen med også at tilbyde døende pleje i hjemmet gennem en ny hjemme-hos-ordning. Et ophold på hospice ca. 2.000 kr. i døgnet, og Frederiksberg kommune har netop besluttet at yde kommunens borgere tilskud til hospice-ophold på 1.000 kr. i døgnet. Principielt skal forakellen dækkes af den enkelte, men ingen er afskåret fra at komme på hospice af økonomiske grunde, fordi de tre nuværende hospices i Hellerup, Bjæverskov og Vejle dækker en del af differencen gennem andre tilskud.

▼ HOT & SAFE I KØBENHAVN

Det er nu, du skal tænke på, om du har lyst til at være med i STOP AIDS-kampagnens opbyggende arbejde i de erotiske oaser eller på barerne.

Som HOT & SAFE-frivillig skal du sammen med andre frivillige på barraids eller i oaserne dele kondomer og glidecreme ud og samtidig være parat til en snak om sikker sex.

På to informationsmøder den 17. og 18. april kan du høre mere om HOT & SAFE, og hvis du er interesseret, vil du senere blive indkaldt til en samtale. Du skal også kunne bruge lørdag den 11. maj til den obligatoriske undervisningsdag for alle nye sikker sex-guider.

Begge informationsmøder holdes i STOP AIDS-kampagnen, Amagertorv 33, 3.sal, kl. 19.30. Vil du vide mere, kan du også ringe til STOP AIDS-kampagnen.

▼ TEMADAG OM DØDSHJÆLP

Dødshjælp er ulovligt i Danmark. Smertelindrende morfindrop er lovligt, selv om droppet fremskynder døden. Så hvor er forskellen? Og kunne Danmark ikke lige så godt som Holland tage skridtet fuldt ud og legalisere aktiv dødshjælp?

De spørgsmål sættes til debat på en temadag for alle STOP AIDS-kampagnens frivillige og ansatte på lørdag den 13. april.

Overlæge Kirsten Bendtsen fra Odense Universitets-hospital lægger op til debatten med en grundig gennemgang af gældende praksis og lovgivning på området. Hun får følgeskab i panelet af pastor Ivan Larsen, Hiv-Danmarks formand Michael Smedemark og læge Klemens Kappel fra Københavns Universitets Sundhedsvidenskabelige fakultet.

Temadagen holdes fra kl. 13 til 17 i STOP AIDS-kampagnens mødelokale på 3. sal, Amagertorv 33. Af hensyn til kaffe/te-pausen er det en god idé - men ikke absolut nødvendigt - at melde sig til på forhånd.

▼ BLOD PÅ DAGSORDENEN

Der er opstået et kraftigt politisk pres for at sikre danske sygehuspatienter mod enhver risiko for hiv-smitte via blodprodukter.

Sundhedsminister Yvonne Herlov Andersen og en række politikere har tilkendegivet ønsker om at sikre patienter på sygehusene bedre mod hiv-smitte gennem donorblod. Kravet om en stramning kommer efter en voldsom pressedebat om sikkerheden ved donorblod og blodprodukter.

Sundhedsministeren er kaldt til samråd i Sundhedsudvalget onsdag den 24. april, for at redegøre for hvilke initiativer, hun tager.

Mødets resultat var ikke kendt ved redaktionens slutning, men en række elementer fra Sundhedsstyrelsens redegørelse om sagen er sivet til pressen.

SKRAPPERE KONTROL

Sundhedsstyrelsen foreslår en stramning af kvalitetskontrollen af de testmetoder, der anvendes, når donorblod testes for blandt andet hiv-smitte.

Fremover skal alle laboratorier, der tester donorblod, udelukkende bruge metoder, der har været igennem Statens Seruminstits kontrol.

Her afprøves testmetoderne med en række kendte blodprøver således, at man kan se, om de enkelte tests viser det samme.

Samtidig anbefaler det transfusionsmedicinske råd i Sundhedsstyrelsen, at der bruges mindre donorblod i Danmark.

- Der vil altid være en vis risiko for overførsel af smitsomme sygdomme i donorblod, og den risiko findes ikke i erstatningsprodukter, siger overlæge Michael von Magnus til Berlingske Tidende.

Undersøgelser viser, at Danmark bruger 30% mere donorblod end eksempelvis Sverige, hvor man bruger flere erstatningsmidler.

KEMISK RENSNING

Endelig arbejdes der på lidt længere sigt med en kemisk rensning af alt blodplasma i Danmark.

Sundhedsstyrelsen foreslår den såkaldte, methylenmetode fordi den fjerner virus i hver enkelt portion blodplasma.

Den alternative SD-metode forudsætter, at plasmaet blandes sammen i store portioner og behandles med en kemisk sæbe. Metoden fjerner hiv og smitsom leverbetændelse, men blandingen af plasmaet indebærer en risiko for spredning af ukendte vira.

Det vurderes, at en kemisk rensning vil reducere risikoen for smitte med hiv gennem blodprodukter til

et tilfælde i løbet af fem tusind år. I dag er den statistiske risiko for at blive smittet med hiv gennem blodprodukter ifølge Sundhedsstyrelsen så stor, at den svarer til én dansker årligt.

Prisen for de drastiske tiltag er ikke blevet oplyst, men der synes at være politisk vilje til at betale.

- Vi har ikke råd til at risikere en ny blødersag. Det skal være så sikkert som muligt at modtage donorblod, og jeg mener, vi skal strække os vidt også økonomisk for at nå det mål, siger sundhedspolitisk ordfører for Det Radikale Venstre Vibeke Peschardt.

▼ SMERTER OG MAGNYLER

Temadagen om smerter er flyttet til torsdag den 30. maj klokken 19.

Torsdag den 30. maj fra klokken 19 til 23 snakkes der om smertebehandling på Amagertorv 33. Det er STOP AIDS-kampagnens psykosociale konsulent Stig Akselgaard, der for anden gang har tilrettelagt et fællesarrangement, hvor alle frivillige og ansatte i STOP AIDS-kampagnen kan lære noget.

Emnet smertebehandling følger meget godt efter sidste temadag, som handlede om dødshjælp.

- Det diskussionen om dødshjælp kom til at gå på var, at man skulle befries for både fysiske og psykiske smerter, siger Stig Akselgaard. - På temaaftenen om smertebehandling skal vi tale om de mange forskellige slags smerter, en hiv-smittet kan opleve og hvordan de kan lindres, uden at man absolut behøver at blive slået ihjel.

TRE OPLÆG OG DEBAT

Til temaaftenen er inviteret tre personer der lægger op til diskussionen om smertebehandling til hiv-smittede.

En læge vil fortælle, hvordan man forsøger at finde ud af hvor og hvordan en patient har ondt og hvad lægen kan gøre for at lindre smerten.

En psykolog vil fortælle om smerteoplevelser, som ligger uden for de rent fysiske. Altså hvad man kunne kalde psykiske smerter eller leberschmerz.

Og en pårørende vil fortælle om sin oplevelse med en aids-syg, der havde svære smerter, både fysisk og psykisk.

UDEN MAD OG STOLE...

Der skal gerne være en sandwich og en stol til alle, der møder op, så derfor er det bedst at melde sig til, helst inden den 28. maj.

▼ KOM MED TIL EUROPRIDE

STOP AIDS-kampagnen deltager i Europride. Det giver alle frivillige mulighed for at prøve noget nyt i en uge.

Under Europride-ugen fra den 21. til den 30. juni minder STOP AIDS-kampagnen bøsseerne om sikker sex, og der er brug for mange frivillige i den uge.

- Det er en god lejlighed til at prøve en ny aktivitet i kampagnen, og måske er det også en god lejlighed for helt nye frivillige til at lære os at kende, siger ungdomskonsulent Hans Donslund. Han lover, at STOP AIDS-kampagnen tager humoren i brug, når der skal agiteres for sikker sex under Europride.

PARADEN

Det største arrangement bliver paradeoptoget den 29. juni. Til STOP AIDS-kampagnens indslag søges 4-5 kreative og praktiske personer til forberedelserne plus et antal medvirkende til selve optoget, hvor der skal kastes forskellige effekter i grams undervejs i paraden. Kontakt Hans Donslund for at være med.

MINDETÆPPER

STOP AIDS-kampagnen står også for en udstilling af mindetæpper på Københavns Rådhus, og der er brug for en lille håndfuld energiske frivillige til at koordinere projektet fra STOP AIDS-kampagnens sekretariat, og der er også brug for mange vagter ved selve udstillingen.

Tæpperne er uvurderlige minder for de efterladte, der har syet tæpperne. Derfor følges alle tæpper af en person fra de enkelte navneprojekter, og disse mennesker har brug for privat indkvartering. Har du mulighed for at have en overnattende gæst eller vil du yde en frivillig indsat kontakt Hans Donslund.

BOD I PRIDE-BYEN

I Pridetown, der kommer til at ligge på Israels plads, står STOP AIDS-kampagnen sammen med andre hiv og aids-organisationer for en bod, hvor man kan få et bredt udvalg af informationsmateriale udleveret. Der bliver brug for mange frivillige til at passe boden, der har åbent hele prideugen. Kontakt Jesper Tønnes eller Kasper Skaaning, hvis du vil tage en tørn.

RÅD OG RAIDS

Ud over alle særarrangementerne, skal der også skrues op for de faste aktiviteter. Hiv-Rådgivningen, Sikker sex-banden og Hot and Safe står for en udvidet rådgivning om hiv og sikker sex, og der er planer om bar-raids på alle prideugens dage.

MELD DIG HURTIGT

Vil du være med til en eller flere af de nævnte aktiviteter, så meld dig hurtigt. Helst allerede i den første uge af maj. Flere aktiviteter står og falder med, at vi får frivillige med i forberedelserne.

Du kan ringe til STOP AIDS-kampagnen og tale med Hans Donslund eller Tonny Jensen, hvis du har spørgsmål eller vil være frivillig i Europride 96.

▼ HIV-DANMARK SEMINAR

Du skal melde dig til inden 30. april, hvis du vil med på Hiv-Danmarks landsseminar for hiv-smittede på på Vejlsstruplund kursuscenter den 25. - 27. maj.

Det koster 250 kr. at deltage. Har du ikke fået programmet eller har du spørgsmål om tilmelding, kan du ringe til Bo i Hiv-Danmarks sekretariat på telefon 33 32 58 68 hverdage mellem klokken 10-14.

Invitation

STOP AIDS-kampagnen har siden 15. maj 1995 haft til huse på Amagertorv.

Efter et år med håndværkere og flyttekasser er vi nu endelig klar til at vise lokalerne frem for frivillige, samarbejdspartnere, naboer, foretningsforbindelser og andre, der er involveret i kampagnens mange aktiviteter.

Vi inviterer derfor til
HOUSEWARMING

onsdag den 15. maj

kl. 15-18

Amagertorv 33, 3. sal

Vi byder på en drink og en snack, rundvisning og underholdning.

Venlig hilsen og på gensyn
STOP AIDS-kampagnen

STOP AIDS NYHEDSBREV - en orientering til frivillige i STOP AIDS-kampagnen,

Amagertorv 33, 1160 København K, tlf. 33 11 29 11

Oplag: 1200 Redaktion: Jesper Tønnes, Kasper Skaaning og Nille Friis Ansvarshavende: Jakob Haff. Udsendt: 24. april 1996

▼ BEHANDLING ÆNDRES

Proteasehæmmere indgår nu i standard-behandlingen af hiv-smittede og kombinationsbehandling tilbydes til alle, uanset om de har fået Retrovir tidligere eller ej.

De gode forsøgsresultater med proteasehæmmere har fået de danske overlæger fra aids-afdelingerne til at blive enige om at ændre standardtilbuddet om behandling.

Det er anden gang inden for et år, det generelle behandlingstilbud bliver udvidet. I efteråret 1995 førte gode resultater med kombinationsbehandling med Retrovir og ddI/ddC til, at alle, der for første gang skal i behandling, får tilbudt denne kombination. I første omgang så det ud til, at kombinationsbehandlingen kun gavne de hiv-smittede, der ikke tidligere har fået Retrovir. Men efter AT forskerne har set nærmere på forsøgsresultaterne, har de set, at det gavner alle, selv om effekten er størst hos dem, der ikke tidligere har fået behandling. Det andet nye i behandlingen er, at når effekten af den første kombination af stoffer aftager, udvides behandlingen med en proteasehæmmer som tredje stof.

STOFFERNE BLIVER BEDRE

- At vi efter ti år uden ændringer i behandlingen nu ser to ændringer inden for et år, er udtryk for, at stofferne bliver bedre og at mulighederne hastigt udvides, siger overlæge Lars Mathiesen fra Hvidovre Hospital.

- Der er ingen tvivl om, at det er meget positivt, at vi nu har nogle stoffer, som har en effekt, der ikke bare ses i laboratoriet og blodprøver, men som faktisk gør, at patienterne overlever længere og har det bedre, siger han.

Han forventer, at vi kommer til at opleve mange ændringer i behandlingen i de kommende år.

- Det betyder, vi bliver bedre. Men stadig må vi sige, at det er små skridt. Der er ikke tale om nogen helbredelse, men at livet kan forlænges med et eller måske to år og samtidig kan vi hjælpe de hiv-smittede til at have det bedre, siger Lars Mathiesen.

BASER OG PROTEASER

En hiv-smittet får tilbudt anti-hiv-behandling når cd4-celletallet når under 300 eller når han oplever infektioner eller andet, der viser, at han har et rimelig svækket immunforsvar. Den første behandling består af Retrovir og ddI, som begge tilhører den gruppe af stoffer, der kaldes baseanaloger. Hvis der opstår bivirkninger med et af disse stoffer, kan det

skiftes ud med et andet baseanalog-stof. Retrovir kan skiftes ud med d4T og ddI kan skiftes ud med ddC eller 3TC. Med disse mange muligheder burde det være muligt at sammensætte en behandling, som ikke giver bivirkninger.

Når cd4-tallet falder under 100 på trods af denne behandling, får man en proteasehæmmer lagt til de to andre stoffer. I øjeblikket er der tre proteasehæmmere, der er gennemprøvede. De bedste resultater er set med Novir (også kaldet Ritonavir), så derfor forsøges med denne først. Opstår der alvorlige bivirkninger, er der mulighed for at skifte ud med enten Indinavir (også kaldet Crixivan) eller Invirase (også kaldet Saquinavir).

DYRERE MEN BEDRE

En kombinationsbehandling med proteasehæmmere kan komme op på at koste 90.000 kr. om året pr. patient.

- Der har altid været god politisk opbakning til, at samfundet betaler medicin, der gavner hiv-positive patienter, siger overlæge Lars Mathiesen.

- Og med de gode resultater, vi har set, er det absolut pengene værd, mener han.

▼ FAKLT OG FOR 10. GANG

Det traditionelle fakkeltog til minde om dem, der er døde af aids i Danmark, holdes i år den 19. maj klokken 22.00 på Frue Plads i København.

Det er tiende gang vi i Danmark med et fakkeltog til kender giver solidaritet med- og mellem- alle, der er berørt af hiv og aids. Det fælles tema for alle verdens fakkeltog er i år „hiv-diskrimination er en global epidemi“.

Der skal denne gang tændes cirka 1450 fakler, der hver brænder for at mindes én, som er død af aids. På pladsen kan deltagerne købe fakler, der koster 25 kr. og et eventuelt overskud går ubeskåret til Aids-Fondet.

SØS SYNGER

Før selve fakkeltoget holder forfatteren og digteren Benny Andersen tale, og Søs Fenger synger akkompagneret af to guitarister.

Fakkeltoget går ad Fiolstræde, Skindergade, Niels Hemmingsensgade, Amagertorv, Nygade og op ad Rådhusstræde for at ende ved udgangspunktet på Frue Plads.

Når fakkeltoget er tilbage på Frue Plads holder overlæge på Frederiksberg Hospital Johan Wandall tale, og inden den traditionelle oplæsning af navnene på dem, der er døde af aids siden sidste fakkeltog taler Jannie Petersen, som selv er hiv-smittet.

I lighed med tidligere år holder Kafé Knud åbent både før og efter arrangementet.

TRE GUDSTJENESTER

Pastor Ivan Larsen og Anette Brønnum holder mindegudstjeneste i Domkirken umiddelbart efter fakkeltogets afslutning. Det er cirka klokken 23.30.

Desuden afholdes der fakkeltogsgudstjeneste i Stefanskirken tirsdag den 21. maj kl. 19.30., hvor Solveig Roth taler.

Inden fakkeltoget holder Markens Lilje gudstjeneste i Teglgårdsstræde 13, Baghuset. Den finder sted klokken 17.00. Herefter er der arrangeret fællesspisning for fakkeltoget. Tilmelding senest 17. maj hos Mia på telefon: 35 83 32 86.

Bag det københavnske fakkeltog står Aids-Fondet, HIV-Danmark, Aids-Linien og STOP AIDS-kampagnen. Der afholdes lignende arrangementer i Århus, Odense, Aalborg, Viborg, Esbjerg og Herning.

▼ RÅDGIVNING BESKÆRES

I forbindelse med sammenlægningen af afdelinger i Hovedstadens Sygehusfællesskab bliver timetallet i den såkaldte kontaktrådgivning på Rudolph Bergh halveret.

Den ene af de to stillinger som rådgiver i kontaktrådgivningen på Rudolph Bergh står til nedlæggelse allerede i løbet af i år.

Sammenlægning af hudklinikken på Rudolph Bergh med tilsvarende afdelinger på Bispebjerg og Rigshospitalet er led i en stor plan for rationalisering af Hovedstadens Sygehusfællesskab.

Den kommende afdeling D for hud- og kønssygdomme under HS får altså flere patienter ikke mindst, fordi der vil foregå betydeligt flere hivtests i den samlede afdeling.

Overlæge på Bispebjerg Hospital Kaare Weismann

mener ikke, at rådgivningen i forbindelse med test for kønssygdomme og hiv bliver ringere, fordi der spares en kontaktrådgiver.

- Vi rationaliserer arbejdet og fremover vil de læger, der har den direkte kontakt med patienterne, stå for en større del af rådgivningen, siger han.

SKRIDT DEN GALE VEJ

Formand for Hiv-Danmark, Michael Smedemark betegner imidlertid nedskæringen som en kraftig forringelse af rådgivningen både i forbindelse med kønssygdomme og ved hiv-tests.

- Læger er ikke uddannede til at yde rådgivning og mange af dem har ikke en indstilling til patienterne, der gør dem egnede til det.

- Hertil kommer, at rådgivningen på Rudolph Bergh i forvejen er helt utilstrækkelig. Jeg har som tidligere bruger selv erfaring med, hvor svært det er at få en tid i rådgivningen, og indskrænkningen er efter min mening helt uacceptabel.

- Der er tværtimod brug for en udbygning af indsatsen ikke mindst i forbindelse med hiv-tests, hvor der er behov for rådgivning både før og efter testen. Else Smith fra Statens Seruminstitut har ligeledes efterlyst en udbygning af rådgivningen i forbindelse med hiv-tester, ikke mindst af de mange, der bliver testet negative.

▼ BØSSE/LESBISK HELSE

Livskvalitet og sundhed for bøsser og lesbiske er emnet for en stor nordisk konference i Stockholm.

Hvad betinger et godt og sundt liv for bøsser, lesbiske og biseksuelle af begge køn? Det spørgsmål bliver behandlet på en konference, som det svenske rigsforbund for seksuel ligestilling afholder i dagene 17. og 18. juni.

Konferencen henvender sig til alle, der arbejder med bøsser, lesbiske og biseksuelle.

Joyce Hunter fra National Lesbian and Gay Health Association i USA indleder konferencen, der afholdes på skandinavisk og engelsk.

Blandt de emner der behandles, er psykosociale aspekter, den sociale situations betydning for livskvalitet, de homoseksuelle og sundhedsvæsenet samt identitets- og generationsspørgsmål.

Der ses både på konkrete projekter og på teoretiske spørgsmål. I løbet af konferencen afvikles ikke færre end 30 seminarer, og nye emner kan stadig tilmeldes. Midt i april var der blandt andet anmeldt seminarer om vold mod homoseksuelle, homoseksuelle indvandrere og forebyggelse af hiv blandt unge. Samtlige emner vil fremgå af det endelige program, der udsendes til alle tilmeldte. RFSL modtager tilmeldinger frem til den 5. juni, og prisen er 800 Skr., og det er vel at mærke uden forplejning. Yderligere information fås hos Anna Mohr eller Staffan Hallin på telefon 0046 8736 0211.

▼ ÅRETS FAKKELTOG

HIV-DISKRIMINATION = GLOBAL EPIDEMI

Fakkeltogets første banner angav årets tema: hiv-diskrimination er en global epidemi.

I år var temaet for de internationale fakkeltog, som holdes i solidaritet med alle, der er berørt af hiv og aids, hiv-diskrimination er en global epidemi.

Det københavnske fakkeltog var det tiende i rækken og samlede 1800 deltagere på Frue Plads. Her kom en række talere alle ind på forskellige aspekter af den diskrimination, hiv-smittede udsættes for.

Forfatteren Benny Andersen kom også ind på den store indsats, der gøres for de hiv-smittede i Danmark, og han fremhævede det store fremmøde som et tegn på en aktiv medmenneskelighed, der er ægte dansk.

En ualmindelig velopløst Søs Fenger sang akkompagneret af Bobo Moreno, Jonas Kragh, Hannibal Gustafsen og Assi Roar.

Der blev tændt 1454 fakler i år.

▼ USA DROPPER FYRINGER

En diskriminerende lov, der krævede alt forsvarspersonel, som er smittet med hiv afskediget, blev omstødt af kongressen.

Konservative kræfter i USA's kongres fik den 26 januar i år vedtaget en forsvarslov, der blandt andet indeholdt en passus om, at alle hiv-smittede ansatte skulle afskediges uanset, hvordan deres helbred er. Præsident Bill Clinton var modstander, men han underskrev alligevel loven den 10. februar med den begrundelse, at den indeholdt mange andre elementer, han ikke kunne blokere for.

Det amerikanske forsvar var imidlertid også mod lovgivningen og i slutningen af april blev afsnittet om afskedigelserne omstødt af kongressen.

- Det er glædeligt, at loven er blevet omstødt, men det

er under alle omstændigheder et udtryk for diskrimination, at de konservative kræfter ikke bare kunne få vedtaget loven, men også tvang præsidenten til underskrive den, siger programe-director, Ben Carlson, Mobilization Against AIDS til Nyhedsbrevet.

Han fortæller, at det var den massive modstand fra forsaret selv, der fik politikkerne til at skifte hest. Vedtagelsen af loven om afskedigelse af alle hiv-positive i det amerikanske forsvar udgjorde en del af begrundelsen for at Mobilization Against Aids valgte parolen: „Hiv-diskrimination er en global epidemi“ for de 250 fakkeltog, der fandt sted den 19. maj i knap 50 lande verden over.

▼ FOR LIDT OG FOR MEGET

Tiden har overhalet formalia og med ét slag gjort SISAs valgte bestyrelse til bestyrelse af både navn og gavn.

Formalia har i knapt et halvt år forhindret den demokratisk valgte bestyrelse for Den Selvejende Institution STOP AIDS i at være mere end bestyrelse af navn.

Men den 1. maj overhalede tiden formalia, og med en hjælpende hånd fra Landsforeningen for bøsser og lesbiske har den valgte bestyrelse overtaget roret efter den midlertidige bestyrelses to års periode.

Ifølge de gældende vedtægter for SISA (som er udfærdiget af LBL og Sundhedsministeriet) er det LBL, som udpeger SISAs bestyrelse for en periode på to år. Der skulle derfor udpeges ny bestyrelse pr. 1. maj 1996, og på forslag fra den midlertidige bestyrelse har LBL valgt at indsætte den bestyrelse, som SISAs repræsentantskab valgte på sit første møde i oktober sidste år. For de nye bestyrelsesmedlemmer betyder det, at de også må påtage sig ansvaret for driften af AIDS-Linien, og det har de alle på forhånd erklæret sig villige til.

For AIDS-Linien betyder det, at AIDS-Linien ikke længere er repræsenteret i bestyrelsen, en kendsgerning bestyrelsen håber på kan fremskynde de tilbageværende forhandlinger mellem AIDS-Fondet og Sundhedsministeriet om Fondets overtagelse af driften af AIDS-Linien. Først når forhandlingerne er på plads, kan SISAs nye vedtægter sættes i kraft, så bestyrelsen igen kun bærer ansvaret for, hvad den er valgt til: nemlig at administrere driften af STOP AIDS-kampagnen.

Trods den korte tid er der ændringer i bestyrelsen, og fra 1. maj har SISAs bestyrelse derfor bestået af: formand Erik Ladefoged, næstformand Bjørn Hvidt-Pedersen, Gunner Serup Jensen, Erling Skov Madsen, Per Sander, John Hagel Mikkelsen, Jan Fouchard, Carsten Fohlmann og Søren Baatrup.

▼ FORSØG MED GENTERAPI

Godkendelse af to forsøg med genterapi på mennesker har sat gang i de politiske overvejelser om, hvordan området skal styres i fremtiden.

Det kom bag på Sundhedsminister Yvonne Herlev Andersen, da det i kom frem i Danmarks Radios Orientering, at lokale videnskabetiske komitéer, der hovedsagelig består af lægfolk, har godkendt to forsøg med genterapi på mennesker. Det er Hvidovre Hospitals forsøg med genterapi mod hiv og et forsøg med genterapi mod kræft i Århus.

Ministeren er ikke utryk ved de forsøg, der er godkendt, men overrasket over, at udviklingen er gået så hurtigt, og det har fået hende til fremskynde planerne om at etablere et genterapiråd.

I en et år gammel redegørelse har Sundhedsstyrelsen foreslået, at der oprettes et genterapiråd, som skal stå for information og rådgivning omkring udviklingen på genterapiområdet. Det er tanken, at rådet skal kunne bruges af politikere, Sundhedsstyrelsen og de videnskabetiske komitéer.

Sideløbende med den funktion skal genterapirådet også stå for en egentlig godkendelse af nye behandlinger, hvad enten de grundlæggende forsøg er udført i Danmark eller i udlandet.

Godkendelsen af de to forsøg førte til artikler i dagspressen om, at vi nu får genterapi ind ad bagdøren. Sagen har fået sundhedsministeren til at fremskynde arbejdet med lovforslaget om nedsættelsen af et genterapiråd, og det ventes fremsat i løbet af efteråret. Forslaget har sat gang i diskussionen om, hvordan udviklingen skal styres i fremtiden. Dr. phil Lone Scocozza mener, at der er brug for eksperter til at vurdere effekten af og sikkerheden under forsøg med genterapi.

Formanden for Etisk Råd, tidligere ombudsmand Lars Nordkov Nielsen går imod oprettelse af et genterapiråd. Han foreslår, at der i stedet nedsættes et forberedende udvalg med repræsentanter for Det Etske Råd, den centrale videnskabetiske komité og de involverede ministerier.

▼ SAK SØGER FRIVILLIGE

STOP AIDS-kampagnen har brug for nye frivillige til at besøge hiv-smittede mænd. Er du interesseret, så ring til Nana Wiedemann eller Stig Axelgaard på tlf. 33 11 29 11 eller læg en besked hos sekretæren, så bliver du kontaktet hurtigst muligt.

▼ - OG FOTOGRAF

Er du interesseret i at yde en indsats som frivillig i STOP AIDS-kampagnen, så har vi et tilbud til dig. Informationsafdelingen har brug for en frivillig, der kan fotografere i forbindelse med reportager i vore skrevne medier. Er du interesseret, kontakt journalist Kasper Skaaning på telefon 33 11 29 11.

Der var ikke sparet på kostumer og make up, da ansatte og bestyrelsesmedlemmer indtog scenen med "Et stykke med borg". Foto: Kim Larsen

▼ RYK IND PÅ KAMPAGNEN

Der var stort rykind på Amagertorv 33 sidste onsdag, da STOP AIDS-kampagnen holdt housewarming-reception for samarbejdspartnere og frivillige for at markere, at et års ombygninger og interne flytninger er slut. Det bliver sidste housewarming i dette årtusinde, da kampagnens kontrakt løber til år 2000. Mange fulgte opfordringen til en rundtur i lokalerne på 3. og 4. sal, før de samledes i mødelokalet til dagens højdepunkt på underholdningsfronten: opførelsen af ridderspillet *Et stykke med borg*.

Trængsel og smil til ridderspillet. Foto: Jesper Tonnes.

▼ TEMAET ER SMERTER

Tema for næste undervisningsaften for frivillige og ansatte i STOP AIDS-kampagnen er "Smarter og smertebehandling". Emnet belyses af en læge, en psykolog og en pårørende, og der bliver rig lejlighed til spørgsmål og debat. Tema-aftenen finder sted torsdag den 30. maj kl. 19 i kampagnens mødelokale på 3. sal på Amagertorv 33. Ring evt. og meld dig til hos Mie Rix hverdage mellem 10 og 16 på 33 11 29 11.

▼ LUKNING TRUER

Hiv-Pensionatet i Valby lukker med årets udgang, hvis Københavns kommune fastholder sit nej til at betale efter forbrug

Kun en holdningsændring hos Københavns kommune kan redde Hiv-Pensionatet i Valby fra lukning med årsskiftet.

Det var den triste konstatering, som formanden for Fonden Hiv Bo-Projektet, Lis Larsen, måtte meddele deltagerne på fondens repræsentantskabsmøde fredag den 31. maj - samme dag, hvor pensionatets projektperiode udløb.

Gennem et år har fondens bestyrelse søgt forhandlinger med både socialborgmester Winnie Larsen-Jensen og sundhedsborgmester Lars Engberg. Det er ikke lykkedes at få kontakt med borgmestrene, men i februar forelagde fondens bestyrelse sit forslag til en permanentgørelse af pensionatet for vicedirektør Carsten Stæhr Nielsen fra socialforvaltningen.

I hele projektperioden har Københavns amt fast betalt for - men ikke udnyttet - tre pladser, mens Roskilde amt og Frederiksberg kommune hver har betalt for 1 plads. Københavns kommune har fast betalt for tre pladser på pensionatet, selv om statistikker viser, at kommunen gennemsnitlig har udnyttet 7 pladser. De andre amter og kommuner har således i praksis betalt for Københavns kommunes brug af pensionatet.

I forbindelse med permanentgørelse af pensionatet har Frederiksberg kommune og Københavns amt accepteret at betale efter forbrug, men Københavns kommune siger nej, fordi betaling efter forbrug medfører en fordobling af udgifterne fra ca. ½ mio. kr. til 1,2 mio. kr. på årsbasis.

- Kommunen kan ikke finde økonomi til en udgift af den størrelse, siger fuldmægtig Tune Møller fra socialforvaltningen.

Et forsøg på gennem forhandlinger med sundhedsforvaltningen at skaffe yderligere kommunale kroner er også slået fejl, har bestyrelsen netop fået at vide pr. brev.

Selv om bestyrelsen stadig håber på en holdningsændring hos de to borgmestre, ser det sort ud for Danmarks første bo-tilbud til hiv-smittede. Tune Møller afviser dog, at kommunen med sin afgørelse reelt lukker pensionatet og foreslår, at tilbuddet om ophold på pensionatet rettes til hiv-smittede i flere amter og kommuner.

Forslaget er imidlertid urealistisk, både fordi langt de fleste hiv-smittede bor i København, og fordi tilbuddet om ophold på pensionatet allerede er kendt og

bruges af hiv-smittede fra hele Østdanmark.

Indtil videre er afgørelsen alene truffet i socialforvaltningen, men bestyrelsen håber nu på, at også sundhedsborgmesteren involveres ud fra en betragtning om, at ophold på Hiv-Pensionatet har vist sig at skære ned på hiv-smittedes sygedage og behov for plads i de langt dyrere hospitalssenge.

Det er uvist, om kommunens socialudvalg bakker sin forvaltnings afgørelse op, da det ikke har været muligt at få en kommentar fra formanden Hanne Ejbol Jensen.

▼ ÅRHUS NØLER

Patienter med hiv og aids på Marselisborg Hospital i Århus får kun tilbudt Retrovir. Men Århus amt er omsider på vej med flere penge til kombinationsbehandlinger.

Den standardbehandling af hiv-smittede, der blev indført i slutningen af april, er endnu ikke standard på Marselisborg Hospital i Århus. Man har end ikke nået at indføre den to-stof standardbehandling, der blev indført på Rigshospitalet sidste efterår.

Årsagen er rent økonomisk, der skal nemlig en ekstrabevilling til, før hospitalet er i stand til at tilbyde de nye behandlinger, oplyser overlæge Finn Trunk Black. Sagen er endt i Århus amts sundhedsudvalg, der efter mere end et halvt års sagsbehandling nu indstiller, at der bevilges flere penge til Marselisborg, således at kombinationsbehandlingerne kan sættes i gang. Indstillingen ventes godkendt på amtsrådets møde onsdag den 26. juni.

Overlæge Finn Trunk Black, Marselisborg, er utilfreds med, at amtet har været seks måneder om at beslutte sig for at indføre de nye behandlinger.

Han fastslår, at undersøgelser har vist, at de nye behandlinger er væsentligt bedre, og beslutningsgrundlaget for at gøre dem til standardbehandlinger er til stede og har været det længe.

Formanden for sundhedsudvalget, Knud Erik Særkær(V) forklarer den lange sagsbehandling med, at sundhedsudvalget som led i en normal sagsgang har spurgt alle amter, der sender patienter til Marselisborg om deres indstilling.

- Der skal være styr på økonomien, og vi skal være helt sikre på, at ny behandling virker, før vi bevilger penge. Penge til nye behandlinger skal findes andre steder i sundhedsvæsenet, og derfor skal sagerne vurderes grundigt før en beslutning, siger Knud Erik Særkær og tilføjer, at der er frit sygehusudvalg, hvis nogen er utilfredse.

▼ HUSKER BUDSKABET

Undersøgelse viser, at 78 pct. af befolkningen så sidste efterårs mand+mand-kampagne.

Resultatet af en undersøgelse af befolkningens viden, holdninger og adfærd i forhold til hiv og aids, som er foretaget af analyseinstituttet AIM for Sundhedsstyrelsen, viser, at 78 pct. af befolkningen så tv-spots eller dagbladsannoncer fra mand+mand-kampagnen, som blev gennemført i samarbejde mellem Sundhedsstyrelsen og STOP AIDS-kampagnen.

Undersøgelsens leder, sociolog Karl Marosi kalder det for et flot resultat. Evalueringen af mand+mand-kampagnen er et led i en større undersøgelse om „Danskerne og aids 1995“, der sammenholder danskernes aktuelle viden om hiv, aids, smittemåder og smitterisici med tilsvarende undersøgelser gennem de sidste fem år. Tilsyneladende er danskernes viden generelt mindre i dag end for fem år siden, men Karl Marosi advarer mod at ringe med alarmklokkerne, fordi tilfældigheder har et vist råderum i denne type interviewundersøgelse. Derfor kan man ikke være helt sikker på, at befolkningens viden er faldet så meget, som undersøgelsen tyder på eller overhovedet faldet, konkluderer Karl Marosi.

Karl Marosi er derimod ikke i tvivl med hensyn til resultatet af evalueringen af mand+mand-kampagnen. Han kalder det imponerende, at 65 pct. af de 958 spurgte i undersøgelsen kunne huske, at kampagnen handlede om kondomer, og at 48 pct. huskede, at kampagnen opfordrede målgruppen til også at bruge glidecreme. Der er ingen tvivl om, at kampagnen er blevet set og budskabet husket.

Også Sundhedsministeriet har undersøgt effekten af de mange sundhedsfremmende oplysningskampagner, der gennem de sidste år er rettet til hele befolkningen. Resultatet er knapt så opmuntrende, fordi svarene tyder på, at der er for mange kampagner og for mange budskaber med undertiden modstridende indhold. Undersøgelsens leder, Leon Østergaard fra Statens Information siger, at det skaber forvirring i befolkningen, og så er de brede kampagner ikke effektive, hvis målet er at påvirke befolkningen til at ændre adfærd. Resultatet af undersøgelsen får dog ikke Leon Østergaard til at foreslå ministeriet at droppe kampagnerne. Men formen skal ændres, så der i stedet for kampagner til hele befolkningen sættes på mindre kampagner rettet direkte til særligt, afgrænsede målgrupper.

▼ KAMPAGNEN ER PÅ GADEN

Medarbejdere og frivillige i STOP AIDS-kampagnen deltager med fuld styrke i Europride.

Den mest spektakulære aktivitet bliver utvivlsomt STOP AIDS-kampagnens indslag i Europride-paraden, der afholdes den 29. juni med start klokken 20.00 fra pladsen bag Frederiksberg Rådhus.

STOP AIDS-kampagnen står for et af de tableauer, der skal køre gennem København anført af Frederiksberg Pigegarde. Det tager fire timer før hele paraden når frem til endestationen, der er færgen Sjølland.

- For nye frivillige er dette en god lejlighed til at lære kampagnen nærmere at kende. Interesserede kan kontakte os på telefon 33 11 29 11, siger projektleder Hans Donslund.

Under Europride vil STOP AIDS-kampagnen arrangere mange sikker sex-raids i miljøet, idet vores specielle Europride-raidergruppe går på gaden hver eneste dag i ugens løb.

Informationsafdelingen deltager sammen med frivillige fra en række andre hiv- og aidsorganisationer i en bod i Pridetown, hvor turister kan få information om det danske hiv- og aids arbejde.

Hiv-rådgivningen deltager i et særligt rådgivnings-tilbud under Europride, der får base på AIDS-Linjen, og som vil være åben hver dag mellem 14.00 og 17.00. Desuden er Hans Donslund fra SAK projektleder for den store udstilling af navnetæpper på Københavns Rådhus, som søndag den 23. juni rykker ud og inddrager hele Rådhuspladsen som udstillingsrum. Der kommer over 70 tæpper fra hele Europa.

Selv om kampagnen er travlt optaget af aktiviteterne ude i byen, holder vi alligevel åbent hus for interesserede besøgende på hverdage i prideugen. Det er fra den 24. - 28. juni mellem klokken 14.00 og 16.00.

▼ SITGES MÅSKE

Der er fortsat en mulighed for at Hot and Safe projektet i den spanske ferieby Sitges bliver til noget. EU kan fortsat beslutte sig for at støtte projektet på et møde den 15. juni, og hvis det sker, skal det gennemføres meget hurtigt.

Derfor vil projektleder Bent Hansen gerne høre fra frivillige, som vil stå stand by, og som kan afse fjorten dage til at opholde sig i Sitges i perioden fra den 15. juli til den første oktober. Er du interesseret, skriv til Bent Hansen, STOP AIDS-kampagnen, postboks 190, 1006 København K. Husk at angive hvornår, du kan deltage.

▼ TEMADAG MED GODE RÅD

STOP AIDS-kampagnens tredje temadag for frivillige og ansatte lørdag den 8. juni fra kl. 13 til 17 handler om kommunikation.

Oversygeplejerske Annie Abildtrup fra Bispebjerg Hospital har stor erfaring med rådgivning og vejledning og gjort sig mange tanker om, hvordan man bedst hjælper i en rådgivningssituation. Dagens program indeholder blandt andet kommunikationsteori med fokus på praktiske muligheder, og der er øvelser med udgangspunkt i deltagernes egne oplevelser. Meld dig til inden fredag den 7. juni på tlf: 33 11 29 11.

▼ EU-NEJ TIL HOT AND SAFE

Uden medfinansiering fra EU må STOP AIDS-kampagnen opgive årets udenlands-projekt i Sitges

Mandag blev der sagt nej til årets sikker sex-projekt blandt ferierende bøsser i Sitges i Spanien. EU-kommissionen vil ikke dække de 70 pct. af projekt-udgifterne, og det var en forudsætning for, at STOP AIDS-kampagnen og det svenske RFSL kunne realisere projektet, som involverer organisationer fra fem europæiske lande.

Behandlingen af ansøgningen er blevet forsinket i flere omgange, og embedsmand i EU-kommissionens sundhedskontor vedrørende hiv og aids, Bernhard le Goff, forklarer den langsomme sagsbehandling med en sen vedtagelse af handlingsplanen for forebyggelsesområdet for 1996.

Ydermere har de 15 medlemslande ønsket at fremme projekter, som retter sig mod prostituerede og indsatte i fængsler, og specielt har medlemslandene ønsket at støtte netværksprojekter, der dækker mange - eller helst alle - EU-medlemslandene.

Bernhard le Goff peger også på, at kommissionen har modtaget udsædvanligt mange ansøgninger om projektstøtte i år, hvor hiv/aids-området for første gang bevillingsmæssigt er slået sammen med initiativer vedrørende oplysning om andre seksuelt overførbare sygdomme.

Af de 9 mio. ecu (ca. 63 mio. kr.), som er afsat i budgettet til hele området, er der afsat 6 mio. ecu (ca. 42 mio. kr.) til hiv/aids-området. M. le Goff kan dog ikke oplyse noget tal for, hvor mange af de 42 mio. kr., som bruges på målgruppen „bøsser og andre mænd, der har sex med mænd.“

Om den danske Hot and Safe-ansøgning mener EU-talsmand specifikt, at der har været tvivl om, hvorvidt Hot and Safe-ansøgningen harmonerede med årets handlingsplan.

Selv om STOP AIDS-kampagnen og de øvrige arrangører havde mulighed for at besvare kommissionens spørgsmål for at få ændret afgørelsen, ville tidsplanen ikke kunne holde til en yderligere udsættelse.

Bernhard le Goff er imidlertid ikke i tvivl om, at Hot and Safe er et godt projekt, og han er heller ikke i tvivl om, at medlemslandene deler den opfattelse. Han forklarer derfor igen medlemslandenes uvillighed til at støtte ansøgningen med forpligtelsen over for handlingsplanen. Han tror derfor på, at et Hot and Safe-projekt næste år absolut har en chance, fordi han venter, at handlingsplanen for 1997 igen vil

sætte særligt fokus på STOP AIDS-kampagnens målgruppe.

ÆRGERLIGT OG UFORSTÅELIGT

Aids-konsulent Bent Hansen, som varetager det danske engagement i Hot and Safe, er naturligvis ærgerlig over EU's beslutning.

Han forstår heller ikke, hvorfor EU har sagt nej med henvisning til, at handlingsplanen for 1996 fremmer projekter for prostituerede og indsatte på bekostning af bøsser.

- Handlingsplanen omfatter også i år bøsser som målgruppe, så le Goffs udtalelse er ikke en begrundelse, men en dårlig undskyldning, siger Bent Hansen. Selvfølgelig lover de positive tilkendegivelser om projektet, at vi sandsynligvis kan realisere Hot and Safe næste år, men det kunne og burde også have været i år. Ikke mindst fordi, EU har haft vores ansøgning siden august sidste år og altså har haft rigelig tid til at få svar på eventuelle spørgsmål, som ansøgningen måtte have rejst, konstaterer Bent Hansen.

- Vi er kede af at skulle skrive til en lang række frivillige, som allerede havde tilbudt sig som sikker sex-guider til årets Hot and Safe i Sitges, at projektet ikke bliver til noget, siger Bent Hansen, som lover, at alle får brev en af de nærmeste dage.

▼ SVAR FØR SOMMERFERIEN

Fremtiden for Hiv-Pensionatet afgøres på møde mellem socialdemokrater, SF'ere og to borgmestre

Brugere, frivillige og ansatte på Hiv-Pensionatet i Valby slipper for uvisheden om husets skæbne, når Københavns Borgerrepræsentation i dag og i morgen holder sit sidste møde før sommerferien.

Socialudvalgsformand Hanne Ejlbøl Jensen (SF) har indkaldt både den socialdemokratiske gruppe, sundhedsudvalgets formand Bjarne Petersen (SF) og de to socialdemokratiske borgmestre, socialborgmester Winnie Larsen-Jensen og sundhedsborgmester Lars Engberg, til drøftelse af pensionatets fremtid.

Det er kommet bag på socialudvalget, at socialforvaltningen i forhandlinger med Hiv-Pensionatets bestyrelse har fastholdt et nej til at betale efter forbrug uanset, at Københavns kommune gennem pensionatets første tre år som forsøgsprojekt gennemsnitlig har brugt syv pladser om måneden. Københavns kommunes „merforbrug“ er blevet betalt af Københavns og

Roskilde amter samt Frederiksberg kommune, som ikke fuldt ud har kunnet udnytte de pladser, de havde betalt for. Kommunens nej betyder reelt, at Københavns kommune lukker pensionatet med årets udgang. Socialudvalgsformanden undrer sig over, at udvalget ikke er blevet orienteret om, at aftalen med Hiv-Pensionatet skulle genforhandles, og at pensionatet direkte trues med lukning af socialforvaltningens afgørelse.

Hanne Ejlbøl Jensen har nu på et møde i socialudvalget i går orienteret om sagen og planerne for det videre forløb.

SF er ikke i tvivl om, at der er behov for pensionatet, og at det derfor skal fortsætte. Hanne Ejlbøl håber, situationen kan løses med en ny og permanent aftale med den socialdemokratiske gruppe om at skaffe dækning for den ekstra merudgift på ½ mio. kr., som den nye aftale indebærer for kommunen.

I projektperioden lå Hiv-Pensionatet udelukkende i socialborgmesterens afdeling, og udgifterne blev dækket via socialforvaltningen. Ophold på pensionatet sparer imidlertid også langt dyrere kroner til hospitalssenge, fordi mange af pensionatets brugere ville have været henvist hospital, hvis de ikke havde gjort brug af tilbuddet i Valby.

Socialudvalgsformanden har derfor også indkaldt sundhedsborgmester Lars Engberg til mødet for om muligt at skaffe en del af finansieringen gennem en fordeling af udgifterne mellem de to magistrater.

Hanne Ejlbøl Jensen regner stærkt med, at der kan træffes en endelig afgørelse om hiv-pensionatets fremtid på mødet mellem grupperne og de to borgmestre. En afgørelse som ikke mindst er ventet med spænding af de mange, som dagligt har deres gang på Antoinettevej i Valby.

▼ NEJ TIL LIBERALISERING

Etisk Råd siger nej til at lempe reglerne for lægers brug af dødshjælp. De gældende regler åbner vide muligheder for dødshjælp - og mulighederne bliver brugt

Etisk Råd har i en redegørelse til Folketinget, som blev offentliggjort i sidste uge, sagt nej til at liberalisere den danske lovgivning vedrørende lægers brug af dødshjælp i behandlingen af uhelbredeligt syge og døende.

Rådet ønsker i stedet en styrket plejeindsats over for denne patientgruppe ligesom Den Almindelige Danske Lægeforening, der i sidste måned offentliggjorde en handlingsplan for den bedre smertebelindrende behandling af håbløst syge og døende på hospitalerne. Når Etisk Råd siger nej til yderligere liberalisering evt. med lovhemmel til aktiv dødshjælp, skyldes det bl.a., at rådet generelt ønsker at begrænse omfanget af dødshjælp mest muligt. Rådet finder ikke, at der er moralske hensyn af samme vægt som princippet om livets ukrænkelighed, der kan berettiggere en liberali-

sering. Den nuværende lovs „grå zone“ tillader lægerne at yde dødshjælp under forskellige former, og der er derfor ikke noget behov for at lempe på de gældende regler, mener rådet.

Mere end 70 pct. af hospitalsudgifterne bruges til pleje af døende, og Etisk Råd frygter derfor også, at patienter kunne føle sig presset til at bede om dødshjælp.

Etisk Råd konstaterer i sin redegørelse, at den seneste revision af Lægeloven fra 1992, der stadfæstede patienternes ret til selvbestemmelse, giver så vide muligheder for brug af dødshjælp, at der ikke er behov for en revision nu.

At lægerne også i vidt omfang bruger lovens muligheder viser en undersøgelse om danske lægers holdning til dødshjælp, som en forskergruppe ved Københavns Institut for Medicinsk Filosofi netop har offentliggjort i det seneste nummer af det engelske lægemagasin *Bioethics*.

Der deltog 491 læger i undersøgelsen, som var udformet med et spørgeskema, hvor lægerne kunne tilkendegive deres holdning til en række tænkte eksempler på behandling af uafvendeligt døende patienter. 53 til 80 pct. af de spurgte læger svarer ja til, at de mindst en gang i deres lægekarriere har undladt livsforlængende behandling og anvendt livsforkortende behandling i en af fire skitserede situationer. Begge former for dødshjælp er mulige inden for lovens grænser, men der er stadig en tredjedel af lægerne, som tilkendegiver, at de ønsker loven udvidet, så aktiv dødshjælp legaliseres.

▼ PRIDE PÅ LINIEN

Hiv-Rådgivningen er lukket under Europride. I stedet tilbyder AIDS-Linien bøsser og andre mænd, der har sex med mænd, personlig rådgivning.

Rådgiverne i Hiv-Rådgivningen holder lukket i næste uge og vil i stedet være at finde i Europrides informationsbod i Pridetown.

Til gengæld sørger AIDS-Linien for personlig rådgivning til bøsser og andre mænd, der har sex med mænd, som har spørgsmål om hiv/aids og sikker sex. Rådgivningen er åben for alle uanset seksualitet, men der tages det særlige hensyn til de mange pride-gæster, at alle rådgiverne i pride-rådgivningen er bøsser.

Pride-rådgivningen er åben dagligt fra den 22. til den 29. juni mellem kl. 14 og 17 på AIDS-Linien, Skindergade 27, 2.sal.

Fra mandag den 1. juli er hiv-rådgiverne på plads ved telefonerne igen på nr. 33 91 16 17 mandag til torsdag fra kl. 18 til 22, og der er som sædvanlig mulighed for personlig rådgivning hver mandag mellem kl. 19 og 21 ved henvendelse hos Hiv-Rådgivningen, Amagertorv 33, 4.sal.

▼ JA TIL 2 STOFFER I ÅRHUS

Sygehusudvalget i Århus amt afsætter 700.000 kr. til flerstof-behandling af hiv-smittede i resten af året

Sygehusudvalget i Århus amt vedtog på sit møde onsdag den 26. juni at ekstrabevilge 700.000 kr. til kombinationsbehandling af hiv-smittede på Marselisborg hospital.

Dermed har udvalget både imødekommet en ansøgning fra hospitalet om midler til at sætte to-stof-behandling i gang og samtidig åbnet for, at patienter kan tilbydes tre-stof-behandling.

I beslutningsnotatet anføres det, at to-stofbehandling kan tilbydes nydiagnostiserede, og at tre-stof-behandling kan tilbydes patienter, når et lægeligt skøn gør det fagligt nødvendigt.

Læge Axel Møller på medicinsk-epidemiologisk afdeling er godt tilfreds med, at udvalget med sin beslutning har givet lægerne på Marselisborg samme behandlingsmuligheder, som lægerne over hele landet generelt er enige om at tilbyde aids-patienter. Han tilføjer, at bevillingen på de 700.000 kr. er tilstrækkelig stor til, at patienter, som har behov for det, kan få enten to- eller tre stofbehandling resten af året.

Da de første resultater af kombinationsbehandling med proteasehæmmere blev fremlagt sidste år i september tydede forsøg på, at kun patienter, som ikke tidligere var behandlet med Retrovir ville få gavn af behandlingen. Resultaterne fra nye forsøg, som blev offentliggjort i januar i år, slog imidlertid fast, at også patienter, som var i behandling, kunne have gavn af kombinationsbehandling. Axel Møller ser ingen begrænsning i, at sygehusudvalgets beslutning specifikt åbner for to-stof-behandling til „nydiagnostiserede“. - Det er over for afdelingens læger fortolket sådan, at der er tale om, hvad vi betegner som behandlingsnaive patienter, altså patienter som ikke tidligere har været i kombinationsbehandling, siger Axel Møller og konstaterer, at udvalget i realiteten har givet lægerne frie hænder til at tilbyde patienterne nøjagtig den behandling, de enkelte patienter har behov for.

Sygehusudvalget vedtog også på sit møde at rette henvendelse til Sundhedsstyrelsen for at bede styrelsen udarbejde ensartede retningslinier for hospitalernes brug af kombinationsbehandling.

▼ PRISCILLA PÅ PARADE

STOP AIDS-kampagnens indslag i Europride-paraden levede fuldt ud op til forbilledet fra filmen om

erkendronningen Priscilla.

Frivillige iført Hot & Safe uniformer og fjerboær måtte præcis som transeerne i Priscilla-filmen ud og skubbe den generatorordrevne oldsag af en bus, som var lejet til formålet, og det syn vakte vild lykke hos tilskuerne den dag.

Publikum var også flittige aftagere af godteposerne med kondomer, og da kampagnen nåede Vesterbros Torv var lageret allerede brugt. Herefter måtte de nøjes med at nyde synet af bussen, der var et festligt højdepunkt i STOP AIDS-kampagnens indsats under Europride.

▼ HOMO-HELSEKONFERENCE

90 deltagere fra Danmark, Norge, Sverige og Finland deltog i den første nordiske helse-konference for homoseksuelle

Den svenske bøsse/lesbiske organisation, RFSL, stod bag den første bøsse/lesbiske helse-konference i Norden nogensinde, som i dagene den 18. og 19. juni samlede 90 deltagere fra Danmark, Norge, Sverige og Finland.

Særligt indbudt fra USA var doktor i socialvidenskab Joyce Hunter, som åbnede konferencen med et foredrag om udviklingen i de amerikanske bøsers og lesbisk kamp for at sikre bedre sundhed siden begyndelsen af 70'erne.

Konferencen var inddelt i fem spor, hvor kun det ene handlede om hiv, fordi konferencens hovedmål var at se bøsers og lesbisk sundhedsproblemer som en helhed og i et større perspektiv.

På konferencen var der mange workshops om så forskellige emner som massemediernes behandling af bøsers og lesbiske, behandlingstilbud til hiv-smittede, selvmordsforsøg blandt unge bøsers, alkohol og stoffer, oralsex og meget, meget mere.

Blandt de mest opsigtsvækkende indslag var afslutningsforelæsningsen af antropolog Don Kulick, som med henvisning til „queer theory and politics“ opfordrede deltagerne til at slås for retten til vore kroppe, vores sex-liv og vores egenart og genopfriskede slagordet „We're here, we're queer, get used to it!“. Fra STOP AIDS-kampagnen deltog Jakob Haff og Bent Hansen, og de beklager begge, at der kun var få deltagere fra Danmark, og at ingen danske forskere havde tilbudt sig med foredrag eller oplæg om deres forskellige arbejder.

- Selv om vi i de nordiske lande ligner hinanden meget, var det alligevel slående, hvor forskellige til-

budene er på sundhedsområdet, når det drejer sig om bøsser og lesbiske, siger Bent Hansen. Han peger som eksempel på, at Sverige og Norge - helt ulig Danmark - i mange år har haft særlige kønssygdomsklinikker for mænd, der har sex med mænd, hvor personalet selvfølgelig alle er homoseksuelle.

▼ HOT & SAFE EUROPRIDE

STOP AIDS-kampagnens frivillige uddelte mere end 22.000 pakker med kondomer og glidecreme under Europride. Det svarer til to års uddeling på almindelige Hot & Safe-raids.

STOP AIDS-kampagnens største indsats under Europride var ubetinget også den vigtigste. Frivillige i Hot & Safe sørgede for, at der ikke var nogen undskyldning for at dyrke usikker sex i de milde danske sommernætter.

Med hele 22.000 uddelinger af kondomer og glidecreme præsterede Hot & Safe-holdene to års arbejde på en uge. Raidsene fandt sted overalt, hvor bøsser færdedes i det københavnske natteliv under Europride.

De store fester i Turbinehallen og Forum fik besøg. Det samme gjaldt de mange diskoteker, der opstod til lejligheden.

▼ TÆPPER DER BEVÆGEDE

Udstillingen af europæiske navnetæpper på Rådhuset i København havde en utrolig stærk virkning på alle, der så den. Ikke mindst søndag den 23. juni hvor samtlige tæpper blev lagt ud på Rådhuspladsen og udstillet det meste af eftermiddagen.

På Rådhuspladsen foregik også oplæsning af navnene på de 564 personer, som de 70 tæpper er syet til minde om. Det højtidelige og flotte sceneri virkede stærkt på både publikum og frivillige - så stærkt, at nogle af dem der skulle læse navne op måtte give op, og lade andre overtage.

Arrangementet blev gennemført af STOP AIDS-kampagnen på initiativ af Europride, og afviklingen på Rådhuset involverede frivillige fra kampagnen, navneprojekter i Europa og AIDS-Fondet.

▼ HOSPICE-LEDER UDPEGET

Diakonissestiftelsen på Frederiksberg har udpeget den 37-årige oversygeplejerske Mette Thoms som projektleder for stiftelsens kommende hospice, der efter planerne åbner med årsskiftet.

Mette Thoms, der i øjeblikket er oversygeplejerske på Frederiksberg Hospital, er uddannet merkonom i personaleadministration og organisation. Hun tiltræder sin nye stilling den 1. september.

▼ HJEMMESTØTTEN SØGER

Hjemmestøtteordningen ved Hvidovre Hospital søger en timelønnet medarbejder til pleje og psykosocial omsorg for aids-patienter i eget hjem.

Oplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til Dennis Frederiksen eller Charlotte Kjelsø på tlf: 36 32 26 41, og ansøgning sendes til: Hvidovre Hospital, Hjemmestøtteordningen afs. 144, Kettegård Allé 30, 2650 Hvidovre.

▼ TILBAGE EFTER BARSEL

Den folkekirkelige aids-konsulent Anna Skyggebjerg er tilbage på jobbet efter barselsorlov.

Anna Skyggebjerg er vendt tilbage med forlænget ansættelsestid foreløbig frem til 1. juni 1997.

Anna Skyggebjerg træffes telefonisk på nr. 31 10 70 26 eller pr. brev på adressen: Diakonissestiftelsen, Peter Bangs Vej 1, opg. D, 2000 Frederiksberg.

▼ AKTION PÅ KONFERENCE

Deltagerne i den 11. internationale aids-konference i Canada mødes ved åbningen af hiv/aids-aktivister, som kræver handling af verdens regeringer i kampen mod aids

Hiv-smittede og aids-syge samles på søndag i Vancouver i Canada to timer, før den 11. internationale aids-konference officielt åbner.

I et nyhedsbrev fra Media and Community Relations AIDS Vancouver skriver Philip Hannan, at demonstrationen indledes med taler, hvor aktivisterne dels vil kræve handling og samarbejde med lokale hiv/aids-organisationer af verdens regeringer i kampen mod aids. Demonstranterne vil også forlange, at anstrengelserne for at finde helbredende medicin fordobles. Efter et minuts stilhed, markerer lyden fra hundreder af vækkeure begyndelsen på marchen til konferenceterrænet. I nyhedsbrevet opfordres hiv/aids-organisationer over hele verden til på samme tid og måde at understøtte de krav, som fremføres i Vancouver.

Den 11. internationale aids-konference ventes at samle mellem 12.000 og 15.000 deltagere i løbet af de 5-dage, konferencen varer fra den 7. til den 12. juli.

▼ PENGE FRA FESTIVAL

På Midtfynsfestivalen, som åbnede i Ringe i weekenden og fortsætter ugen ud, har festivalledelsen besluttet at give fem kr. for hver solgt T- og sweatshirt til AIDS-Fondet. Pengene skal bruges til fondets hovedformål, som er forskning, information og patientstøtte.

▼ FRIVILLIGE REJSER

Usikkerheden om Hiv-Pensionatets fremtid får de frivillige til at søge væk - bestyrelsen er tvunget til at sige de ansatte op

Hiv-Pensionatet i Valby mærker allerede nu de første virkninger af den usikkerhed om pensionatets fremtid, som følger af, at det endnu ikke har været muligt at få en aftale med Københavns kommune om betaling efter forbrug.

En række frivillige føler, at situationen er så belastende, at de har valgt at forlade pensionatet nu, og bestyrelsen er tvunget til at begynde at sige de ansatte op. Af hensyn til de ansattes overenskomster havde bestyrelsen sat mandag den 15. juli som sidste frist for en ny aftale, hvis opsigelsen af personalet skulle undgås. Bestyrelsen har imidlertid til dato kun fået mundtligt tilsagn fra embedsmænd i socialforvaltningen om, at kommunen ønsker at fortsætte den gamle ordning, oplyser bestyrelsesmedlem Michael Smedemark. Det betyder, at kommunen kun vil betale for tre hiv-smittedes ophold på pensionatet, selv om kommunen i de tre projektår har beslågt i gennemsnit 7 pladser på årsbasis. Merudgiften er dækket gennem aftaler med Københavns og Roskilde amter og Frederiksberg kommune, som ikke selv har brugt de pladser, de havde betalt for. Københavns amt og Frederiksberg kommune har sagt ja til i fremtiden at betale efter forbrug, mens Københavns kommune fastholder kun at ville betale for tre pladser.

SPARER DYRE PLADSER

- Det har tilsyneladende ikke gjort indtryk på Københavns kommune, at vores evalueringsrapport fra 1992 tydeligt viser, at ophold på pensionatet sparer både plejehjems- og sygehuspladser, som er væsentligt dyrere end en plads på pensionatet, siger Michael Smedemark. Han beklager, at bestyrelsen har måttet forhandle med embedsmænd, som tilsyneladende ikke bakker Hiv-Pensionatet op, og forstår heller ikke, hvorfor det skal være så svært at få kontakt med de ansvarlige borgmestre. -Hiv-Pensionatet har hele tiden hørt under socialborgmester Winnie Larsen-Jensen, siger Michael Smedemark og konstaterer samtidig, at pensionatet burde have ligget i samme afdeling som sygehuse og plejehjem og altså i sundhedsborgmesters Lars Engbergs regi. Som det er nu, er embedsmændene i den ene forvaltning tilsyneladende ligeglade med, at Hiv-Pensionatet giver besparelser i en anden forvaltning, forklarer Michael Smedemark. Han tilføjer, at bestyrelsen derfor i mere end et år har forsøgt at få et møde med både socialborgmesteren og sundhedsborgmesteren.

Indtil nu er det ikke lykkedes, og bestyrelsen håber nu på at få et møde i stand, når borgmestrene vender hjem fra ferie.

- Meget uofficielt har vi fået at vide, at sundhedsafdelingen er parat til at betale for 2 pladser, men det er ikke tilstrækkeligt til, at Hiv-Pensionatet kan fortsætte efter årsskiftet, fastslår Michael Smedemark. Hvis pensionatet skal løbe rundt økonomisk, er vi nødt til at have faste aftaler for betaling af ihvertfald 9 af de 10 pladser. Får vi ikke det, er vi nødt til at lukke pensionatet, understreger han. Vi tror ikke, at socialudvalget er blevet orienteret om forhandlingerne mellem kommunens embedsmænd og bestyrelsen, og vi tror heller ikke, at politikerne ønsker at lukke pensionatet. Derfor orienterer vi nu politikerne direkte og håber på, at vi senest får en ny aftale, når Borgerrepræsentationen i efteråret skal diskutere budgettet for 1997, siger Michael Smedemark og tilføjer: "Vi har ikke givet op endnu."

▼ HÅB PÅ KONFERENCE

For første gang i 10 år var der optimisme med hensyn til at stække hiv-virus - bøsser fyldte ikke meget i videnskabens globale landskab

Den 11. internationale Aids-konference, som sluttede fredag den 12. juli i Vancouver i Canada, gav verden håb om, at kombinationsbehandling med proteasehæmmere kan blokere hiv-virus så effektivt, at virus ikke kan udvikle aids. Det viser resultaterne af kliniske forsøg, som blev fremlagt på konferencen. Samtidig viste konferencen, at bøsser tilsyneladende ikke i ret høj grad er på dagsordenen i den sociovidenskabelige aids-forskning, idet det var sparsomt med oplæg og debatter om specielt bøsserelaterede emner.

Allerede ved åbningen sidste fredag slog Peter Piot, som er chef for FNs verdensprogram mod hiv og aids, UNAIDS, konferencens hovedtema fast med at konstatere, at "ingen længere kan kalde aids for en uundgåelig dødelig, uhelbredelig sygdom." Men Peter Piot understregede samtidig, at "epidemien fortsat spredes som en enorm, ustabil og næsten usynlig fare hele jorden."

Peter Piot fremlagde også UNAIDS' tal for epidemiens udbredelse globalt, som viser, at der verden over lever 21.8 mio med hiv, og at der hver dag opdages 7.500 nye hiv-smittede. Mere end 90 pct. af de smittede bor i udviklingslandene, og netop spørgsmålet om den skæve fordeling af ressourcer og behandlingsmuligheder for smittede i i- og u-lande blev endnu et hovedemne på konferencen, hvis motto var "En verden. Et håb."

Håbet er der med den nye kombinationsbehandling, men kun for smittede i de vestlige lande. Ingen u-lande kan tilbyde behandlinger, som løber op i knapt 100.000 kr. pr. patient pr. år, og hvis effekt afhænger af, at lægerne har adgang til at måle viral load (virusmængden i blodet) og ikke kun CD4-tallet.

VACCINE VIGTIGST

En veteran i aids-forskningen, dr. Robert Gallo, advarede da også mod overdreven optimisme i forbindelse med proteasehæmmerbehandling. Han understregede, at det er vigtigere end nogensinde at fortsætte arbejdet med at finde en vaccine, hvis der skal være noget håb om, at også udviklingslandene skal kunne bekæmpe epidemien effektivt. Ingen, heller ikke Robert Gallo tror på, at det lykkes at finde en vaccine på denne side år 2000, og det gør f.eks. medicinalfirmaerne tilbageholdende med at investere i vaccineforskning. Der er større fortjeneste at hente på forskning i behandling af hiv end i vaccine, og den offentlige forskning følger trop bl.a. i USA, der er blandt de lande, som bruger mest på aids-forskning. Kun knapt 10 pct. af forskningsmidlerne bruges til vaccineforskning, og i øjeblikket er kun 14 projekter i USA rettet mod at finde en vaccine.

Mere drastisk gik aids-aktivisterne fra ACT UP til værks med daglige raids, hvor medicinalfabrikanternes stande på konferencens udstillingsområde blev raseret. ACT UP-folkene var for første gang inde i varmen med taletid på konferencen, og allerede ved åbningen annoncerede ACT UP-veteranen Eric Sawyer fra New York krig mod medicinalfabrikanterne. Det gamle slagord „Silence is Death“ blev af hensyn til det nye kampmål ændret til „Greed is death“ (grådighed er døden) med tilføjelsen: „Access for All“ (lige ret (til behandling) for alle). Også Erik Sawyer advarede mod at tro, at kombinationsbehandling er kuren. - Vi er, sagde Erik Sawyer, langt fra en helbredelse, som selv de rige kan betale.“

PROTEST MOD CANADA

ACT UP-aktivister demonstrerede ikke alene mod de dyre medicinpriser, men rettede også skytset mod den canadiske premierminister Jean Chretien. Selv om det er kutyme, at statsoverhovedet for konferencens værtsland åbner konferencen, havde han valgt at tage på ferie og ladet sin sundhedsminister David Dingwall repræsentere regeringen. ACT UP bebrejdede ligeledes regeringen, at den endnu ikke har vedtaget en ny strategi mod aids. ACT UP fik støtte til sin demonstration mod den canadiske regering af Elizabeth Taylor, der talte ved en privat velgørenhedsfest i forbindelse med konferencen. Om den canadiske regerings uvilje til at beslutte sig for, om den stadig vil støtte aids-forskningen, sagde Elizabeth Taylor, at hun havde ventet sig noget bedre af et samfund så rigt og - tilsyneladende - progressivt som det canadiske.

BØSSE-FRAVÆR

Under hele konferencen har resten af verden kunnet følge med gennem daglige nyhedsbreve på internettet. Nyhedsbrevene har bekræftet, at håb og optimisme

for første gang i de sidste ti år var nøgleordet i de resultater, som blev fremlagt. Nyhedsbrevene bekræftede også, at specifikt bøsserelaterede emner var sjældnere end nogensinde før på verdenskonferencerne.

I de sociovidenskabelige undersøgelser finder man kun få, som relaterer til målgruppen „bøsser og andre mænd, der har sex med mænd“. En australsk undersøgelse har dog tydeligt gjort klart, at det er nødvendigt at sætte ind med nye oplysningskampagner over for unge bøsser, som altid har levet med bevidstheden om aids, men ikke selv føler, at netop de lever med en risiko for at blive smittet. På forskellige workshops har bøsser også diskuteret aftalt usikker sex mellem partnere, hvor begge er smittede eller ikke-smittede, behovet for at oplyse smittede par om risikoen for re-infektion og graden af smitte-risiko ved oralsex, hvor amerikanske aids-rådgivere stadig fastholder en mere restriktiv holdning end andre.

Først ved den næste internationale aids-konference i Geneve i 1998 vil det vise sig, om optimismen fra dette års konference var berettiget. Resultaterne fra forsøgene med kombinationsbehandling hviler på et-årige undersøgelser, og først de næste år vil vise, om virus udvikler resistens over for kombinationsbehandlingen. Og selv om behandlingen nedsætter mængden af virus i blodet til under det målbare, kan først nye undersøgelser dokumentere, om der er en reel basis for nogle forskeres frygt for, at det har nogen betydning med hensyn til at leve med hiv, at virus stadig kan „gemme“ sig i lymfeknuder eller centralnervesystemet, når det ikke kan måles i blodet.

Den internationale Aids-konference i Canada er det største forum i verden, hvor forskere, behandlende læger, mennesker med hiv og aids, udstillere og pressefolk mødes for i en uge at drøfte situationen netop nu for alle aspekter af epidemien. 15.000 deltog i konferencen, og de blev serveret af 1.000 frivillige og endnu flere pressefolk: en journalist for hver 15 konferencedeltagere. Nyhederne fra konferencens 5.380 oplæg eller foredrag er blevet formidlet jorden rundt på 56 sprog. Procenten af deltagere, som selv er hiv-smittede, var 45,5.

▼ BRUG FOR FRIVILLIGE

Samtidig med at bestyrelsen for Hiv-Pensionatet i Valby ikke ved, om pensionatet er købt eller solgt, er der opstået behov for nye, frivillige hjælpere.

Der er behov for nye frivillige nu, som sammen med de syv ansatte og øvrige frivillige kan sikre pensionatets beboere et godt ophold.

Pensionatet skal bruge godt 20 nye, som skal hjælpe beboere og ansatte med daglige gøremål som indkøb og madlavning. Som frivillig forpligter man sig til at tage mindst én fem-timers vagt om ugen, man skal man være fyldt 25 år, men behøver ikke nødvendigvis på forhånd at vide meget om hiv/aids. Interesserede kan ringe til Bo eller Ole på tlf. 36 30 51 50 for at høre nærmere eller skrive og fortælle om baggrund og evt. erfaringer, så bliver man indkaldt til en samtale.

▼ GENSYN MED MAND+MAND

I slutningen af august opfordrer kendte danskere i TV-spots igen bøsser til at bruge kondom og glidecreme

Sundhedsstyrelsen har besluttet at gentage den kampagne, hvor kendte danskere minder mænd, der har sex med mænd, om, at kondom + vandbaseret glidecreme = sikker sex.

Kampagnen blev til i et samarbejde mellem Sundhedsstyrelsen og STOP AIDS-kampagnen og blev vist på både landsdækkende og lokale TV-stationer sidste efterår bakket op af annoncer i landsdækkende dagblade.

I en rapport om evalueringen af kampagnen fastslog sociolog Karl Marosi, at effekten havde været udsædvanligt god målt på, hvor mange danskere, som både huskede at have set kampagnen og huskede kampagnens hovedbudskab. Ydermere tilbageviste rapporten enkelte politikeres frygt for, at kampagnens fokus på bøssesex (= analsex) kunne opfattes som en opfordring til befolkningen om at forsøge sig med den i forhold til hiv-smitte mest risikofyldte sex-praktik.

VIDTRÆKKENDE KONSEKVENSER

Kampagnen blev uden sammenligning årets mest omtalte offentlige informationskampagne, og den fik indirekte meget vidtrækkende konsekvenser.

Det begyndte, da daværende medicinaldirektør Palle Juul-Jensen efter at have godkendt kampagnen pludselig standsede den med henvisning til, at Sundhedsstyrelsen som offentlig myndighed ikke kunne lægge brevpapir til en henvendelse til kendte danskere om at medvirke i en kampagne henvendt til bøsser.

Sundhedsminister Yvonne Herløv Andersen gik ind i sagen, hvor hun talte medicinaldirektøren imod og beordrede kampagnen gennemført. Ministerens hurtige indgriben bragte modsætningsforholdet mellem minister og medicinaldirektør og mellem medicinaldirektøren og Aids-sekretariatets leder, Michael von Magnus, i mediernes søgelys.

Den offentlige debat om kampagnen, kondomer, bøsser og analsex blev hurtigt koncentreret om Sundhedsstyrelsens interne forhold. En konsulentrapport gik bl.a. medicinaldirektørens ledelsesform så meget imod, at han valgte at forlade sin stilling i utide. Fra 1. april har Styrelsens chef heddet Einar Krag, og han er i øjeblikket midt i en gennemgribende omstrukturering af hele Styrelsens opbygning. Striden mellem Palle Juul-Jensen og Michael von Magnus fik også konsekvenser for von Magnus, da en ny revisionsrapport viste, at Aids-sekretariatet trods tidligere påtale endnu engang havde tilsidesat EU's udbudsregler i forbindelse med

mand+mand-kampagnen.

Michael von Magnus leder ikke længere Aids-sekretariatet, men er stadig ansvarlig for medicinske og juridiske spørgsmål i forbindelse med hiv og aids.

FÆRRE MED - SAMME BUDSKAB

Den forudgående debat i medierne skabte stor lydhørhed hos pressen, da sundhedsminister Yvonne Herløv Andersen på et pressemøde i november præsenterede de første fire af i alt 14 TV-spots.

Ministeren var selv én af de 14, der formidlede sikker sex-budskabet, og de øvrige 13, som danskerne blev præsenteret for i to runder var: Skuespilleren Ulla Henningsen, sangeren Thomas Blackmann, studievært Mette Weyde, skuespilleren Peter Larsen, EU-politiker Lone Dybkjær, studievært Søren Ryge Petersen, sangeren Søs Fenger, Tv-kokken Claus Meyer, politiker Lubna Elahi, sangeren Jodle Birge, skuespilleren Peter Frödin, direktør Asger Aamund og racerfører Thorkild Thyrring.

Når mand+mand-kampagnen genudsendes i slutningen af august/begyndelsen af september bliver der kun lejlighed til at gense nogle af spotsene og kun på TV2. Sundhedsstyrelsen har endnu ikke taget stilling til, hvor mange eller hvilke spots, der genudsendes. Menuanset hvem, der kommer på skærmen, er budskabet det samme: kondom + vandbaseret glidecreme = sikker sex, og når spotsene igen kommer på skærmen, er ét i hvert fald sikkert: danskerne ved, hvad der snakkes om, for den første kampagne satte så meget fokus på ordet „glidecreme“, at det fik blivende plads i danskernes bevidsthed.

Genudsendelsen af mand+mand-kampagnen bliver det sidste centrale initiativ i forbindelse med det sidste års CEN/LOK-kampagne til målgruppen mænd, der har sex med mænd. Fuldmægtig Bjørn Knudsen fra Sundhedsstyrelsen håber på, at det centrale/lokale samarbejde om kampagnen har haft effekt i miljøet, og at der nu fortsat følges op med lokale initiativer rettet mod målgruppen.

▼ GODT MED BØSSESEX

Et godt sexliv motiverer i sig selv til at passe på, og de sikker sex-kampagner, der kommer bøsserne i møde har størst troværdighed, sådan lyder meldingen fra National Lesbian and Gay Health Conference.

Hvordan vinder kampagner for sikker sex bøssernes opmærksomhed tilbage var et tema, der gik igen i en række workshops på National Lesbian and Gay Health Conference i Seattle midt i juli måned.

Mange deltagere gav udtryk for, at sikker sex-projekterne må erkende, at de færreste bøsser lever op til 100%.

De amerikanske „health educators“, der rådgiver om sikker sex skal holde op med at se bøssers sexliv som et problem og i stedet fortælle åbent om de risikomomenter, der er ved forskellige sexpraktikker. Det er alligevel i sidste ende op til den enkelte at vurdere, hvor stor en risiko, han vil løbe.

Hiv har skabt afstand mellem den officielle statsautoriserede form for sex og den virkelige verden, hvor bøsser af til løber en større eller mindre risiko, og den afstand virker negativt på troværdigheden af sikker sex-kampagner.

Diskussionerne på konferencen i Seattle rakte lige fra det meget teoretiske på forkonferencen, hvor Peter Weatherburn, School of Health Studies, University of Portsmouth i London, talte om vore psykologiske motiver til at dyrke sex, og hvorfor vi af og til dyrker farlig sex, til workshoppen om de unge bøsser blandt USA's mange gadebørn, og den risiko, der er for, at nogle af dem lader sig smitte for at få en identitet samt opmærksomhed og støtte.

FARLIG SEX PIRRER

- I sundhedsoplysningens skær ser vi hver eneste hiv-infektion som en katastrofe. Men sygdom og lidelse er en uundgåelig del af vores tilværelse, og i en bredere filosofisk sammenhæng kan man godt stille spørgsmålstegn ved den indgangsvinkel til hiv, sagde Peter Weatherburn blandt andet. Han mener, at vi styres af ulogiske og dybt begravede følelser, som af til får os til at gøre noget, som vi med vores intellekt ved er dumt. Det bekræftes af flere internationale undersøgelser, der blev refereret til på konferencen.

Et eksempel er den svenske psykolog Lena Nilsson Schönnessons undersøgelse af 33 homoseksuelle mænds forhold til usikker sex. Den viste, at inden for den seneste måned havde en tredjedel haft ubeskyttet analsex.

At dyrke ubeskyttet sex behøver ikke nødvendigvis at være risikoadfærd, men undersøgelsen viser også, at deltagerne af og til bevidst fravælger en sikker praktik til fordel for en usikker.

På konferencen i Seattle blev afstanden mellem mål og virkelighed omkring sikker sex diskuteret ved en række lejligheder, og for mange deltagere synes svaret at være det amerikanerne kalder harm reduction.

Det indebærer eksempelvis, at hvor nogle tidligere anbefalede kondom ved oralsex, supplerer de i dag med det mere realistiske råd at undgå sperm i munden.

Ved ubeskyttet analsex, hvor smitterisikoen anslås at være mange gange højere end ved oralsex, mener nogle, at man på tilsvarende vis kan mindske risikoen ved at undgå udlæsning i endetarmen - et råd, der ligger fjernt fra dansk tankegang.

NYE STRATEGIER

En anden strategi kan være, at kampagnerne i højere grad retter opmærksomheden mod hiv-negative bøsser.

I byer som San Francisco, hvor op mod halvdelen af bøsserne ifølge STOP AIDS Project efterhånden er blevet testet positive, kan der opstå en fatalistisk stemning blandt de negative.

Bøsserne tænker måske, at de alligevel bliver positive, og så kan man lige så godt blive det først som sidst. Eller at man ligefrem skylder gamle venner at følge i deres fodspor.

En anden negativ udvikling i de store amerikanske byer er, at rodløse unge bøsser ofte lever på gaden fordi bliver smidt ud af deres forældre, når de springer ud. De oplever, at det at være hiv-positiv giver opmærksomhed og muligheder for at komme med i forskellige projekter, mens der er få initiativer for dem, der „bare“ er negative.

Nogle „health educators“ gav på konferencen udtryk for, at de kender tilfælde, hvor unge nærmest har ladet sig smitte for få opnå en identitet som hiv-positiv.

Det er baggrunden for, at mange konferencedeltagere gav udtryk for, at kampagnerne for sikker sex bør interessere sig for at skabe en positiv bøsseidentifikation, der kan motivere unge og ældre hiv-negative bøsser til at forblive usmittede.

Præsidenten for National Lesbian and Gay Health Association Joyce Hunter lagde i sin velkomst stor vægt på, at det er tiden til sætte fokus på hiv og aids-spørgsmål blandt USA's mange etniske minoriteter. Selv er hun halvt sort, jøde og lesbisk, så hun kender

på sin egen krop, hvad det vil sige at tilhøre en minoritet. På konferencen i Seattle var der afsat et plenummøde til at diskutere hvordan sikker sex kampagner bliver mere effektive i forhold til Amerikas indianere, sorte, asiater og latinamerikanere.

▼ SEKSUALITET OG ARBEJDE

Tidligere medicinaldirektør Palle Juul-Jensen anklager åbent sine tidligere chefer for at lade seksuel observans styre aids-kampanjer og -politik

Tidligere medicinaldirektør Palle Juul-Jensen har sammen med det forlag, som om en måned udgiver hans bog *I Statens tjeneste - sundhedspolitisk efter-skrift*, lagt nye alen til fortolningen af begrebet „privatlivets fred“. Og med få ord fjernet også politikernes ret til et privatliv og specielt sexliv fjernet fra offentlighedens øjne.

For at promovere salget af forlaget Hovedlands bøger, brugte direktøren Steen Piper en sætning fra bogen. Her citerer han Palle Juul-Jensen for bl.a. at skrive: „at aids-politikken og -kampanjerne synes at være betinget af sundhedsministerens seksuelle observans“ - uden iøvrigt nærmere at definere hvilken minister eller observans.

TV2 var imidlertid ikke i tvivl om ministeridentitet eller observans og tog skridtet fuldt ud med yderligere outing af Torben Lund og Yvonne Herløv Andersen som bøsse og lesbisk.

Man kan altså ikke laste Palle Juul-Jensen eller Hovedland for at have outet ministrene, men derimod for at forsøge at så tvivl om ministrenes motiver til at føre den aids-politik, som de var hovedansvarlige for og så iøvrigt undlade at kommentere sagen yderligere.

Formanden for Den Selvejende Institution STOP AIDS, Erik Ladefoged, afviser Palle Juul-Jensens postulat og tilføjer, at det er pinagtigt at se en tidligere topembedsmand gribe til mudderkastning, der siger meget mere om ophavsmanden end om ministrene, politikken eller aids-kampanjerne. - Hvis det han siger, var sandt, burde han jo i sin embedstid have slået alarm, så jeg synes, kritikken falder tilbage på ham selv: enten har han forsømt sit ansvar eller også er dette et uskønt personligt hævn tog. Erik Ladefoged ville også gerne se den tidligere medicinaldirektør dokumentere postulatet. - Men det vil aldrig ske, spår Erik Ladefoged og fastslår, at STOP AIDS-kampanjen ikke har mærket noget til, at de fem tidligere sundhedsministres forskellige kvalifikationer med hensyn til aids-bekæmpelsen skulle sidde i deres seksualliv. Politikken er iøvrigt som bekendt vedtaget i Folketinget, slutter Erik Ladefoged.

ULÆKKERT ANGREB

Også ministrenes politiske kolleger er forargede og karakteriserer Palle Juul-Jensen som en hævngrig bitter mand.

Til Ekstra-Bladet siger Fremskridtpartiets sundhedspolitiske ordfører Jan Køpke Christensen, at det er et ulækkert angreb.

- Sikken en beskidt måde at sparke bagud på, siger den tidligere formand for Folketingets sundhedspolitiske udvalg. Jan Køpke Christensen tilføjer, at han er enig med Palle Juul-Jensen i en ting, og det er, at vi har en helt forkert aids-politik. Men det har ikke noget med Torben Lunds sex-liv at gøre. Det er jo fuldkommen forrykt at påstå.

Også Socialdemokratiets sundhedspolitiske ordfører Lone Møller har lagt afstand til den tidligere medicinaldirektørs angreb på de tidligere sundhedsministre, som hun betegner som „under lavmålet.“

▼ VIRUSMÆNGDE RUTINE

Fra den 15. august får hiv-smittede på Hvidovre Hospital målt virusmængden i blodet - de øvrige afdelinger i landet følger trop.

Som en direkte konsekvens af de resultater, som blev fremlagt ved den internationale aids-konference i Vancouver i sidste måned, vil danske læger nu indføre rutinemæssig måling af mængden af virus i blodet hos hiv-smittede. Hvidovre Hospital tager metoden i brug som standard fra i morgen, og en rundspørge Nyhedsbrevet har foretaget til de øvrige aids-afdelinger viser, at alle afdelinger vil følge trop.

Undersøgelser har vist, at virusmængden er et meget værdifuldt mål, når lægerne skal vurdere, hvornår den hiv-smittede skal begynde behandling mod hiv og når de skal holde øje med, om behandlingen virker og bliver ved med at virke.

- Virusmængden kan ikke afløse cd4-tallet, siger 1. reservelæge Court Peteresen fra Hvidovre Hospital, men det kan bruges i tvivlstilfælde, hvor cd4-tallet ikke giver et entydigt svar.

TÆNK PÅ ET TAL

Meget virus i blodet hos en hiv-smittet, som iøvrigt er symptomfri, tyder på, at sygdommen udvikler sig hurtigt. Lægerne kan derfor tage tallet for virusmængden med i overvejelserne, når de skal afgøre, om en hiv-smittet skal begynde antiviral behandling tidligere, end det er standarden nu. Der er imidlertid den hage ved det, at ingen undersøgelser har fastlagt, hvor stor virusmængden skal være, før tallet kan kaldes højt. Lægerne kan derfor i øjeblikket kun bruge virusmængden som en indikator, der skal sammenholdes med både cd4-tallet og lægens generelle, faglige vurdering, så alle faktorer tages i betragtning ved vurderingen af, hvornår behandling skal begynde eller ændres.

KÆP I HJULET

Kombinationsbehandling skulle gerne sætte en kæp i hjulet på hiv-maskineriet, så der ikke produceres så mange nye eksemplarer af hiv. Virus mængden i blodet falde skal falde, når man begynder på to- eller tre-stofbehandling og mængden er derfor et godt mål for, om behandlingen virker. Men endnu mangler der undersøgelser, der nøjagtig viser, hvad man skal stille op med tallene. Lægerne ved ikke præcis, hvor meget virus mængden skal falde, før man kan kalde en behandling effektiv og de ved heller ikke, hvor meget den skal stige igen, før man kan sige, at en behandling ikke længere virker.

UDSTYR OG PENGE

Alle aids-afdelinger i Danmark på nær Aalborg Sygehus har udstyret til at måle virus mængden, fordi analysen i længere tid er blevet brugt ved forsøg. På Aalborg Sygehus vurderer overlæge Henrik Nielsen i øjeblikket, om det kan betale sig at købe udstyr og uddanne personale, eller om afdelingen er så lille, at det er billigere at sende prøverne til Statens Seruminstitut eller en af de andre afdelinger. En analyse koster kun omkring 800 kr., men alligevel skal afdelingen på Marselisborg Hospital ansøge Århus amt om en merbevilling for ikke at sprænge budgettet.

- De mest nødvendige analyser vil vi forsøge at presse ind i budgettet, men vi må håbe, at amtet behandler vores ansøgning meget hurtigt, så vi har de samme tilbud til vores hiv-smittede, som i resten af landet, siger overlæge Mads Buhl fra Marselisborg Hospital. Denne sidste bemærkning med tanke på, at sygehusudvalget var syv måneder om at behandle lægernes ansøgning om kombinationsbehandling.

OVERLÆGER MØDES

For at blive enige om hvordan måling af virus mængden skal bruges i Danmark, mødes landets infektions-medicinske overlæger den 22. august. Her skal de også diskutere, om Vancouver-konferencens meget optimistiske syn på f.eks. tidlig behandling skal have andre konsekvenser for behandlingen af danske hiv-smittede. Nyhedsbrevets rundspørge til de danske aids-afdelinger viser, at de behandlende læger tolker Vancouver-resultaterne på den måde, at kombinationsbehandling er den mest effektive behandling mod hiv, der nogensinde er set. Helbredelse af aids, som avisoverskrifterne lovede efter konferencen, er efter lægernes mening en kraftig overfortolkning, fordi ingen undersøgelser har vist et så optimistisk resultat.

▼ AIDS-INDSATS EVALUERES

Rapport om evaluering af aids-oplysningsindsatsen i Sundhedsstyrelsens Aids-sekretariat ventes færdig næste forår

Sundhedsstyrelsens Aids-sekretariat har i det sidste års tid været i mediernes søgelys på grund af rent administrative dispositioner. Nu vil styrelsen igen

have sat fokus på sekretariatets håndtering af aids-oplysningsindsatsen og har derfor udbudt arbejdet med en evaluering af de sidste fem års informationsindsats i licitation.

Der er afsat 700.000 kr. til formålet i år, og fuldmægtig Bjørn Knudsen regner derfor med, at arbejdet kan gå i gang i løbet af efteråret.

Medicinaldirektør Einar Krag har offentligt afvist, at evalueringsarbejdet skal gennemføres nu som en konsekvens af den megen turbulens om Aids-sekretariatet. - Der er tale om rutinemæssig evaluering af styrelsens arbejde, siger også Bjørn Knudsen og henviser til, at der i princippet er tale om en opfølgning på evalueringsrapporten fra 1991. Her gennemgik Anker Brink Lund de første fire års aids-oplysningsvirksomhed i Aids-sekretariatets regi.

Den nye undersøgelse skal specifikt koncentrere sig om CEN/LOK-samarbejde og afdække, om samspillet mellem den centrale styrelse og de lokale myndigheder har fungeret godt nok. Også samarbejdet mellem styrelsen og frivillige organisationer skal ses efter i sømmene.

Bjørn Knudsen regner med, at undersøgelsen bliver færdig, så en rapport foreligger næste forår.

▼ AFTEN OM VANCOUVER

Den internationale aids-konference i Vancouver i sidste måned er emnet for en tema-aften på Kafé Knud, som Hiv-Danmark har taget initiativ til.

Hiv-Danmarks og Positivgruppens fælles internationale udvalg var selv repræsenteret med to på konferencen, hvor de 15.000 delegerede hørte om de første positive resultater af behandling mod hiv gennem de sidste ti år.

Aftenens panel er sammensat ud fra et ønske om såvidt muligt at lade paneldeltagerne dække de samme aspekter som konferencens fem spor.

I panelet kan man møde overlæge Jan Gerstoft fra Rigshospitalet, som vil redegøre for de medicinske fremskridt, psykolog Eva Hertz, der vil rapportere om hiv i socialt perspektiv og Erling Skov Madsen som repræsentant for de hiv-smittede og deres organisationer. Desuden er Sundhedsstyrelsen inviteret til at sende en repræsentant.

Tema-aftenen på Kafé Knud er åben for alle og finder sted torsdag den 29. august kl. 19.30.

▼ IMMUNFORSVARETS ABC

Foreningen Solstrålerne sætter fokus på immunforsvarets ABC ved næste tema-aften på Kafé Knud tirsdag den 27. august kl. 19.

Efter en orientering om immunforsvaret og dets forskellige typer af forsvarsceller gennemgås en standardblodprøve trin for trin, så hiv-smittede i fremtiden er klar over, hvad det er, lægerne taler om, når de henviser til blodtallene.

Det er ikke nødvendigt på forhånd at melde sig til tema-aftenen, som er gratis og åben for alle interesserede.

▼ FORSØG MED NYT MIDDEL

Læger i København og Paris begynder den 10. september forsøg med nyt stof til behandling mod Kaposi sarkom.

Den 10. september tager læger i København og Paris et nyt middel i brug i behandlingen af Kaposi sarkom. Der er tale om et halvårligt forsøg, som skal afklare, om stoffet Linomid har effekt i behandlingen af den kræftform, som rammer hver tredje hiv-smittede bøsse.

Kaposi sarkom behandles som andre kræftformer med kemoterapi, der normalt følges af massive bivirkninger. Særligt slemme kan bivirkningerne være, når immunforsvaret i forvejen er svækket, som det er hos hiv-smittede. Forsøget skal vise, om Linomid virker sygdomsbremsende og har færre gener.

I Danmark involveres 10 patienter og i Paris 20 i forsøget, og på Hvidovre Hospital ledes det af 1. reservelæge Jens Lundgren. Han forklarer, at selv om der er tale om et lille forsøg, skal det kunne ses også på en lille gruppe, om stoffet har nogen effekt. Har det ikke det, er stoffet ikke interessant, mener han. - Hvis det derimod viser sig at være effektivt, skal forsøget følges op af nye forsøg med en større patientgruppe for bl.a. at klarlægge dosis og bivirkninger, siger Jens Lundgren.

DUR I DYR

De store violette pletter, som Kaposi sarkom er bedst kendt for, fremkommer, fordi bestemte celler i patienternes blodkar vokser ukontrolleret.

Dyreforsøg tyder på, at Linomid kan hæmme celle-væksten og dermed stoppe udviklingen af sygdommen eller måske ligefrem få pletterne til at forsvinde, forklarer Jens Lundgren.

Linomid er kendt for at have en immunstimulerende effekt i behandlingen af sklerosepatienter, men Jens Lundgren tror ikke, at stoffet generelt vil forbedre de hiv-smittedes immunforsvar. Det er første gang, Linomid gives til hiv-smittede, så der er ingen som på forhånd ved, hvilke bivirkninger stoffet giver hos mennesker med svagt immunforsvar. I første omgang tror Jens Lundgren, at patienterne vil mærke den immunstimulerende effekt som en bivirkning med lette influenzasymptomer.

▼ 300.000 KR. MERE I 1997

Finansminister Mogens Lykketoft fremlagde i går regeringens forslag til Finanslov for 1997, der bl.a. indebærer en bevilling til STOP AIDS-kampagnen

på 7,8 mio. kr., hvilket er 300.000 kr. mere end i år. AIDS-Linien får ifølge budgettet 3,2 mio. kr., og til Hiv-Danmark og Positivgruppen er der budgetteret med henholdsvis 2,7 mio. kr. og 2 mio. kr.

Den samlede udgift til aids-oplysning er på 31 mio. kr. eller en halv mio. kr. mindre end i år. Besparelsen er hentet på kontoen „andre aids-oplysnings formål“, dvs. Sundhedsstyrelsens konto.

▼ KAN DET VIRKELIG PASSE?

Ja, det kan: mand+mand-kampagnen genudsendes i denne uge, selv om Venstre har igen prøvet at stoppe al snak om bøsser og sex i TV.

Partiet Venstre har det bedst med, at der ikke snakkes om bøsser og sex på TV. Derfor syntes venstremanden Christian Mejdahl heller ikke, der var nogen grund til, at Sundhedsstyrelsen skulle genudsende sidste års mand+mand-kampagne. Det er her kendte danskere opfordrer bøsser og mænd, der har sex med mænd, til at huske både kondom og vandbaseret glidecreme. Det syntes Mejdahl ikke, de skulle gøre igen, og den 8. august bad han derfor sundhedsminister Yvonne Herløv Andersen svare på følgende spørgsmål: „Kan det virkelig være rigtigt, og i givet fald hvad er begrundelsen for, at den omstridte og skatteyderbetalte kondom- og glidecremekampagne nu skal genoptages?“

Sundhedsministeren har svaret Christian Mejdahl skriftligt, at „Ja, det kan være rigtigt, og ja, det bliver den“.

Venstre fik altså heller ikke held med at stikke en kæp i hjulet for kampagnen i denne omgang. De første spots er allerede vist på TV2, og flere følger efter i ugens løb.

I sit svar peger sundhedsministeren på, at både centrale og lokale, offentlige og private organisationer og instanser er enige om at prioritere målgruppen „mænd, der har sex med mænd“ i de kommende år. Genudsendelsen skal derfor bl.a. følge op på og understøtte den lokale indsats. Sammenfattende runder ministeren af med at konstatere, at „en genanvendelse af dele af kampagnen betragter jeg på denne baggrund som værende god ressourceudnyttelse.“

Da der sidste år blev gjort forsøg på at bremse kampagnen (og det var også, før den overhovedet var blevet vist i TV) indtog Ventres Jørgen Winther en central rolle. Som bannerfører mod kampagnen og for daværende medicinaldirektør Palle Juul-Jensen og hans bestræbelser på at stoppe kampagnen.

Mand+mand-kampagnen blev den „liden tue, der væl-“

tede det store læs" og startede den lavine, som førte til, at Palle Juul-Jensens måtte gå fra posten som landets højeste embedsmand på sundhedsområdet.

Der er derfor meget, der ligner en tanke, når mand+mand-kampagnen genudsendes netop nu - 14 dage efter at en pressemeddelelse om Palle Juul-Jensens kommende bog om forholdene i Sundhedsstyrelsen igen har bragt ham i mediernes søgelys.

- Men det er en tilfældighed, forsikrer Bjørn Knudsen i Sundhedsstyrelsen.

Det ligner også en tanke, at Jørgen Winther holdt lav profil, da pressen bad om en kommentar til Palle Juul-Jensens påstand om sine tidligere arbejdsgivers sammenblanding af embedsførelse og seksualliv, og at det nu er Christian Mejdahl - og ikke partiets sundhedspolitiske ordfører Jørgen Winther - som prøver at stoppe kampagnen. Den kører nu ugen ud, og det er, viser ministerens kontante svar til Venstre, ihvertfald ingen tilfældighed.

▼ DEJLIG DAG I VALBY

Det var en rigtig fødselsdagsfest, Hiv-Pensionatet fejrede i fredags, hvor mange tidligere beboere, nuværende og tidligere frivillige og en lang række samarbejdspartnere lagde vejen om ad Antoinettevej for at ønske til lykke og glæde sig over, at det lykkedes at redde pensionatet.

Repræsentanter for det officielle Danmark, så man langt efter, men til gengæld dukkede en delegation af Hiv-Pensionatets "rigtige venner" op med en gavecheck på 5.000 kr. Det er Humlebæk-Nivå Rotary Klub, som gennem alle årene har hjulpet Hiv-Pensionatet med møbler, TV, og meget andet, som pensionatets økonomi ikke har kunnet klare. Og gæsterne fra Humlebæk-Nivå sørgede også for dagens helt store overraskelse: En gave på 100.000 kr., som sikrer økonomien året ud. Pengene kommer fra et privat familielegat, som ikke kan søges. I legatbestyrelse sidder stiftens barnebarn Anne Juul-Larsen, som har fulgt Hiv-pensionatet gennem sin mand, der er med i Rotary.

Ingen tvivl om, at det var en rigtig dejlig dag i Valby, og at alle oplevede dagen med samme fornemmelse, som Michael Smedemark, der i sin festtale bl.a. slog fast, at han nu efter mange vanskeligheder tror på, at Hiv-Pensionatet også om ti år kan fejre fødselsdag.

▼ JA TIL STANDARDMÅLING

På et møde den 22. august bekræftede overlægerne fra aids-afdelingerne den enighed om at indføre måling af virusmængden i blodet, som Nyhedsbrevet omtalte i sidste nummer efter en rundspørge til afdelingerne. På mødet blev der også nedsat et udvalg, som nu skal definere retningslinier for fælles grænseværdier for høj og lav virusmængde og fastsætte en praksis for, hvor tit virusmængden skal måles.

Ønsket om at indføre måling af virusmængden er en konsekvens af fremlæggelsen af resultater med

kombinationsbehandling på Vancouver-konferencen i juli. Resultaterne viste klart, at kombinationsbehandling er den bedste metode til at bekæmpe hiv. Virusmængden er et afgørende mål for, om - eller hvornår - man skal begynde antiviral behandling og samtidig et godt mål på, om en behandling virker.

▼ STOFBRUGER-SEMINAR

AIDS-Linien og Hiv-Danmark står bag et seminar om stofbrugere og hiv, som finder sted på Røsnæs kursusjendom fra den 17. til den 19. september.

Der kan deltage 35 stofbrugere, som sammen med ti behandlere skal diskutere hiv-test, åbenhed om hiv-status, livskvalitet og stofbrugeres behov for særlig støtte. Seminaret støttes økonomisk med CEN/LOK-midler fra Sundhedsstyrelsen og Københavns kommune. Midt i debatten om de tunge emner dukker Master Fatman op for at underholde, og Erik Bering har lovet at præsentere et udvalg af "blomsterbomber".

Er du interesseret i seminaret, kan du høre nærmere, hvis du ringer til Kirsten Madsen på AIDS-Linien på tlf. 33 91 11 19.

▼ RICHARD RECTOR ER DØD

En respekteret skikkelse i det danske hiv-/aids-miljø, amerikaneren Richard Rector er død. Han blev 40 år.

Richard Rector var fra San Francisco, hvor han sad i den første bestyrelse for The AIDS Foundation og var med til at stifte den første gruppe for hiv-smittede, People with HIV Coalition. Han var uddannet Health Care Educator, og det globale aspekt ved hiv-epidemien fik hurtigt hans interesse. Han fik som den første hiv-smittede sæde i WHO's Global Programme on AIDS Commission og brugte det meste af sit liv som konsulent for både WHO og Røde Kors. Specielt den 3. verdens kamp mod hiv/aids og i særlig grad Afrika havde hans store interesse. Det var kendetegnende for ham, at han gerne inddrog sig selv og sin status som bøsse og hiv-smittet i arbejdet.

Forbindelsen til Danmark knyttede han under den internationale aids-konference i Stockholm i 1988, hvor han var hovedtaler som repræsentant for hiv-smittede. Året efter flyttede han til Danmark, men bevarede tilknytningen til både WHO og norsk Røde Kors.

Richard Rector har levet med aids-diagnosen siden 1982 og havde stor forståelse for mange hiv-smittedes følelse af skyld over at være i live, når yngre venner dør kort efter at have fået diagnosen. Senest i forsommeren deltog han i en konference om langtidsoverleveres særlige problemer, og han var stadig aktiv ved redigeringen af en engelsk bog med aids-historier.

Richard Rector begravnes på lørdag den 1. september kl. 13 fra Garnisons kirke på Sankt Annæ Plads.

▼ FOR MANGE SMERTER

Aids-patienter bliver ikke behandlet ordentligt for smerter, viser en undersøgelse, som endnu ikke er offentliggjort

En undersøgelse blandt 95 aids-patienter på Rigshospitalet har sat fokus på smertebehandling til aids-patienter. Undersøgelsen er nu afsluttet efter 22 måneder, men den er endnu ikke offentliggjort i Ugeskrift for Læger. Derfor må sygeplejerske Liv Frich og overlæge Finn Molkte Borgbjerg fra Bispebjerg Hospitals smerteklinik, som har stået for undersøgelsen, endnu ikke udtale sig om alle undersøgelsens resultater. Men i TV2-Lorry den 4. september fremlagde de undersøgelsens hovedkonklusion. 74% af aids-patienterne led af smerter og størstedelen placerede deres smerter over 60 på en skala fra 0 til 100, når de skulle beskrive smerternes styrke.

FOKUS PÅ SMERTER

- Alt over 20 på sådan en skala er uacceptabelt, siger Finn Molkte Borgbjerg. Han mener, at det er udtryk for, at aids-patienterne ikke får tilstrækkelig behandling mod deres smerter. Overlæge Peter Skinshøj fra Rigshospitalet er glad for undersøgelsen, fordi den sætter fokus på et vigtigt emne.

- Smerter er nogle gange et svært begreb, fordi det ikke kan måles, men kun opleves. Når undersøgelsen viser, at langt de fleste patienter har mange smerter, så fortæller det os, at vi skal tage smerteproblemet op med hver enkelt patient, siger Peter Skinshøj til Nyhedsbrevet. Han mener, at både patient og plejepersonale i nogle tilfælde er tilbøjelige til at acceptere megen smerte, fordi for eksempel tanker om døden og andre problemer kan synes vigtigere. Peter Skinshøj tilføjer, at nogle af de smerter, aids-patienter har, er vanskelige at lindre og at man ofte skal afveje, hvor påvirket vedkommende bliver af de smertestillende midler.

- Men vi har efterhånden fået så mange erfaringer, at vi i langt de fleste situationer kan kombinere de smertestillende midler, så de lindrer og ikke giver de store problemer. På den anden side skal vi også sørge for, at patienten ikke bliver så tilvænnet stofferne, at de ikke virker, når stærke smerter sidst i patientens liv skal lindres, siger Peter Skinshøj.

Han understreger, at ingen behøver at være bange for, at deres smerter ikke kan lindres, det kræver bare, at både patienter og behandlere bliver mere opmærksomme på smerteproblematikken.

▼ FARVEL TIL PENSIONEN

Kombinationsbehandling virker så godt for nogle hiv-smittede, at de kan stille pensionen i bero og vende tilbage til arbejdsmarkedet

Kombinationsbehandling er nu standardbehandling på alle aids-afdelinger, og for nogle hiv-smittede er der nærmest tale om en mirakelkur. Jens Lauritzen fra Skive er med hjælp fra sin kommune på vej til arbejdsmarkedet igen efter fem måneder på to-stofbehandling. - Jeg synes kombinationsbehandling er som et mirakel, der har givet mig livet igen, fortalte Jens Lauritzen i STOP AIDS-kampagnens radioprogram Hiv, Håb & Kærlighed onsdag den 21. august. Overlæge Jan Gerstoft fra Rigshospitalet bekræftede i udsendelsen, at Jens' tilfælde ikke er enestående, og også på Hvidovre Hospital har patienter fået det så godt, at socialrådgiver Lis Larsen regner det for en realistisk mulighed, at de kan påtage sig deltidsjob igen. Endelig kan man som aids-læge også opleve noget positivt, sagde overlæge Jan Gerstoft, men understregede samtidig, at det også er vigtigt at huske på, at kombinationsbehandling ikke hjælper alle.

Hiv-smittede har stadig svært ved at få bevilget førtidspension med mindre, de har fået diagnosen aids. - Men når man først har fået den, er det ikke vanskeligt at sige farvel til pensionen igen, sagde Lis Larsen. Og holder det gode helbred ikke, vil der heller ikke være problemer med at få pensionen tilbage. Pensionen kan simpelthen stilles i bero, sagde Lis Larsen, og så kan man inden for det sociale system faktisk finde ordninger med skåne- og deltidsjob, så det passer til den enkeltes arbejdsevne og -lyst.

Udsendelsen Hiv, Håb & Kærlighed om behandling og pension kan fås på kasettebånd ved henvendelse til STOP AIDS-kampagnen.

▼ ET MEGET DYRT KIG

Tilbud om hiv-test til gravide ventes afskaffet

Sundhedsminister Yvonne Herløv Andersen ventes med opbakning fra SF, Det konservative Folkeparti og Venstre at indstille til Folketinget, at tilbudet om hiv-test til alle gravide afskaffes igen. Indstillingen kommer efter, at et notat fra Sundhedsstyrelsen har vist, at det beregnet over en periode på 18 år vil koste 101 mio. kr. at finde et hiv-smittet barn.

Ordningen blev indført den 1. juli 1994 på trods af

modstand fra lægefaglig side. Siden har 64 pct. af de gravide taget mod tilbudet om en hiv-test, og 15 blev fundet hiv-smittede. Af dem skønner Sundhedsstyrelsen, at de 13 var blevet fundet alligevel, fordi de var i risikogruppe som udlændinge eller turister fra afrikanske eller asiatiske lande eller narkomaner. Ordningen blev indført efter stærkt pres fra bl.a. Venstres sundhedspolitiske ordfører Jørgen Winther, men også han erkender nu, at den er for dyr og skal afskaffes igen.

Til Det fri Aktuelt siger Jørgen Winther, at vi må afskaffe en test, som er alt for omkostningstung i forhold til effekten. - Set i bakspejlet er det nemt at se, at beslutningen var forkert, siger Jørgen Winther og tilføjer, at ressourcerne kan bruges bedre på andre områder i sundhedsvæsenet.

En standard hiv-test koster 136 kr., hvis svaret er klart negativt, og 800 kr. mere, hvis der er tvivl om resultatet, så med 67.000 gravide, som sagde ja tak til testen, er der tale om et halvdrygt kig på over 9 mio. kr.

▼ UNDERSØGELSE I BERO

Hiv-Danmark mangler godt 600.000 kr. for at kunne færdiggøre den store spørgeskemaundersøgelse om hiv-smittedes sociale vilkår i Danmark, som blev indledt i foråret.

Forskningsmedarbejder Birgitte Jul Nielsen har forestået alt det forberedende arbejde med udarbejdelse og prætest af spørgeskemaet, men nu er pengene sluppet op, og Birgitte Jul Nielsen er fratrådt sin stilling i Hiv-Danmark.

Foreningen formand Michael Smedemark siger, at Hiv-Danmark i øjeblikket søger en bred vifte af fonde for at skaffe de godt 600.000 kr., som det vil koste at gennemføre undersøgelsen. Han håber derfor på, at det inden længe både lykkes at skaffe pengene, og at få Birgitte Jul Nielsen tilbage, så undersøgelsen kan gøres færdig.

▼ MATERIALE PÅ FORHÅND

Den næste internationale aids-konference i Schweiz får nyt navn og gør udstrakt brug af computerteknologi

Sekretariatet for den næste internationale aids-konference i Geneve i Schweiz om to år har nu fastsat konferencen til dagene fra den 28. juni til den 3. juli. Samtidig har sekretariatet i Stockholm ændret konferencens navn til det mere mundrette Den 12. Verdenskonference om aids. Det skriver det canadiske nyhedsbrev Aids Treatment News i sit seneste nummer.

Sekretariatet har også allerede nu meldt ud, at de i endnu højere grad end ved konferencen i Vancouver i år vil tage computerteknologien i brug for at give deltagerne maksimalt udbytte af det store conference-

program. Ved konferencen i år tilbød arrangørerne adgang til oplæg, fremlæggelser, foredrag m.m. via internet, efter at materialet var blevet offentliggjort mundtligt. Sådan bliver det ikke i 1998, hvor det er hensigten at stille materialet til rådighed på forhånd enten på CD-rom, disketter eller i en almindelig papirudgave. På den måde håber arrangørerne, at deltagerne får lejlighed til at forberede sig i forvejen, så de kan bruge den sparsomme tid på konferencen på andet end at følge med i de uoverskuelige mængder af papirer, som tidligere først blev offentliggjort i løbet af konferencen.

Arrangørerne har også allerede nu besluttet at fastholde et af dette års store temaer som hovedtema for den næste konference - spørgsmålet om hiv-smittedes ulige adgang til behandling i henholdsvis de vestlige lande og i 3. verdens lande, hvor 90 pct. af alle hiv-smittede bor. Konferencesekretariatet i Stockholm følger beslutningen op med en vedtagelse om, at 15 pct. af konferencebudgettet stilles til rådighed for udviklingslandenes deltagelse i konferencen i Geneve i 1998.

▼ GRUPPE FOR UNGE

Hiv-Danmarks to rådgivere Solveig Roth og Bodil Moseholm har stadig plads til flere i en samtalegruppe for unge mellem 16 og 25, som er berørt af hiv og aids. Det kan være en bror eller søster, en ven, kæreste, mor eller far, som er hiv-smittet.

Gruppen mødes hver torsdag i Rådgivningens lokaler på 5. sal i Gammel Mønt nr. 14. Første gang er den 29. september, og hvis du gerne vil høre mere om gruppen eller melde dig til, skal du ringe til Bodil Moseholm eller Solveig Roth på tlf. 33 32 58 60.

▼ DØDSFALD

Universitetsadjunkt Erik Møller døde søndag den 8. september af aids. Han blev 38 år.

Erik Møller var gennem det sidste halvandet år medlem af Københavns Borgerrepræsentation for Det radikale Venstre, hvor han hurtigt markerede sig som en arbejdsom og skarp politiker ikke mindst på det uddannelsespolitiske område. Efter cand.-mag.-eksamen i dansk og historiesupplerede han med en ph.d.-afhandling fra Institut for Dansk Dialektforskning. I alle studieårene var han lærer på fuld tid på Ringsted Handelsskole og arbejdede også som rejseleder i ferierne.

Erik Møller var åben bøsse og talte også som politiker bøsers og lesbiskes sag. Hans sidste store indsats på det bøsse-lesbiske område var som medlem af styringskomiteen for Europride, som han på grund af sygdom ikke selv kunne deltage i. Erik Møller begravnes fra Vigersted kirke torsdag den 12. september kl. 14.

▼ DET VAR EN AND I EN HORNLYGTE

Palle Juul-Jensens anklager om ministres embedsmisbrug endte som en avis-and, der højst kan få retsligt efterspil for den tidligere medicinaldirektør

Historien om hvordan to tidligere sundhedsministre lod deres seksuelle observans få afgørende indflydelse på deres håndtering af aids-politikken er endt som en avis-and.

Nogen dokumentation for påstandene kan man ikke finde i den bog om sin tid som medicinaldirektør, Palle Juul-Jensen udgav i dag. Centrale afsnit fra bogen „I statens tjeneste“, som blev offentliggjort i tre søndagsaviser, viser, at „dokumentationen“ kun er insinuationer, der allerede har skaffet forfatteren drøje hug. Professor i offentlig forvaltning ved Aarhus Universitet, Jørgen Grønnegaard Christensen er i Jyllands-Posten ikke i tvivl om, at Palle Juul-Jensen har brudt alle uskrevne regler om, hvad tidligere topembedsmænd kan og ikke kan fortælle om deres tid i centraladministrationen, når han i detaljer beskriver, hvordan forskellige beslutninger om hiv-/aids-politikken er blevet til.

I Det Fri Aktuelt konstaterer Jens Ringberg i en analyse, at „embedsmanden Palle Juul-Jensen tabte kampen om magten til de folkevalgte“ og „at det har han nu skrevet en bog om“. Punkt for punkt tilbageviser han Palle Juul-Jensens kritik og konkluderer, at hverken Yvonne Herløv Andersen eller Torben Lund står til næser eller fyresedler, fordi bogen ikke bringer dokumentation for magtmisbrug fra de to ministres side. Både Yvonne Herløv Andersen og Torben Lund har handlet i åbenhed og med medierens fulde bevågenhed, så et politisk flertal kunne have grebet ind, hvis man ikke var enig med ministeren.

Også fra politikerside er Palle Juul-Jensen kommet i modvind, og hvis der rettes skyts mod nogen i anledning af bogen, er det mod dens forfatter. Fra oppositionsside hedder det med tidligere sundhedsminister Ester Larsens ord, at der ikke er noget nyt i Palle Juul-Jensens bog, og at der derfor heller ikke er grund til at foretage sig noget politisk, fordi aids-politikken er vedtaget i åbenhed af et bredt flertal i Folketinget.

RETSLIGT EFTERSPI

Hvis sagen overhovedet får et efterspil, bliver det med den tidligere medicinaldirektør som hovedperson. Sundhedsminister Yvonne Herløv Andersen vil, hvis hendes advokat råder hende til det, rejse injuriersag mod Palle Juul-Jensen for beskyldninger

om magtmisbrug. Sker det, rejses der også sag mod Ekstra Bladet for ukritisk at have brugt insinuationerne som dokumentation for beskyldninger om, at ministeren har ladet private interesser styre aids-politikken. Bladet har iøvrigt benyttet sagen til at overgå sig selv i smagløshed ved at gøre sig til talerør for Palle Juul-Jensens fjendske holdning til „abnorme“ homoseksuelle og andre „sygelige“ seksuelle minoriteter.

Ekstra Bladet er alene om at godtage Palle Juul-Jensens „dokumentation“, mens den øvrige presse noterer, at der ikke i bogen er belæg for den tidligere medicinaldirektørs påstande. Flere har kaldt Palle Juul-Jensens bog en hævnakt over for de ministre, der som politikere satte deres vilje igennem over for embedsmanden. Eller som lektor i statsret Jens Peter Christensen sagde til TV-Avisen: - Palle Juul-Jensen har oprindelig søgt den forkerte stilling.

▼ SEKRETARIAT NEDLÆGGES

Omstruktureringen af Sundhedsstyrelsen betyder nedlæggelse af Aids-sekretariatet - ikke nedprioritering af aids-forebyggelsen

Sundhedsstyrelsens Aids-sekretariat, som har fungeret siden 1986, nedlægges nu i forbindelse med omstruktureringen af Sundhedsstyrelsen. - Det er imidlertid ikke et udtryk for, at aids-forebyggelsen nu nedprioriteres, siger medicinaldirektør Einar Krag til Nyhedsbrevet. Kun at aids-forebyggelsen og personalet flyttes til 3. kontor, som skal tage sig af særlige forebyggelsesområder herunder aids, narkotika, alkohol og livsstilssygdomme.

Nedlæggelsen af sekretariatet sker samtidig med, at Sundhedsstyrelsen skifter halvdelen af topcheferne ud. Otte topchefer skal fyres og får ikke lejlighed til at søge deres egne stillinger igen, fordi de øremærkes til ansøgere udefra.

Aids-sekretariatets tidligere leder, overlæge Michael von Magnus er ikke blandt de fyrede, og det har fået dagbladet B.T. til at citere unavngivne kilder i overlæggekredse for en påstand om, at omstruktureringen snarere er en udrensning, hvor de chefer, som var venner med de forkerte, nu bliver sparket ud. Alle de fyrede chefer er ansat under den tidligere medicinaldirektør Palle Juul-Jensens ledelse.

- Men så primitivt er det ikke, siger Einar Krag til bladet og henviser til, at når man kommer som chef til en ny organisation vil alle jo være ansat under forgængerne. De ændringer, som gennemføres, har deres udgangspunkt i tre rapporter om Sundhedsstyrelsen, som allerede var udarbejdet, da jeg tiltrådte den 1. april i år, siger medicinaldirektør Einar Krag.

▼ STOF VÆKKER CELLER

Et nyt forsøg skal afklare, om stoffet Buspiron kan hjælpe hiv-smittede til at bekæmpe infektionen

Et forskerhold på Hvidovre Hospital har fundet et stof, der ser ud til at kunne vække hiv-smittedes sovende immunforsvar.

Når hiv trænger ind i en af immunforsvarets cd4-celler, er det ikke kun den ene celle, som påvirkes. Der sendes også signaler som sløver raske cd4-celler, så immunforsvaret alt i alt bliver svækket endnu mere. I mange år har Bo Hofmann fra Hvidovre Hospital ledt efter et stof, der kan gøre disse celler aktive igen. Nu ser det ud til, at han har fundet stoffet, der kan vække de sovende celler, nemlig Buspiron, der oprindeligt er udviklet som angstdæmpende middel til psykiatriske patienter.

Når cd4-cellerne sløves, skyldes det en overproduktion af et hormon, som findes i alle menneskets celler. Problemet er derfor at finde stoffer, der hæmmer overproduktionen, uden at påvirke alle de andre celler, som hormonet på normal vis regulerer. Forundersøgelser tyder på, at Buspiron kan vække cd4-cellerne med få bivirkninger. Men stoffet er foreløbig kun blevet afprøvet i laboratorieforsøg og i kort tid på meget få patienter. Nu tager forskerne på Hvidovre Hospital fat på en større undersøgelse med blindforsøg, hvis resultater ventes i løbet af et år.

▼ PAR OG KONDOMER

På en ny workshop får bøsser tilbud om en sikker sex-dialog med fokus på deltagernes erfaringer og oplevelser

Bruger du kondom med din faste partner? Eller har I aftalt en anden sikker sex-strategi?

Skal kærester - kort sagt - bruge kondom? Det spørgsmål sætter STOP AIDS-kampagnen i fokus på tre ens aftener med workshops for bøsser om sikker og usikker sex i og uden for parforholdet.

Den første finder sted torsdag den 10. oktober kl. 19.30 til 21.30, og workshoppen gentages i november og i december med samme indhold. Der er altså ikke tale om, at man melder sig til en kursusrække, men derimod om en enkelt aften, hvor der snakkes sikker sex i en samtalegruppe, der tager udgangspunkt i deltagernes egne erfaringer og oplevelser om usikker og sikker sex i parforhold. Et emne, som kampagnen senere på året tager op i en nye pjece, som også får titlen: Skal kærester bruge kondom?

Workshoppen ledes af Ove Carlsen og Jan Fouchard. Workshoppen finder sted i STOP AIDS-kampagnens lokaler på Amagertorv 33, 3. sal, og der er begrænset deltagerantal. Derfor er det vigtigt hurtigt at melde sig til på telefon 33 11 29 11 - alle hverdage mellem kl. 10 og 16. Hvis du ikke når med til den første workshop, er der en chance igen den 14. november eller den 5. december.

▼ AT LEVE MED HIV

Studiekredsen "Mit liv med hiv" handler bl.a. om at få hiv til at „fylde mindre“ i hverdagen

På en studiekreds over otte mandage kan hiv-smittede lære mere om, hvordan man kan leve som hiv-smittet, uden at hiv fylder så meget, at det føles som om, der sidder en elefant i dagligstuen.

- Når man er hiv-smittet, kører der utroligt mange spørgsmål rundt i hovedet på en, siger Per Sander, der leder studiekredsen for hiv-smittede bøsser og andre hiv-smittede mænd, der har sex med mænd. Nogle af de spørgsmål, studiekredsen tager fat på, er: Hvad sker der i min krop? Skal jeg spise anderledes? Hvad med mine rettigheder? Og hvad med mit følelsesliv, mit sexliv og mit liv før jeg dør?

Seks af aftenerne indledes af oplægsholdere udefra, men det er vigtigt, at det ikke kun er oplægsholderne, der kommer til orde.

- Hele studiekredsen er lagt an på, at vi som hiv-smittede får lov til at udveksle erfaringer og mærke, at man ikke er den eneste, der står med en masse uafklarede spørgsmål, siger Per Sander.

Studiekredsen mødes første gang mandag den 21. oktober fra 19-22 og derefter hver mandag frem til den 9. december. Tilmelding (evt. anonymt) skal ske til STOP AIDS-kampagnen inden den 14. oktober.

▼ MÆND MØDES OG...

Seks aftener kan mænd i Århus og i København tale om sex og selvværd med andre mænd, der har sex med mænd

Er det så ligetil - det der med sikker sex? Mange oplever, at de føler sig rustet til sikker sex med viden og øvelse og alligevel smutter det nogle gange. Er det kærlighed, liderlighed, fuldskab eller.....?

Det er ikke nok bare at svare ja eller nej til spørgsmål som disse. Derfor arrangerer STOP AIDS-kampagnen i efteråret en kursusrække, hvor mænd kan mødes og tale om alt fra porno og liderlighed til kærlighed, selvværd og identitet. Det eneste krav for at deltage er, at man er en mand, der har sex med mænd. Der skal samles fire hold i Århus og fire i København og hvert hold har plads til 6-8 deltagere. Holdene ledes af to uddannede gruppeledere og som noget nyt lægges der nu større vægt på spørgsmålet om ansvar og på alle de gode grunde til, at det af og til glipper for selv den mest ihærdige sikker sex-tilhænger.

I Århus kan man vælge mellem 6 mandage, tirsdage, onsdage eller torsdage. Første gang er mandag den 21. oktober. Man skal melde sig til inden den 14. oktober hos Jens Thygesen på telefon 86 12 88 00. I København er holdene om onsdagen og om torsdagen allerede fyldt op, men man kan stadig nå at komme med mandag eller tirsdag, hvis man inden den 14. oktober ringer til STOP AIDS-kampagnen i København. Man kan melde sig til anonymt.

▼ ADVARER MOD HIV-TEST

Sundhedsministeriet overvejer at gøre udlevering af hiv-testsæt receptpligtig for at bremse salg til private

Et tysk firma udnytter i øjeblikket, at der i Danmark ingen dokumentation kræves for at sælge medicinsk diagnoseudstyr via postordresalg. Fra en postboks i Tønder tilbyder firmaet A.C. Diagnostics i annoncer i dagbladene en „ny og enestående hiv-test, som De selv kan lave derhjemme enkelt, hurtigt og sikkert.“ Testen kræver kun „nogle dråber spyt og 5 minutters tålmodighed.“ Det hedder i den medfølgende brugsvejledning, at „ved nøjagtig udførelse af testen, vil resultatet være både tydeligt og pålideligt.“

Men netop pålideligheden er det så som så med, for der foreligger overhovedet ingen dokumentation for, hvor sikker testen er. Test-sættet produceres i USA, men de amerikanske sundhedsmyndigheder vil ikke tillade salg til private. Sikkerheden er nemlig ikke god nok. Derimod har amerikanerne ikke noget imod, at sættet bruges i forskningen eller sælges til private kunder, når bare de bor i udlandet.

INGEN DOKUMENTATION

Sundhedsstyrelsen har tidligere rykket for dokumentation hos firmaets ejer Carsten Wollesen, som imidlertid ikke har planer om at fremlægge beviser for sikkerheden ved hiv-hjemmetesten.

- Når der ikke findes regler i Danmark, som kræver dokumentation og godkendelse, før sættet må sælges, hvorfor skulle jeg så fremlægge nogen dokumentation, spurgte Carsten Wollesen bl.a. i TV-Avisen. Nyhedsbrevet bad overlæge Bent Faber Vestergaard fra virologisk laboratorium på Statens Seruminstitut vurdere testen på baggrund af brugsvejledningen. Han er ikke i tvivl om, at en hiv-hjemmetest er en rigtig dårlig idé og finder også, at brugsvejledningen er så mangelfuld og uklar, at der er stor risiko for både falske negative og falske positive svar. Næsten uanset hvilket svar, man får af spytpøven, vil det bagefter være nødvendigt med en blodprøvetest hos en læge for at få af-/eller bekræftet, at resultatet er henholdsvis positivt/negativt.

- Det er altså i bund og grund spild af penge at reflektere på annoncerne, udtaler Bent Faber Vestergaard.

RINGE HJÆLP

Sundhedsstyrelsen og andre ansvarlige sundhedsmyndigheder advarer mod hiv-hjemmetests både på grund af den store usikkerhed ved pålideligheden af test-svaret og nok så meget, fordi alle erkender, at

uanset om svaret på testen er negativt eller positivt, er det en meget dårlig idé at sidde alene med det. Det er vigtigt, at alle har mulighed for rådgivning både før og efter testen.

Ganske vist henvises der i brugsvejledningen til en døgnservice i Tyskland, som man kan ringe til i tilfælde af usikkerhed. Der er bare den hage ved det, at hvis man ringer til det tyske nummer, får man at vide, at der ingen abonnent er tilknyttet nummeret.

RECEPTPLIGT

Den danske lovgivning rummer ingen muligheder for at forbyde salg af hiv-hjemmetesten via postordre. Derimod arbejder Sundhedsministeriet med planer om at gøre salget receptpligtigt, så mulige købere alligevel skal til lægen, før testsættet må udleveres. Kontorchef Jørgen Bartels Petersen siger til Nyhedsbrevet, at der til efteråret fremsættes ændringsforslag til loven om salg af lægemiddeludstyr, og at det er planen at medtage regler for salg til private.

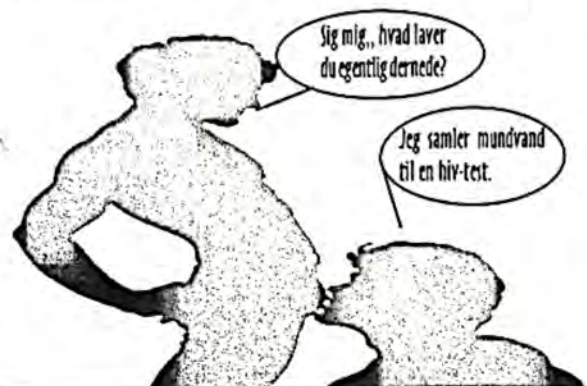
En bestemmelse om en egentlig godkendelsesprocedure af hiv-tests og lignende produkter forventes først i 1998, hvor et EU-direktiv om salg af medicinsk udstyr træder i kraft.

▼ BLØDERSAGEN SLUT

Dommen i blødersagen siger, at klare fejl i Sundhedsstyrelsen kan have ført til, at en bløder blev hiv-smittet - Novo Nordisk blev frifundet for anden gang

Med dommen torsdag i Højesteret er der nu sat endeligt punktum for placering af ansvaret for, at 89 blødere indtil 1985 blev smittet med hiv gennem deres faktorpræparater.

I dommen tilkendegiver fire af de syv dommere, at Sundhedsstyrelsen begik klare fejl, da styrelsen i 1985 afslog ansøgninger fra blødernes læger om udelukkende at ordinere udenlandske blodpræparater, som var varmebehandlet mod hiv.

Sagen ved Højesteret var anlagt af to hiv-smittede og enken efter en hiv-smittet, som var utilfredse med, at Landsretten sidste forår pure frikendte indenrigsminister Britta Schall-Holberg, Sundhedsstyrelsen og medicinalfirmaet Novo Nordisk for ansvar.

Kun den 46-årige Henning Eg fik tilkendt en erstatning på 227.000 kr., fordi dommerne gav ham medhold i, at myndighederne kan drages til ansvar for, at han i 1985 blev smittet med hiv. Dommerne lagde vægt på, at han kun havde modtaget udenlandske faktorpræparater og at Sundhedsstyrelsen handlede forkert, da den afslog en ansøgning om, at disse skulle være varmebehandlet. De to andre sagsøgere fik ikke medhold, fordi dommerne mente, at sundhedsmyndighederne havde handlet korrekt, i forhold til danske faktorpræparater og at medicinalfirmaet ikke kunne gøres ansvarlig for smitte, påført før kravet om varmebehandling blev indført den 1. oktober 1985.

▼ OPGIVER INJURIESAG

Sundhedsministeren følger Kammeradvokatens vurdering, at det er spild af tid og kræfter at sagsøge den tidligere medicinaldirektør

Selv om Palle Juul-Jensens bog *I statens tjeneste* indeholder både nedsættende og stødende bemærkninger om Yvonne Herløv Andersen og Torben Lund, er det spild af tid og kræfter at foretage sig yderligere i anledning af bogen, vurderer advokat Carsten Hagel Sørensen i Kammeradvokaturen.

Sundhedsministeren har fra den første pressemeddelelse om bogen holdt fast ved, at hun ikke ville læse den. I stedet bad hun Kammeradvokaturen vurdere bogen, og det er på baggrund af denne vurdering, hun nu har opgivet at lægge sag an mod den tidligere medicinaldirektør. Samtidig har ministeren opgivet et sagsanlæg mod Ekstra Bladet, som ene af alle fandt dokumentation i bogen for påstandene om både Yvonne Herløv Andersens og Torben Lunds embedsmisbrug gennem bl.a. favorisering af Landsforeningen for bøsere og lesbiske.

Advokat Carsten Hagel Sørensen er nået til sin vurdering på rekordtid, og hans vurdering blev omgående fulgt op med en pressemeddelelse fra Yvonne Herløv Andersen.

Her skriver sundhedsministeren bl.a., at: „Kammeradvokaten har udtalt, at Palle Juul-Jensens bog indeholder en række nedsættende og stødende bemærkninger om mig og mine forgængere, men at bogen iøvrigt først og fremmest afslører, at Palle Juul-Jensen har manglet forståelse for sin opgave som øverste embedsmand i Sundhedsstyrelsen og dennes rolle i forhold til det politiske system.“

Heller ikke tidligere sundhedsminister Torben Lund vil foretage sig mere i sagen. Han har under hele polemikken om bogen fastholdt, at han ikke ville spille tid på en bog, som han karakteriserer som både ondskabsfuld og ærekrænkende.

▼ 106.930 I ET KONDOM

Produktchef Elizabeth Bollerup fra Bog & Idés hovedkontor i Vejle overrakte i går en gummi-check på 106.930 kr. til STOP AIDS-kampagnen. - Og det er altså ikke fordi, der ikke er dækning på, at det er en gummi-check, forsikrer Elizabeth Bollerup. Men checken er formet som et kæmpemæssigt kondom. Dækningen på gave-checken er kommet ved, at 5 kr. er gået til STOP AIDS-kampagnen for hver solgt studiekalender 96/97 fra Bog & Idé. Kalenderen indeholder et kondom, en præsentation af STOP AIDS-kampagnen og 100 nyttige "vidste du, at"-sætninger om hiv og aids.

Sidste år gik kalenderpengene til AIDS-Fondet og Elizabeth Bollerup forklarer, at de igen i år har valgt, at pengene skal gå til aids-oplysning, fordi frykten for hiv-smitte fylder meget i unges hverdag. - Det så vi i en novellekonkurrence sidste år om at være ung i 90'erne. Næsten alle 200 noveller berørte faren for hiv-smitte, siger hun.

For at modtage og takke for den flotte gave var STOP AIDS-kampagnens aids-koordinator i Århus, Jens Thygesen, og næstformand Bjørn Hvidt-Pedersen mødt op.

▼ PARAPLYDOKUMENTATION

Medlemsgrupperne i paraplyorganisationen Den Selvejende Institution STOP AIDS skal til at tænke på at indsende den årlige dokumentation for deres medlemstal. Fristen er den 1. december. Samme frist gælder for nye bøsse/lesbiske grupperinger, som ønsker at være medlemmer. Alle bøsse/lesbiske grupperinger kan være medlemmer, hvis de har eksisteret i mere end tre måneder og har mere end 10 medlemmer. Paraplyorganisationens medlemmer kan sende delegerede til repræsentantskabsmødet, som vælger den bestyrelse, der lægger rammerne for STOP AIDS-kampagnens arbejde. Yderligere oplysninger kan fås hos kampagnechef Jakob Haff.

▼ TEMA-DAG OM DEMENS

Mange hiv-smittede bliver ramt af demens, og det giver helt særlige problemer for den hiv-smittede, de pårørende og plejepersonalet.

FS 27, der er en sammenslutning af infektionsmedicinske sygeplejersker under Dansk Sygeplejeråd, har derfor i samarbejde med medicinalfirmaet Pharmacia-Upjohn taget initiativ til en tema-dag om hiv-demens.

Tema-dagen er for alle interesserede og holdes i Odense kommunes kursuscenter torsdag den 14. november. Sidste frist for tilmelding er den 21. oktober til Lene Hergens eller Yvonne Nielsen på tlf. 65 41 26 62. Pris fordeltagelse er 325 kr. for medlemmer af FS 27 og 375 kr. for ikke-medlemmer.

▼ DÅRLIG BEHANDLING

Hiv-smittede i Århus amt klager til embedslægen over dårlig behandling

"Hiv-smittede i Århus amt får ikke den optimale behandling på Marselisborg Hospital, da man ikke måler den fri virusmængde i blodet." Sådan hedder det i en klage, som aids-koordinator Kund Hansen fra AktHIVhuset på vegne af de hiv-smittede har sendt til embedslægen i Århus amt. Alle øvrige aids-afdelinger i landet har indført rutinemæssig måling af virusmængden, fordi måling af virusmængden kan hjælpe lægerne til at vurdere, hvornår der skal sættes ind med behandling og om behandlingen er effektiv. Men på Marselisborg Hospital mener administrerende overlæge Paul Andersen ikke, at der er råd til at indføre analysen, før afdelingen har fået en ekstra bevilling fra amtet.

LÆGELIGT FORSVARLIGT

Det kan imidlertid have lange udsigter, for Århus amts sygehusudvalg har aldrig politisk behandlet en henvendelse om måling af virusmængden, oplyser kontorchef Steen Horster. Og det er der umiddelbart heller ingen udsigt til, at politikerne gør, fordi overlæge Paul Andersen har oplyst til udvalget, at den behandling, de hiv-smittede får på Marselisborg Hospital, lægeligt er fuldt forsvarlig og dermed synes begrundelsen for en ekstra bevilling også at være væk. - Overlæge Paul Andersen behøver ikke vente på ekstra bevillinger, siger Steen Horster. Han kan bare omprioritere inden for afdelingens rammebevilling, hvis han vil indføre analysen, siger Steen Horster.

ANSVARET SKUBBES

Embedslæge i Århus Kate Runge synes, det lyder, som om overlægen og amtspolitikerne skubber ansvaret over på hinanden og hun kan godt forstå, at de hiv-smittede føler sig i klemme. - Det lyder urimeligt, at hiv-smittede ikke får tilbudt samme behandling over hele landet, siger hun. Hun støtter derfor de hiv-smittedes klage og har sendt den videre i embedslægeinstitutionen, hvor det først skal vurderes, om klagen skal behandles af embedslægen eller sendes videre til patientklagenævnet.

▼ HIV-PRIS TIL PENSIONAT

Positivgruppen uddelte sidste weekend årets hivpris. Det skete traditionen tro, da gruppen markerede sin fødselsdag i villaen på Tesdorpfvej. Prismodtageren udpeges efter afstemning blandt alle gruppens medlemmer, og i år blev det Hiv-

Pensionatet, hvis daglige leder Lene Gottfredsen, modtog vazen fra Positivgruppens formand Jan Berntsen. Han motiverede valget med den næsten overmenneskelige indsats, som pensionatets frivillige og ansatte gennem årene har ydet for at hjælpe mere end 100 hiv-smittede til at genvinde både de fysiske og psykiske kræfter under ophold i pensionatet. Også Hiv-Pensionatets bestyrelse fik en stor tak for ikke mindst sommerens tunge arbejde med at sikre pensionatets overlevelse, før Jan Berntsen sluttede sin tale med at ønske pensionatet alt godt i fremtiden.

▼ OVERMENNESKE SØGES

Efter at STOP AIDS-kampagnen er flyttet til Amager-torv er medarbejderne fordelt på to etager. Det gør, at det kræver et næsten overmenneskeligt overblik af dén, som sidder i receptionen og passer telefonomstillingsbordet at holde hovedet koldt og styr på, hvor medarbejderne befinder sig "i huset" i dagens løb. Til at give et nap med og aflaste i receptionen og ved forefaldende kontorarbejde vil STOP AIDS-kampagnen derfor gerne i kontakt med endnu et "overmenneske", som mangler et sted at komme i jobtilbud eller træning.

Det siger sig selv, at du selvfølgelig også skal være rar og nem at omgås, være serviceminded og villig til at påtage dig lidt af hvert fra kontor- og sekretæropgaver til praktisk hjælp ved møder etc. Og så er det også en forudsætning, at dit jobtilbud indebærer, at du opnår fuld lønkomensation.

STOP AIDS-kampagnen er ikke nogen stor arbejdsplads, men der sker meget, og du får god mulighed for at lære alle kampagnens mange forskellige aktivitetsområder at kende. Hvis du tror, det er noget for dig, så ring og snak med kampagnesekretær Mogens Caprani på tlf: 33 11 29 11.

▼ HVA' SYN'S DU?

STOP AIDS-kampagnen inviterer dig til at sige din mening om kampagnens radioprogram Hiv, Håb & Kærlighed. Du behøver ikke at have hørt programmet før, men det er en forudsætning, at du er mand og har sex med mænd. Ring og få tilsendt udsendelsen på kassettebånd. Samtidig får du et skema med spørgsmål til programmet. Hvis du har mere tid, kan du komme en aften og diskutere udsendelsen sammen med 3-4 andre lyttere og en medarbejder fra kampagnen. Du skal regne med, at mødet varer et par timer, og som tak for hjælpen får du chancen for at vinde en pilotjakke. Ring til Christina Balslev i STOP AIDS-kampagnen, hvis du vil være med i undersøgelsen.

▼ FALDENDE TENDENS

Den seneste opgørelse over ny-konstaterede hiv-smittede og aids-patienter fortsætter de sidste års faldende tendens

De sidste års svagt faldende tendens med stadigt færre aids-diagnoser og ny-konstaterede hiv-smittede ser ud til at fortsætte, viser SerumInstitutets statistik for årets første otte måneder.

Specielt for bøsserne viser hiv-statistikken et fald i forhold til sidste år. Pr. 31. august er i alt 53 mænd, der har sex med mænd, konstateret smittet. Hvis tallet for de første otte måneder giver et nogenlunde billede af året som helhed, vil ca. 80 bøsser blive konstateret smittede i 1996, og det er 36 færre end året før.

Til sammenligning blev 77 heteroseksuelle testet hiv-positive fra januar til udgangen af august, hvor tallet for hele 1995 var 125.

Tallene viser, at de heteroseksuelt smittedes andel i forhold til de homoseksuelt smittede de senere år er vokset fra 35 til 46 pct. af de nyfundne. Det er imidlertid vigtigt at holde sig klart, når man læser tallene, at 45 pct. af de heteroseksuelt smittede er indvandrere eller flygtninge, og at langt de fleste var smittede, før de kom til Danmark.

STADIG FLEST BØSSER

Selv om hiv-statistikken taget under ét tyder på en mindre stigning i den heteroseksuelle hiv-smittespredning, kan tallene derfor ikke tages til indtægt for, at hiv nu generelt spredes mere blandt heteroseksuelle danskere end blandt bøsser.

For både homoseksuelt smittede og heteroseksuelt smittede har tallet de sidste år ligget konstant på omkring 100. - Hvis man så tager i betragtning, at den homoseksuelle del af befolkningen udgør en meget lille del i forhold til den heteroseksuelle, er der ingen tvivl om, at det stadig er bøsserne, som rammes hårdest, siger overlæge Else Smith fra Epidemiologisk afdeling på SerumInstitutet, som er ansvarlig for hiv-statistikken.

HOMO I ØST - HETERO I VEST

Ser man på den geografiske fordeling af de smittede, er det tydeligt, at de fleste smittede bor øst for Storebælt, hvor andelen af homo- og heteroseksuelt smittede er næsten lige stor. Ser man på Danmark vest for Storebælt, er det ligeså tydeligt, at andelen af heteroseksuelt

smittede i løbet af de sidste to år er blevet større end de homoseksuelt smittede.

Det har bl.a. fået overlæge Johannes Gaub fra Odense Universitetshospital til at gå til pressen med advarsler om stigende heteroseksuel smitte. I pressen har Johannes Gaub givet udtryk for, at den forstærkede udvikling giver behov for en anden strategi i aids-kampagnerne, og at det er forfæjlet, når kampagnerne kun retter sig mod de homoseksuelle. - Vi har, sagde Johannes Gaub, brug for en ny kampagne, rettet mod de mange danskere, der smittes under rejser.

Til Nyhedsbrevet siger Johannes Gaub, at han er blevet fejlretteret, og at han ikke mener, at kampagnerne til homoseksuelle skal stoppes. - Der skal bare også sættes ind med oplysning til danskere, som rejser i Afrika og Asien, siger han.

Han forklarer også, at han er gået til pressen, fordi hospitalet i år har fået henvendelse fra 23 smittede,

hvoraf de seks er bøsser, mens otte af de heteroseksuelt smittede har oplyst, at de mener at kunne føre smitten tilbage til en afrikaner.

Overlæge Else Smith forstår godt Johannes Gaubs reaktion, men pointerer, at talmaterialet er alt

for lille til at konkludere noget som helst på. - Det er klart, at læger landet over vil have forskellige opfattelser af problemernes omfang ud fra lokale tal, siger Else Smith, som tilføjer, at tallene for hele Danmark er så små, at man ikke kan konkludere på enkelte tal, men alene se efter tendenser, som kun viser sig over en årrække.

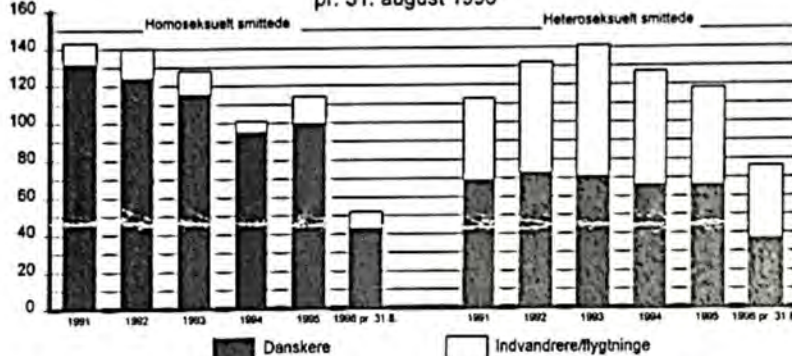
LANGSOMT OG STØT

Statistikken for aids-diagnoser viser heller ikke de store ændringer i forhold til de senere år. Tilsyneladende toppede kurven i 1993 med 239 diagnoser og er siden faldet langsomt men støt. Det gælder her som for hiv-tallene, at man skal være varsom med at tolke på så små tal. Skulle man alligevel forsøge en tolkning må det være, at statistikken nu afspejler, at de oplysningskampagner, som blev sat i værk for ti år siden, har båret frugt.

Når man kan tillade sig den tolkning, er det, fordi der i gennemsnit går omkring ti år fra hiv konstateres til aids-diagnosen, så aids-tallene netop giver et billede af, hvordan smittespredningen var for ti år siden.

Nyfundne hiv-smittede

pr. 31. august 1996

kilde: Statens Seruminstitut

▼ SAMMENBRUD

To års forhandlinger om AIDS-Fondets overtagelse af AIDS-Linien endt uden resultat

Sundhedsministeriet har nu sagt nej til fortsat at stille løngaranti for AIDS-Liniens ansatte, hvis administrationen af Linien overføres fra STOP AIDS-kampagnen til AIDS-Fondet.

Det betyder, at to års forhandlinger om Fondets overtagelse er faldet på gulvet, fordi AIDS-Fondet ikke ønsker at komme i den situation eventuelt at skulle hæfte for de ansattes løn i en opsigelsesperiode, hvis finanslovsbevillingen til at drive rådgivningen uventet bortfalder.

Sundhedsministeriet mener ikke, at en aftale om en seks måneders løngaranti, som blev indgået mellem Indenrigsministeriet og LBL, da AIDS-Linien åbnede i 1986, kan overføres til Fondet.

Det er ministeriets opfattelse, at aftalen var knyttet til LBL og derfor reelt ikke har eksisteret mellem STOP AIDS-kampagnen og ministeriet.

Fondet finder det på sin side uacceptabelt at skulle stille privat indsamlede midler som dækning for en statsligt finansieret virksomhed.

Både STOP AIDS-kampagnen, AIDS-Fondet og AIDS-Linien har ønsket en aftale og presset på for at få den i stand. For kampagnen betyder AIDS-Fondets nej, at paraplyorganisationens nye vedtægter, som for længst er vedtaget og godkendt af ministeriet og Civilrettsdirektoratet, stadig ikke kan sættes i kraft. Ministeriet er klar over, at det haster med at finde en anden løsning og har derfor på et møde tirsdag lovet i løbet af en uges tid at fremlægge et nyt forslag til, hvordan situationen kan løses

▼ NY SAG EFTER § 252

En 24-årig libanesisk kvinde bliver nu sigtet for at have udsat en 32-årig mand for hiv-smitte ved at dyrke usikker sex med ham uden at fortælle, at hun er hiv-smittet. Den 32-årige har anmeldt kvinden til politiet i Slagelse, som har bedt politiet i Ringsted politikreds, hvor kvinden bor, afhøre hende med en sigtets rettigheder. Den 32-årige har oplyst, at han har haft samleje uden kondomer med kvinden 6-7 gange, og politiet mener, at det er tilstrækkelig basis for at føre en sag efter den nye stk. 2 i straffelovens § 252, der taler om straf til den: 'der på hensynsløs måde gentagne gange eller under iøvrigt særligt skærpende omstændigheder forvolder fare for, at nogen smittes med en livstruende og uhelbredelig sygdom.'

Kriminalinspektør H. C. Hansen fra Ringsted politi

bekræfter, at kvinden nu skal afhøres. Når efterforskningen er slut, sendes sagen tilbage til Slagelse politi, hvor det bliver op til juristerne at afgøre, om efterforskningen har skabt tilstrækkeligt grundlag for at rejse tiltale mod kvinden.

▼ FÅ SVAR I BIRMINGHAM

Individuel behandling baseret på virusmængde var budskabet på international konference om medicinsk behandling af hiv-patienter

Anbefalingen fra forskere verden over lyder på at sammensætte en individuel behandling til den enkelte patient, som får virusmængden til at falde under måleligt niveau. Derudover var der ikke mange klare budskaber på konferencen i Birmingham, som sluttede i dag. Men som professor J.R. Pattison fra Londons Universitets medicinske fakultet sagde i sin åbningstale søndag er det en spændende tid at gå til hiv-konferencer i.

Og det er han ikke ene om at synes. 1800 deltagere - fortrinsvis læger - fra 55 lande havde konferencen trukket til Birmingham. Forskerne er stadig fyldt af den optimisme, resultaterne af kombinationsbehandlingen har ført med, og som har præget aids-konferencerne siden den i København sidste år.

3TC -EN SUCCES

Det var de store spørgsmål om, hvordan forskningen kommer videre, som prægede programmet mere end skelsættende resultater, der kan føre til nye behandlingsstrategier. De eneste slagkraftige resultater kom fra SAESAR-studiet, som meget overbevisende dokumenterer, at kombinationen af 3TC og Retrovir er en meget effektiv blanding af baseanaloger. I forsøget med 1.892 hiv-smittede fra hele verden blev dødeligheden reduceret med 53 pct. i den gruppe, som fik 3TC og Retrovir i forhold til den gruppe, der alene fik Retrovir. Desuden var virkningen tydelig uanset om, patienterne tidligere havde været i antiviral behandling.

TÆLLER DØDE

SAESAR-forsøget var i realiteten allerede overhalet af de lovende resultater af kombinationsbehandling med proteasehæmmere. Det er imidlertid betydningsfuldt, fordi det giver en række kliniske data om, hvorvidt medicinen får hiv-smittede til at leve længere med én behandling i forhold til en anden. Samtidig er det måske sidste gang, at et forsøg ligefrem skal tælle døde, før forsøgsresultatet kan anerkendes som grundlag for behandling. I det hele taget

var tilrettelæggelse af forsøg og spørgsmålet om, hvilke parametre, man skal måle på, centrale emner i Birmingham.

Stemningen på konferencen talte for at anerkende et forsøg som brugbart grundlag for behandling, hvis forsøget viser, at et stof eller en kombination af stoffer sænker virusmængden til under måleligt niveau og får cd4-tallet til at stige.

Langvarige forsøg vanskeliggøres også af, at forskerne allerede har mere end 200 forskellige kombinationer af stoffer til behandling, og at de tåles af og virker meget forskelligt fra patient til patient. Det argument brugte også dr. S. Hammer fra Boston for at motivere, at behandling i højere grad tilrettelægges efter patienternes individuelle behov.

Konferencen rummede altså mange forslag til, hvordan og hvornår lægerne skal behandle og, hvordan forsøg skal tilrettelægges i fremtiden, men egentlige resultater og klare svar var det småt med på konferencen i Birmingham.

▼ KVINDE SMITTER KVINDE

For første gang mener det svenske hiv-kancelli, at det er sandsynliggjort, at en svensk kvinde er blevet smittet med hiv af sin kvindelige partner, oplyser det svenske RFSL i en pressemeddelelse.

Partneren menes at have været i et fremskredent stadium i sygdommen med stor virusmængde i blodet. At kvinden blev smittet, forklarer hiv-kancelliet med det faktum, at den hiv-smittede kvinde havde menstruation, da hun havde sex med sin partner.

Anna Mohr fra hiv-kancelliet siger i en kommentar, at kvinder løber en relativt lille risiko for hiv-smitte ved at have sex med hinanden, men at hiv-kancelliet alligevel tidligt har advaret mod, at der kan være risiko for at overføre hiv gennem netop menstruationsblod.

▼ 30 MIO. MERE TIL MEDICIN

Aids-afdelingerne i København søger flere penge for at tilbyde tre-stof-behandling, når hiv-smittede begynder antiviral behandling

Lægerne fra landets aids-afdelinger er enedes om igen at ændre standardbehandlingen for hiv-smittede, som første gang tilbydes antiviral behandling. Lægerne tror så meget på resultaterne af forsøg med tre-stof-kombinationsbehandling, at de indstiller, at patienterne begynder med tre stoffer med det samme, hvor standard indtil nu har været at begynde med to stoffer og først senere tilsætte et 3. stof.

En afgørende faktor for, hvornår behandlingen i det hele taget skal begynde, bliver også virusmængden i den smittedes blod. Lægerne anbefaler nu at tilbyde behandling tidligere, hvis virusmængden i blodet er ekstremt høj, uanset om cd4-tallene følger det normale.

Lægerne i København vurderer, at de samlede udgifter til den nye behandlingsstrategi bliver en ekstra-regning på næste års sygehusmedicinbudget på i alt 30 mio. kr. Rigshospitalet og Hvidovre Hospital har allerede søgt Hovedstadens Fællesskab om forhøjelse af næste års budget, oplyser overlæge Jan Gerstoft fra Rigshospitalet. Han forklarer merudgifterne med, at det er logisk nok, at udgifterne stiger, når en behandling virker. Bare det at patienterne lever længere gør, at de skal have medicin i længere tid.

FÆRRE PATIENTER - FÆRRE PENGE

De gode resultater af kombinationsbehandlingen har også vist sig ved, at hiv-smittede har langt færre indlæggelser, og umiddelbart skulle man tro, at det ville give en besparelse, som kunne betale for medicinen.

- Sådan er det bare ikke, siger Jan Gerstoft og forklarer det med, at hospitalernes opdeling i centre gør, at færre patienter i sengene betyder færre penge til afdelingerne, som får penge i forhold til, hvor mange døgn en patient er indlagt.

Anbefalingen af en ny standardbehandling og retningslinier for, hvordan lægerne skal bruge virusmængden, er udarbejdet i et udvalg, som de infektionsmedicinske overlæger nedsatte i sensommeren. Udvalget har siden da gennemgået alle tilgængelige data om forsøg med de nye principper for, hvornår og hvordan antiviral behandling skal sættes ind. Overlæge Jan Gerstoft, der har siddet med i udvalget, siger, at patienterne må væbne sig med tålmodighed, før de afkræver lægerne den nye behandling. Hovedstadens Sygehusfællesskab har først lige fået vores ansøgning, og den gælder næste års budget, så HS skal lige have lov til at behandle ansøgningen ordentligt, siger Jan Gerstoft.

▼ GANG I GRYDERNE

Lørdag den 9. november og søndag den 10. november lægger Kafé Knud køkken til to kurser i praktisk madlavning for hiv-smittede med kostvejleder Eva Lydeking-Olsen. De to ens kurser gennemføres fra kl. 9 til 16 og følges op torsdag den 28. november kl. 15 til 17.

Det er selvfølgelig begrænset, hvor mange der kan svinge rundt med gryder og pander på samme tid i Kafé Knuds køkken, så derfor er det nødvendigt at melde sig til på forhånd på tlf. 33 11 29 11.

▼ SÆT X I KALENDEREN

Sæt kryds i kalenderen torsdag den 14. november kl. 19.30, hvor der er workshop om sikker og usikker sex i parforholdet for mænd, der har sex med mænd. Sted: STOP AIDS-kampagnen, Amagertorv 33. Tilmelding: 33 11 29 11.

▼ FOKUS PÅ HIV-SMITTEDE

Sundhedsstyrelsens årlige Informationskampagne koncentrerer sig i år om at nedbryde fordomme, hiv-smittede møder i hverdagen

Diskrimination mod hiv-smittede og nedbrydning af de fordomme, der møder hiv-smittede på arbejdspladsen, i vennekredsen og i den nære familie er emnet for Årets store hiv-informationskampagne i Sundhedsstyrelsens regi.

Kampagnen kører fra den mandag den 25. november til og med torsdag den 12. december med annoncespot før og efter TV2-Nyhederne, i dagbladsannoncer og et 12 siders tillæg i Politiken og Jyllands-Posten den 1. december. Desuden uddeles der go-cards på barer i København, Århus, Odense og Aalborg.

På et pressemøde i Sundhedsstyrelsens gobelinsal onsdag middag blev kampagnens formål og indhold præsenteret af fuldmægtig Henning J. Sandau efter oplæg fra sundhedsminister Yvonne Herløv Andersen. Medicinaldirektør Einar Krag ledede mødet, hvor Hiv-Danmarks formand Michael Smedemark talte som repræsentant for de hiv-smittede.

DEBATSKABENDE

Kampagnen er skabt med det formål at sætte en debat i gang blandt ikke-smittede om hiv-smittedes vilkår. Mange hiv-smittede oplever, at sygdommen fratager dem deres personlighed, at de kun opfattes som „smittekilder“ eller „syge“. Gennem kampagnen er det målet at vise, at hiv-smittede ikke bare er hiv-smittede, men har muligheden for at leve et liv med hiv.

Kampagnen er delt i en provokerende, interesse-skabende del og en uddybende del, hvor hiv-smittede og pårørende i personlige beretninger fortæller om deres liv.

I den interesseskabende del skal læseren/seeren konfronteres med egen viden gennem spørgsmålene: *Ved du, om man kan have et liv med hiv?* og *Vil du vide om, hiv-smittede har et liv?* Svarer man ja, kan man høre om den hiv-smittedes liv. Svarer man nej, har man også aktivt fravalgt muligheden for at høre om hiv-smittede og deres pårørende og indirekte accepteret påstanden om, at *hiv-smittede bare er hiv-smittede*.

AUTENTISKE HISTORIER

I TV2 kan seerne før og efter Nyhederne kl. 19 møde tre personlige beretninger. Før Nyhederne opfordres seerne til at sætte videoen til for at optage indslaget, som kommer efter nyhederne. Seerne får altså kun hele beretningen, hvis de involverer sig aktivt og stykker historien sammen ved at bruge videoens pauseknap

eller finder historien på tekst-TV. Der medvirker i alt ni hiv-smittede eller pårørende i kampagnen i dagbladene og på TV.

Kampagnen koster i alt 3,9 mio. kr., og heri er også inkluderet udgifterne ved at forsyne amternes hiv-aids-kontaktpersoner med kampagnematerialet, så debatten kan fortsætte på lokalt plan.

▼ DET GØR FOR ONDT

Både læger og patienter er så tilbageholdende over for smertestillende medicin, at mange aids-patienter har for mange smerter

Det er uacceptabelt, at lægerne ikke i højere grad informerer aids-patienter om mulighederne for smertebehandling. Det er en af konklusionerne i en ny undersøgelse om smerter, som sygeplejerske Liv Frich og læge Finn M. Borgbjerg netop har offentliggjort i Ugeskrift for Læger. Deres undersøgelse viser, at 74% af de interviewede aids-patienter har smerter i forbindelse med deres sygdom. Kun 11% af patienterne fik fast smertestillende behandling, selv om mere en halvdel havde daglige eller konstante smerter, som påvirkede deres hverdag. Liv Frich og Finn M. Borgbjerg konstaterede også, at det ofte var patienterne, der selv afviste smertebehandling. Patienterne var bange for, at behandlingen gør dem til narkomaner og at bruge mulighederne op så tidligt, at kraftigere smerter senere ikke ville kunne lindres.

BLIVER IKKE NARKOMAN

- Man skal ikke bare bide tænderne sammen og prøve at holde smerten ud, siger Liv Frich til Nyhedsbrevet.
- Man bliver ikke narkoman af at få fast og døgndækkende smertestillende behandling, for man kan sagtens trappes ud af den, når årsagen til smertene er væk. Man skal heller ikke være nervøs for, at lægerne på et tidspunkt har opbrugt mulighederne for at lindre smerter. Der findes mange smertestillende midler, som kan kombineres på mange forskellige måder, forklarer hun.

OPDRAGES TIL SMERTER

Men det kræver viden og tid at give en ordentlig smertebehandling. Patienterne skal have god information, så de ved, hvad de siger ja eller nej til. Lægerne skal bruge mange ressourcer på at finde den helt rigtige behandling og så at justere den, så den virker optimalt. - Jeg tror også, det handler om, at vi på afdelingerne skal opdrages til at sætte lige så meget fokus på smertebehandling, som man efterhånden har lært at gøre på kræft-afdelingerne, siger Liv Frich.

▼ TIDLIG OG SEN INDSATS

Aids-konferencen i Birmingham overbeviste ikke danske læger om værdien af tidlig behandling

Giv tre-stofbehandling første gang, du ser patienten. Det var budskabet til kollegerne fra mange af de amerikanske læger ved hiv-medicin-konferencen i Birmingham først på måneden. Teorien er, at kraftig behandling tidligt kan holde produktionen af hiv så langt nede, at der ikke opstår modstandsdygtige mutationer. Og når der er lav produktion af virus, bliver man ikke syg. Sådan er det i hvert fald i teorien. Men endnu har ingen undersøgelser givet entydige beviser på, at teorien også holder i praksis.

UNØDVENDIG BEHANDLING

- Vi vil helst ikke give unødvendig behandling eller behandling, som på længere sigt gør mere skade end gavn, siger 1. reservelæge Court Pedersen fra Hvidovre Hospital. De kraftige kombinationsbehandlinger har kun været kendt i lidt over et år, så ingen kender behandlingens langtidsvirkninger. - Jeg synes, vi ville komme i en uheldig situation, hvis en hiv-smittet har fået tre stoffer hver dag i ti år, hvor han måske alligevel ville have været symptomfri og han så alligevel bliver syg, fordi behandlingen ikke virker mere. Så har han fået stærk medicin med bivirkninger helt forgæves, siger Court Pedersen.

Kombinationsbehandling virker nemlig kun, hvis man tager medicinen fast. Hvis man glemmer at tage den eller ikke tager alt det, man har fået ordineret, kan behandlingen gøre mere skade end gavn. For lidt af stofferne i blodet giver hiv mulighed for at blive modstandsdygtig over for dem. Og er hiv først blevet modstandsdygtig over for ét stof, virker mange andre stoffer heller ikke.

- Vi skal finde en fornuftig grænse, hvor vi er nogenlunde sikre på, at patienterne orker at tage medicinen og får gavn af behandlingen. Foreløbig tyder det på, at de danske retningslinier er meget fornuftige, siger Court Pedersen.

▼ WAD OG KAMPAGNEN

Læger, hiv-smittede, politikere og publikum diskuterer principperne for dansk aids-politik ved et panelmøde i København

STOP AIDS-kampagnen bruger World AIDS Day søndag den 1. december til at sætte fokus på de principper for dansk aids-politik, som blev fastlagt for snart ti år siden. Skal principperne fastholdes eller ændres? Hvad mener lægerne? Hvad mener politikerne, og hvad mener du? Et panel på fire lægger op til debat med STOP AIDS-kampagnens formand Erik Ladefoged som ordstyrer. I panelet sidder overlægerne Jens Ole Nielsen, Hvidovre hospital og Hugh Zachariae, tidligere Marselisborg hospital, den tidligere formand for Hiv-Danmark, Ole Morten Nygaard og formanden for Dansk Folkeparti Pia Kjærsgaard. Panelmødet, der introduceres af læge og forsker Jan Fouchard, finder sted på

Sebastian Bar/Café i Hyasenstræde i København og begynder kl. 14.

STOP AIDS-kampagnens Sikker Sex Bande er på benene med kondomraid natten før på PAN Diskotek og med uddeling af kondomer, glidecreme og informationsmateriale på Hovedbanegården søndag eftermiddag. Også i Århus bruger frivillige fra kampagnen natten til kondomraids i byens natteliv.

SE I AVISEN

I løbet af World AIDS Day er der planlagt så mange aktiviteter over hele landet, at vi i Nyhedsbrevet må afstå fra at omtale alle arrangementer. Nogleord for årets ca. 70 arrangementer i 23 byer er "trafik", så et godt bud på, hvor de lokale aktiviteter finder sted, er trafikknudepunkter som f.eks. banegårde, afgangshaller og på færger. Desuden holdes der gudstjenester i en lang række kirker over hele landet. For præcise oplysninger om tid og sted henviser vi til annoncering i lokale dagblade og ugeaviser.

AIDS-Fondet benytter dagen til at gennemføre en landsindsamling i samarbejde med Danmarks Radio, som i direkte transmission fra kulturbyfærgeren 'Kronborg' sender et indsamlingsshow med titlen "Et lys i mørket". Fondets præsident Susse Wold og underholdningschef Jarl Friis Mikkelsen er værter for showet, som sendes kl. 20 til 21. I dagene omkring 1. december kan der indtelefoneres beløb til AIDS-Fondet på telefonnummer 90 23 90 10. Om eftermiddagen sejler 'Kronborg' fra Islands Brygge til Amaliehaven og giver Open Air-koncert undervejs.

Fra kl. 15 til 21 står Positivgruppen for en lysskulptur på Nytorv i København, og om aftenen er der gudstjeneste kl. 20 i Helligåndskirken på Strøget med underholdning af Gråbrødrekoret og den klassiske guitarist Kaare Norge.

Kafé Knud serverer traditionen tro luksuskagebord fra kl. 13, der er gourmetmiddag kl. 18.30, som tilberedes af TV-kokken Jan Friis Mikkelsen, og kl. 21 underholder Maria Carmen Koppel og hendes bror Benjamin Koppel.

▼ FARVEL TIL HIV-DANMARK

Administrationschef Lone Sigbrand, der i snart tre år har været patientorganisationen Hiv-Danmarks daglige leder, har med øjeblikkelig virkning forladt sin stilling. I et brev til Hiv-Danmarks samarbejdspartnere skriver Lone Sigbrand, at hun og Hiv-Danmarks bestyrelse i enighed har indgået aftale om, at hun fratræder sin stilling med øjeblikkelig virkning.

Hiv-Danmarks formand Michael Smedemark beklager, at Lone Sigbrand har forladt sin stilling, men har ingen yderligere kommentarer.

▼ FORSKNING PÅ TV

Journalist Alex Frank Larsen har med et tv-hold i seks år fulgt to danske forskeres forsøg på at finde en hiv-vaccine. Fredag og lørdag sender DR2, kl. 21.35 og DR1 kl. 13.40 programmet *Den sorte svane*, hvor John-Erik Stig Hansen og Henrik Clausen fortæller om deres forsøg.

▼ PENGE TIL HIV-MEDICIN

HS giver grønt lys til at bruge tre stoffer som første behandlingstilbud

Hovedstadens Sygehusfællesskab er på vej med et ja til en forhøjelse af bevillingen til hiv-medicin for 1997 med omkring 30 mio. kr. bekræfter lægefaglig direktør Lone de Neergaard over for Nyhedsbrevet. De københavnske læger tror nemlig så meget på resultaterne af behandling med tre stoffer, at de vil tilbyde hiv-smittede at begynde med tre stoffer som første behandling. Hidtil er antiviral behandling begyndt med to stoffer, og først når de har mistet effekten, er der tilsat et tredje stof.

Der er derimod ikke ændret på tidspunktet for, hvornår hiv-smittede første gang får tilbudt antiviral behandling. Det vil som hovedregel stadig være, når den smittedes immunforsvar er så svækket, at cd4-tallet er faldet til omkring 300.

Cd4-tallet er imidlertid ikke det eneste testsvar, der får betydning for, hvornår behandlingen skal begynde. Her spiller også virusmængden i blodet ind. Undersøgelser tyder på, at sygdommen vil udvikle sig

hurtigere, hvis virusmængden er høj, og derfor vil lægerne tilbyde smittede med høj virusmængde behandling, selv om cd4-tallet stadig er mere end 300. Overlæge Jan Gerstoft fra Rigshospitalet understreger, at lægerne aldrig lader en behandling diktere af test-tallene. - Vi ved godt, at cd4-tal og virusmængde ikke kan fortælle os alting. Derfor spiller det selvfølgelig også ind, hvordan patienten i almindelighed har det. Og om han f.eks. har Kaposi sarkom eller en infektion, som kan fortælle os, at nu bør vi gå ind med antiviral behandling, siger Jan Gerstoft.

MANGE MULIGHEDER

Og der er efterhånden mange stoffer at vælge mellem, når lægerne skal mikse en cocktail med tre eller fire stoffer. En del af stofferne hæmmer det enzym hos hiv, der hedder revers transkriptase, mens en anden gruppe af stoffer hæmmer et andet enzym, som kaldes protease.

Typisk vil der indgå to baseanaloger i kombinationsbehandling som f.eks. Retrovir og Epivir, og en proteasehæmmer, som f.eks. kunne være Norvir.

I figuren nederst til venstre har vi opstillet en liste over de stoffer, som bruges af danske læger. Stofferne er enten godkendt til brug i Danmark, eller også har lægerne dem til rådighed som forsøgsmedicin.

Lægerne har imidlertid ingen erfaringer med, hvilken proteasehæmmer eller kombinationer af proteasehæmmere, som er bedst. Derfor bliver alle patienter indtil videre spurgt, om de vil være med i en undersøgelse, hvor det ved lodtrækning afgøres, om de får en enkelt proteasehæmmer eller en kombination af to.

▼ TO GANGE KAPOKIS

Forsøget med Linomid er droppet - til gengæld begynder to andre forsøg med behandling mod Kaposi sarkom

Medicinalfirmaet Pharmacia Upjohn har på grund af omprioriteringer valgt ikke at gennemføre et forsøg med det immunstimulerende stof Linomid mod Kræftformen Kaposi sarkom. Men samtidig begynder to nye Kaposi-forsøg på Hvidovre Hospital og Rigshospitalet.

Linomid-forsøget, som vi omtalte i Nyhedsbrev nr. 18 den 28. august, skulle afklare, om Linomid virkede hæmmende på Kaposi sarkom, som laboratorieforsøg antydede. Samtidig er Linomid ikke så giftig, som traditionel kemoterapi, og man formodede derfor også, at det ville give færre bivirkninger.

Antivirale midler

Forkortelse	international betegnelse	kommerciel betegnelse	medicinalfirma
Baseanaloger (hæmmer enzymet revers transkriptase)			
AZI	Zidovudine *	Retrovir®	Glaxo-Wellcome
ddl	Didanosine *	Videx®	Bristol-Myers-Squibb
ddC	Zalcitabine *	Hivid®	Roche
d4T	Stavudine *	Zerit®	Bristol-Myers-Squibb
3TC	Lamivudine *	Epivir®	Glaxo-Wellcome

Non-baseanaloger (hæmmer enzymet revers transkriptase)

-	Nevirapine †	Viramune®	Boehringer-Ingelheim
R89439	Loviride †	-	Searle
U90152	Delavirdine †	-	Pharmacia-Upjohn

Proteasehæmmere (hæmmer enzymet hiv-protease)

RO-31-8959	Saquinavir *	Invirase®	Roche
ABT-538	Ritonavir *	Norvir®	Abbott
MK-639	Indinavir *	Crixivan®	MSD
AG-1343	Nelfinavir †	Viracept®	Agouron

* = godkendt til brug i Danmark - † = bruges i forsøg - dec. 1996

Kilde: Chron Diagnostics

De to nye forsøg drejer sig også om stoffer, som ikke indgår i traditionel kemoterapi. Foreløbige undersøgelser tyder på, at stofferne Valaciclovir og Foskovic, der normalt bruges til at bekæmpe herpesinfektioner, også kan hæmme Kaposi sarkom. Udgangspunktet for forsøgene er det nyopdagede herpesvirus HHV8 (Human Herpes Virus 8), som forskerne tror er den egentlige årsag til kræftformen Kaposi sarkom. Der bliver tale om to små forsøg med i alt 13 patienter, og begge forsøg bliver åbne forsøg, så både patient og læge ved, hvilken medicin patienten får.

STADIG SYG AF HIV

1. reservelæge Jens Lundgren leder Kaposi-forsøgene på Hvidovre hospital, og han er nu så langt, at han opfordrer patienter til at melde sig til projektsygeplejerskerne, hvis de vil være med i forsøget. Over for Nyhedsbrevet understreger han, at der stadig er brug for at finde bedre behandlinger af hiv-følgesygdomme.

- I begejstringen over de foreløbige gode resultater af kombinationsbehandlingen må vi ikke glemme, at man stadig bliver syg af hiv, og vi skal derfor også finde de bedste behandlinger af følgesygdommene, siger Jens Lundgren.

▼ SORTE SVANER I FLOK

Forskerne på Hvidovre Hospital ved nu, hvorfor sukkervaccinen ikke virker, men har endnu ikke fundet løsningen

I dokumentarprogrammet *Den sorte svane*, som blev vist på DR-TV i weekenden, fulgte seerne to forskere i deres arbejde med at udvikle en vaccine med antistoffer mod et sukkermolekyle på hiv's overflade. Vaccinen er imidlertid langt fra lige på trapperne. I teorien skulle antistofferne virke mod alle typer af hiv, fordi sukkermolekylet ikke ændrer sig, selv om hiv muterer. Men den tilsyneladende optimisme med hensyn til praktisk at udvikle vaccinen holdt ikke længe. Efter optagelserne til programmet fandt de to forskere, John-Erik Stig Hansen fra Hvidovre Hospital og Henrik Clausen fra Tandlægehøjskolen, nemlig ud af, at antistofferne ikke virker i virkeligheden.

KLYNGER AF SUKKER

Og nu har de også fundet ud af hvorfor. I laboratoriet arbejder forskerne med enkelte sukkermolekyler, men det virker ikke hos patienterne, hvor sukkermolekylerne sidder på hiv's overflade i klynger, som antistofferne ikke kan binde sig til.

- Men vi arbejder videre på at løse problemet, siger John-Erik Stig Hansen til Nyhedsbrevet. Han mener stadig, at sukkermolekylerne er noget af det mest lovende inden for vaccineforskning. Men denne forskning er næsten opgivet verden over, for selv om den har givet en masse ny viden om hiv, så er vaccinen ikke lige på trapperne. Derfor kniber det med bevilninger fra medicinalfirmaerne, som ser større perspektiver og økonomisk gevinst i at udvikle behandlinger.

▼ TIP TAK

STOP AIDS-kampagnen har modtaget 282.600 kr. fra Tips- og Lotto-midlerne, som hvert år giver tilskud til forskellige formål. En af puljerne er forbeholdt organisationer, der laver sundhedsfremmende arbejde. Det er første gang kampagnen har modtaget tips-midler, fordi en organisation skal have eksisteret i over 2 år, før den overhovedet kan komme i betragtning. Tips-midlerne tildeles i forhold til den årlige omsætning.

▼ HIV-REKLAMER

50'er popkunst om sikker sex på Sebastian

"Jeg føler mig langt sikrere" er en af de påstande, som fra den 12. december bliver slynget i hovedet på gæsterne på Sebastian bar og café i København. Og nej, der refereres ikke til det nye kemikaliefyldte bind i trussen, men derimod til sikker sex. STOP AIDS-kampagnen har samarbejdet med grafiker Claus Lynggaard om at tviste kendte reklameslogans til sikker sex-budskaber udformet som popkunst med illustrationer fra '50'ernes reklamer. Resultatet af tvisteriet afsløres første gang ved ferniseringen den 12. december kl. 20-22. Udstillingen vil kunne ses indtil den 12. februar 1997. Og husk: Se den før din nabo.

▼ HVIS DU VIL VIDE MERE

Hvis du vil vide mere om sikker sex, inviterer STOP AIDS-kampagnens Sikker Sex Bande alle interesserede unge bøsser og lesbiske til vidensdag lørdag den 7. december kl. 13 på Amagertorv 33 i København. Indtil kl. 17 skal deltagerne diskutere spørgsmål som: Kan man blive rask af den nye medicin? Hvor sikkert er det at sutte pik? Og hvordan finder man en sikker sex-strategi, man også kan holde? For at sikre sig en plads eller høre nærmere, kan man ringe til Hans Donslund eller Mie på STOP AIDS-kampagnen.

▼ VALG FOR FRIVILLIGE

Frivillige i STOP AIDS-kampagnen skal vælge delegerede til repræsentantskabsmødet

Sig nærmer tiden, hvor STOP AIDS-kampagnes frivillige skal vælge tre delegerede til Den Selvejende Institution STOP AIDS's repræsentantskabsmøde den 8. marts 1997. To vælges blandt de frivillige i Øst-Danmark og det sker på et valgmøde på Amagertorv 33 i København tirsdag den 7. januar kl. 19. For Fyn og Jyllands frivillige, holdes der møde i Jægergaardsgade 42 i Århus fredag den 24. januar kl. 17, hvor den delegerede fra Vestdanmark vælges. Man kan kun stille op til Den Selvejende Institution STOP AIDS's bestyrelse, hvis man er blevet valgt som delegeret. Vil du vide mere om bestyrelsesarbejdet og repræsentantskabsmødet, kan du ringe til Jakob Haff eller Nille Friis.

▼ SKRÆMMENDE BLANDING

Læger advarer mod at blande proteasehæmmere med ellers harmløs medicin eller med euforiserende stoffer

Det har næppe været vigtigere end nu for hiv-smittede i kombinationsbehandling at rette sig efter lægens anvisninger. For listen er lang over medicin og stoffer, som bliver til giftige blandinger sammen med proteasehæmmere, der er den nye gruppe stoffer i kombinationsbehandling mod hiv. Og listen indeholder også medicin, der normalt betragtes som harmløs, og som kan købes i håndkøb.

STESOLID OG TELDANEX

- Man skal rydde godt op i sit medicinskab, når man begynder på kombinationsbehandling, siger 1. reserve-læge Birgit Kvinesdal fra Rigshospitalet. - Det går ikke, at man f.eks. tager nogle Stesolider, man har liggende derhjemme. Det kan man blive alvorligt syg af. Hun understreger, at når man siger ja til kombinationsbehandling, så siger man også ja til at følge lægens råd til punkt og prikke. Og man skal være fuldstændig åben og ærlig over for lægen og fortælle, hvilken medicin og hvilke euforiserende stoffer, man tager.

For det er svært at huske alt det, der er farligt. Normalt betragtes høfebermidlet Teldanex, der kan købes i håndkøb, som harmløst. - Men det er altså et af de midler, man ikke må tage sammen med nogle af proteasehæmmerne. Så man skal altså spørge om hvad som helst og hellere én gang for meget end én gang for lidt, siger Birgit Kvinesdal.

Proteasehæmmerne evne til at reagere med anden medicin kræver, at lægerne tænker sig grundigt om, hver gang de skal give ny behandling. De forskellige proteasehæmmere reagerer nemlig forskelligt med noget af den medicin, man traditionelt bruger til at behandle følgesygdomme med. Man kan derfor blive nødt til at skifte en proteasehæmmer ud med en anden, hvis en hiv-smittet måske får svamp, der skal behandles med f.eks. Nizoral. Listen indeholder også visse stærke smertestillende midler og grupper af giftmedicin.

- Man skal være eget omhyggelig i sit samarbejde med patienterne, siger Birgit Kvinesdal. Lægen skal, selv om det er vinter og ikke sæson for høfeber, huske at spørge, om patienter tager Teldanex. Det kræver selvfølgelig også, at patienten selv er meget grundig med at fortælle, hvilken medicin og hvilke stoffer han tager. - Man skal være helt ærlig også om stoffer, som man måske kun har tænkt sig at tage en enkelt gang ved en festlig lejlighed, understreger Birgit Kvinesdal og henviser til et eksempel fra England, hvor blandingen af proteasehæmmer og ecstasy formentlig blev dødelig for en 32-årig diskoteksgæst. Han døde få uger at være indtaget af proteasehæmmere og efter at have indtaget ecstasy på diskoteket.

- Selv om vi ser, at nogle pludselig dør af at tage ecstasy, er det sandsynligt, at det var blandingen med proteasehæmmer, han døde af, siger Birgit Kvinesdal. Hun forklarer det med, at mange euforiserende stoffer er bygget op som og virker som andre stoffer, lægerne ved ikke må blandes med proteasehæmmere.

KLARE AFTALER

De nye kombinationsbehandlinger med proteasehæmmere er på flere måder problematiske for hiv-smittede. Ikke kun fordi man altid skal sikre sig, om det går an at tage en eller anden pille. Kombinationsbehandlingen kræver også, at man planlægger sin dag meget nøje. De 3-4 stoffer, som indgår i behandlingen, skal nemlig ofte tages på forskellig måde. Nogle piller skal tages sammen med mad, mens andre slet ikke virker, hvis man spiser lige før eller efter, man har taget sin medicin. Det er heller ikke nok at tage medicinen *nogenlunde* regelmæssigt. Al medicin skal tages på den rigtige måde, ellers kan behandlingen gøre mere skade end gavn. Både læge og patienter skal derfor være meget omhyggelige med at lave aftaler, som kan overholdes. Og det kan være svært at klare på de ca. 10 minutter, der normalt er afsat til hver patient.

▼ STADIG HOSPICE-TILSKUD

Frederiksberg kommune har besluttet at gøre forsøgsordningen med kommunalt tilskud til betaling af ophold på hospice for uhelbredeligt syge og døende i den sidste tid permanent.

Ordningen blev indført for syv måneder siden og giver kommunens borgere ret til et tilskud på 1.000 kr. i døgnet til hospiceophold. Det sociale udvalg har nu indstillet til kommunalbestyrelsen, at ordningen gøres permanent fra årsskiftet.

Forsøgsordningens første syv måneder har i alt kostet kommunen 288.000 kr.

▼ TRE STOFFER I ÅRHUS

Århus amt tilbyder tre-stof-behandling fra nytår efter anbefaling fra Sundhedsstyrelsen

Sundhedsudvalget i Århus amt er nu parat til at give lægerne på Marselisborg hospital mulighed for at tilbyde hiv-smittede den tre-stofs-kombinations-behandling, som allerede er taget i brug på de øvrige aids-afdelinger i landet.

Sundhedsudvalget ønskede Sundhedsstyrelsens vurdering af effekten af den dyrere tre-stof-behandling, for udvalget sagde ja til en behandling, der skønnes at ville forhøje medicinkontoen med 2,5 mio. kr. om året. Den anbefaling foreligger nu, og formanden for udvalget Knud Erik Særkjær siger i en kommentar til Jyllands-Posten, at han derfor på et møde i januar vil anbefale udvalget at sige ja til behandlingen og merudgiften.

At udvalget har brugt så lang tid på at sige ja til den livsforlængende tre-stof-behandling forklarer Knud Erik Særkjær med, at amtet har et så anstrengt budget, at udvalget først ville have Sundhedsstyrelsens ord for, at behandlingen også hjælper. - Vi ville, siger Knud Erik Særkjær, være sikre på, at den hjælper - det skulle jo nødtigt gå samme vej som med hoftepatienterne og Bonelocsagen.

▼ TRÆKKERDRENGE PÅ FYN

„Gruppen til særlig indsats over for mænd, der har sex med mænd“, der er en gruppe under AIDS-INFO/Fyn, har i efteråret iværksat en undersøgelse, der skal samle dokumentation om mandlig prostitution/betalings-sex i Fyns amt.

Projektet er en direkte følge af sidste års CEN/LOK-kampagne, hvor MM-gruppen udarbejdede et forslag til indsats over for trækkerdrengene i Odense. Der findes imidlertid ingen dokumenteret viden om omfanget af mandlig prostitution i Odense, som tidligere projekter har afdækket i København og Århus.

Derfor skal undersøgelsen i første omgang afdække, om der i det hele taget er behov for en særlig indsats over for mandlige prostituerede. De første spørgeskemaundersøgelser er gennemført, og en rapport ventes udarbejdet næste sommer.

▼ MÆND MØDES I JANUAR

Husk at foråret begynder meget tidligt for STOP AIDS-kampagnen i 1997. Allerede i uge 5, fra mandag den 27. januar, begynder forårets Mænd Mødes-kurser i både Århus og København. Der bliver seks kursusaftener samme ugedag seks uger i træk med uddannede gruppeledere.

Du kan vælge mellem at tilmelde dig mandag, tirsdag, onsdag eller torsdag, men du skal være opmærksom på, at kurset torsdag aften i København er forbeholdt lædermænd og har særligt uddannede gruppeledere. Sidste frist for tilmelding til alle kursusaftener er mandag den 20. januar. STOP AIDS-kampagnen har udgivet en kursusbrochure med tilmeldingsblanket, som du kan finde på barer og væresteder. Du kan også rekvirere den hos STOP AIDS-kampagnen. Du tilmelder dig enten ved at sende blanketten retur eller, hvis du ønsker at deltage anonymt, ved at ringe til

STOP AIDS-kampagnen tlf. 33 11 29 11 (i København) eller 86 13 88 00 (i Århus) mellem kl. 10 og 16. Eventuelle interesserede fra Fyn og Jylland (uden for Århus) kan søge om rejseresurs, hvis de vil deltage på kurserne i Århus. Ring til kontoret i Århus og snak med rejsekonsulent Søren Nyskov.

▼ X VED DEN 7. JANUAR

Hvis du er frivillig i STOP AIDS-kampagnen øst for Storebælt, skal du huske, at det er tirsdag den 7. januar, du kan få indflydelse på, hvem der skal repræsentere de frivillige som delegerede på SISAs næste repræsentantskabsmøde den 8. marts. Frivilliggruppen i Østdanmark har ret til at udpege to delegerede, og det er også på valgmodet, de frivillige skal afgøre, om frivilliggruppen vil udpege kandidater til det kommende bestyrelsesvalg. Valgmodet finde sted kl. 19 i kampagnens mødelokale på Amagertorv 33, 3. sal. Du behøver ikke tilmelde dig på forhånd, men det vil af hensyn til kaffen og kagerne være rart for os at vide på forhånd, hvor mange der kommer.

▼ SIKKER SEX REKLAMER

50'er popkunst, reklameslogans og sikker sex! Jamen, det er jo hele tre ting på én gang. Det går da virkelig ikke! Eller gør det?

Se selv, hvis du besøger Sebastian Bar/Café i Hyskenstræde i København, hvor STOP AIDS-kampagnen står for den kunstneriske udsmykning frem til den 12. februar.

Kampagnen har samarbejdet med grafiker Claus Lynggaard om at tviste kendte reklameslogans til lige så kendte sikker sex-råd, der præsenteres som ren popkunst i fotomontager med illustrationer fra typiske reklamer fra 1950'erne.

Faste bargæster vil nikke genkendende til de mange slogans - fra juli har de nemlig også i miniformat poppet personalets skjorter op, og der bliver de hele næste år.

